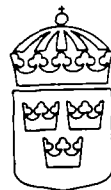

Regeringens proposition 1992/93:225

om godkännande av protokoll med justeringar av
avtalet om Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet (EES) m.m.

Prop.
1992/93:225

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 18 mars 1993.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Ulf Dinkelspiel

Propositionens huvudsakliga innehåll

Sverige har tillsammans med övriga sex EFTA-länder undertecknat avtalet med EG och dess medlemsländer om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Vidare har Sverige i anslutning därtill undertecknat tre avtal mellan EFTA-länderna, nämligen ett om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, ett om en ständig kommitté och ett om parlamentarikersamverkan på EFTA-sidan.

Riksdagen har den 18 november 1992 godkänt EES-avtalet och EFTA-avtalen. Vidare har riksdagen antagit lagen om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-lagen) samt viss annan EES-anknuten lagstiftning. Regeringen har ratificerat avtalen och utfärdat de av riksdagen antagna lagarna. Riksdagen har också vid skilda tillfällen beslutat ett stort antal lagar genom vilka EES-avtalets bestämmelser på olika delområden införlivats med svensk rätt. EES-lagen samt flertalet andra lagar skall träda i kraft samtidigt med EES-avtalet.

Med anledning av att Schweiz på grund av ett negativt utfall i en folkomröstning om EES inte kan ratificera EES-avtalet och EFTA-avtalen, har Sverige tillsammans med övriga EFTA-länder och EG samt EG:s medlemsländer undertecknat ett protokoll med justeringar av EES-avtalet och tillsammans med övriga EFTA-länder undertecknat tre protokoll med justeringar av resp. EFTA-avtal.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna protokollen till EES-avtalet och EFTA-avtalen. Därutöver föreslås att riksdagen god-

känner vissa smärre redaktionella ändringar av EES-avtalet. Som en följd av bestämmelserna i protokollet till EES-avtalet om den finansiella mekanismen föreslås också att riksdagen godkänner åtagandet om bidrag till fonden för ekonomisk och social utjämning inom EES.

Slutligen föreslås att riksdagen antar förslag till ändringar i EES-lagen bl.a. med anledning av protokollen till EES-avtalet och EFTA-avtalen liksom ändringar i vissa andra berörda lagar.

Propositionens lagförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES)

Härigenom föreskrivs följande i fråga om lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES)

dels att 1-3 och 9 §§, bilagorna 1, 2 och 8 samt ikraftträdandebestämmelserna skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 a och 3 a §§, samt två nya bilagor, bilaga 1 a och 2 a, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller tillämpningen av avtalet den 2 maj 1992 mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) och Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) och deras medlemsstater samt medlemsstaterna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet).

Denna lag gäller tillämpningen av avtalet den 2 maj 1992 mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) och Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) och deras medlemsstater samt medlemsstaterna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) och protokollet den 17 mars 1993 med justeringar av EES-avtalet (EES-protokollet).

Denna lag gäller också tillämpningen av avtalen den 2 maj 1992 mellan medlemsstaterna i EFTA om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (övervakningsavtalet) och om en ständig kommitté (kommittéavtalet).

Denna lag gäller också tillämpningen av avtalen den 2 maj 1992 mellan medlemsstaterna i EFTA om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (övervakningsavtalet) och om en ständig kommitté (kommittéavtalet) *samt protokollen den 17 mars 1993 med justeringar av nämnda avtal (övervakningsprotokollet och kommittéprotokollet).*

2 §

Följande bestämmelser i EES-avtalet skall gälla som svensk lag:

1. Artiklarna 1-129.
2. Protokollen 1 och 2, protokollet 8 punkt 2 samt protokollen 13, 14, 17, 21- 25 och 39.

Följande bestämmelser i EES-avtalet skall *med de ändringar som framgår av 2 a §* gälla som svensk lag:

1. Artiklarna 1-129.
2. Protokollen 1 och 2, protokollet 8 punkt 2 samt protokollen 13, 14, 17, 21-25 och 39.

Bestämmelsernas svenska text finns i *bilaga 1* till denna lag.

2 a §

Följande bestämmelser i EES-protokollet skall gälla som svensk lag:

Artiklarna 1, 2.2 och 2.3 samt artiklarna 3-7, 15, 21 och 22.

Bestämmelsernas svenska text finns i bilaga 1 a till denna lag.

3 §

Följande bestämmelser i övervakningsavtalet skall gälla som svensk lag:

1. Artiklarna 1-53.
2. Protokollen 1-4.

Följande bestämmelser i övervakningsavtalet skall *med de ändringar som framgår av 3 a §* gälla som svensk lag:

1. Artiklarna 1-53.
2. Protokollen 1-4, med undantag av de tillägg som anges i innehållsförteckningen till protokoll 4.

Bestämmelsernas svenska text finns i bilaga 2 till denna lag.

De engelska, finska, franska, isländska, italienska, norska, svenska och tyska texterna skall ha lika giltighet.

I fråga om de i protokoll 4 angivna uttrycken "EFTA-dimension" och "EFTA-företag" skall med uttrycket "EFTA" avses de EFTA-stater för vilka övervakningsavtalet har trätt i kraft.

3 a §

Följande bestämmelser i övervakningsprotokollet skall gälla som svensk lag:

Artiklarna 1, 2.2 och 2.3 samt artiklarna 3-9.

Bestämmelsernas svenska text finns i bilaga 2 a till denna lag.

9 §

Följande bestämmelser i rättsakter, som det hänvisas till i bilaga XIV till EES-avtalet, skall med de anpassningar som framgår av bilagan gälla som svensk lag:

1. Artiklarna 1-5 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer.
2. Artiklarna 1-5,7 och 8 i rådets förordning (EEG) nr 1017/68 av den 19 juli 1968 om tillämpning av konkurrensregler på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.
3. Avsnitt I i rådets förordning (EEG) nr 4056/86 av den 22 december 1986 om detaljerade regler för tillämpning av artiklarna 85 och 86 i fördraget på sjöfarten.
4. Artiklarna 1-3 i höga myndighetens beslut nr 24-54 av den 6 maj 1954 med en förordning om de förhållanden som utgör kontroll över ett företag enligt fördragets artikel 66.1.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

I fråga om de i bilaga XIV i anpassningarna till rättsakten under första stycket 1 angivna uttrycken "EFTA-dimension", "omsättning inom EFTA i dess helhet" och "EFTA-invånare" skall med uttrycket "EFTA" avses de EFTA-stater för vilka EES-avtalet har trätt i kraft.

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. Genom lagen upphävs lagen (1992:138) om tillämpning av avtal mellan Sverige, Norge och EEG om civil luftfart.

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. *Följande bestämmelser i bilaga 1 får dock inte sättas i kraft före den 1 januari 1994:*

- artikel 81 a, b, d, e och f,
- artikel 82.

2. Regeringen får sätta lagen i kraft i förhållande till Liechtenstein vid en senare tidpunkt än i förhållande till andra avtalslutande parter.

3. Genom lagen upphävs lagen (1992:138) om tillämpning av avtal mellan Sverige, Norge och EEG om civil luftfart.

DEL III FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER, TJÄNSTER OCH KAPITAL

KAPITEL 2 ETABLERINGSRÄTT

Artikel 31

1. Inom ramen för bestämmelserna i detta avtal får det inte förekomma några inskränkningar för medborgare i en EG-medlemsstat eller en EFTA-stat att fritt etablera sig på vilken som helst av dessa staters territorium. Detta skall även gälla rätten för medborgare i varje EG-medlemsstat eller EFTA-stat som är etablerad i någon av dessa stater att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Etableringsfriheten skall innefatta rätt att starta och utöva verksamhet som egen företagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel 34 andra stycket, på de villkor som etableringslandets lagstiftning föreskriver för egna medborgare, om inte annat följer av bestämmelserna i kapitel 4.

2. Bilagorna VIII - XI innehåller särskilda bestämmelser om etableringsrätten.

Artikel 32

Bestämmelserna i detta kapitel skall för den avtalslutande part som är berörd inte omfatta verksamhet som hos den avtalslutande parten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövande av offentlig makt.

DEL VII INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

KAPITEL 2 FÖRFARANDET VID BESLUTFATTANDE

Artikel 103

1. Om ett av Gemensamma EES-kommittén fattat beslut kan bli bindande för en avtalslutande part först efter det att konstitutionella krav uppfyllts,

skall beslutet, om det anger en viss dag, träda i kraft den dagen under förutsättning att den avtalsslutande parten före den dagen har anmält till övriga avtalsslutande parter att de konstitutionella kraven uppfyllts.

Om en sådan anmälan inte har gjorts före den dagen träder beslutet i kraft den första dagen i den andra månaden efter den sista anmälan.

2. Om en sådan anmälan inte har gjorts inom sex månader efter Gemensamma EES-kommitténs beslut, skall beslutet tillämpas provisoriskt i avvaktan på att de konstitutionella kraven skall uppfyllas, om inte en avtalsslutande part anmäler att en sådan provisorisk tillämpning inte kan äga rum. I detta fall, eller om en avtalsslutande part anmäler icke-ratifikation av ett beslut av Gemensamma EES-kommittén, skall den suspension som anges i artikel 102.5 träda i kraft en månad efter en sådan anmälan, men inte i något fall tidigare än den dag då motsvarande EG-rättsakt genomförs i gemenskapen.

KAPITEL 3 HOMOGENITET, ÖVERVAKNINGSFÖRFARANDE OCH TVISTLÖSNING

AVSNITT 2 ÖVERVAKNINGSFÖRFARANDE

Artikel 108

1. EFTA-staterna skall upprätta en oberoende övervakningsmyndighet (EFTA:s övervakningsmyndighet) samt skapa förfaranden liknande dem som finns inom gemenskapen, däri inbegripet förfaranden för att säkerställa att skyldigheterna enligt detta avtal uppfylls och för att kontrollera lagenligheten av åtgärder av EFTA:s övervakningsmyndighet gällande konkurrens.

2. EFTA-staterna skall upprätta en domstol (EFTA-domstolen).

EFTA-domstolen skall, i enlighet med ett särskilt avtal mellan EFTA-staterna, vad gäller tillämpningen av detta avtal, vara behörig särskilt för

- a) mål eller ärenden som rör övervakningsförfarandet avseende EFTA-staterna,
 - b) överklaganden av beslut på konkurrensområdet som fattats av EFTA:s övervakningsmyndighet,
 - c) lösning av tvister mellan två eller flera EFTA-stater.
-

PROTOKOLL 14

OM HANDEL MED KOL OCH STÅL

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1

Artikel 2

1. Om inte annat följer av detta protokoll, påverkas inte frihandelsavtalen. Om inte frihandelsavtalen är tillämpliga, gäller bestämmelserna i detta avtal. Vid fortsatt tillämpning av de materiella bestämmelserna i frihandelsavtalen skall också de institutionella bestämmelserna i avtalen vara tillämpliga.

2. Kvantitativa restriktioner i fråga om export eller åtgärder med motsvarande verkan, tullavgifter samt avgifter med motsvarande verkan tillämpliga på handeln inom EES skall avskaffas.

Artikel 5

De avtalsslutande parterna skall iaktta reglerna för stöd till stålindustrin. De erkänner särskilt relevansen av, och godtar, de gemenskapsregler om stöd till stålindustrin som anges i kommissionens beslut 322/89/EKSG, som upphör att gälla den 31 december 1991. De avtalsslutande parterna utfäster sig att vid ikraftträdandet av EES-avtalet införliva nya gemenskapsregler om stöd till stålindustrin med avtalet, förutsatt att dessa i huvudsak är likartade med reglerna i nyss nämnda rättsakt.

Artikel 6

1. De avtalsslutande parterna skall utbyta information om marknader. EFTA-staterna skall på allt sätt verka för att stålproducenter, konsumenter och återförsäljare tillhandahåller sådan information.

2. EFTA-staterna skall på allt sätt verka för att de stålproducerande företagen inom dessas territorier medverkar vid de årliga investeringsundersökningar som avses i artikel 15 i kommissionens beslut 3302/81/EKSG av den 18 november 1981. De avtalsslutande parterna skall, med beaktande av skyldigheten att skydda affärshemligheter, utbyta information om större investerings- eller desinvesteringsprojekt.

3. Alla frågor som rör informationsutbyte mellan de avtalsslutande parterna skall omfattas av de allmänna institutionella bestämmelserna i detta avtal.

Artikel 7

De avtalsslutande parterna konstaterar att de ursprungsregler som anges i protokoll 3 till frihandelsavtalen mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och enskilda EFTA-stater ersätts av protokoll 4 till detta avtal.

PROTOKOLL 25

OM KONKURRENS BETRÄFFANDE KOL OCH STÅL

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

Artikel 7

Med inriktning på utveckling och upprätthållande av en enhetlig övervakning på konkurrensområdet inom hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och för att i detta syfte främja homogenitet i genomförande, tillämpning och tolkning av bestämmelserna i detta avtal, skall de behöriga myndigheterna samarbeta enligt bestämmelserna i protokoll 23.

**PROTOKOLL MED JUSTERINGAR AV AVTALET
OM EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET**

EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN,
EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN,
KONUNGARIKET BELGIEN,
KONUNGARIKET DANMARK,
FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,
HELLENSKA REPUBLIKEN,
KONUNGARIKET SPANIEN,
FRANSKA REPUBLIKEN,
IRLAND,
ITALIENSKA REPUBLIKEN,
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,
KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,
PORTUGISISKA REPUBLIKEN,
FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIR-
LAND

SAMT

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE,
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

härefter kallade DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, härefter kallat EES-avtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att artikel 129.2 i EES-avtalet föreskriver att det skall ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser,

SOM BEAKTAR att det står klart att en av signatärerna av EES-avtalet, Schweiziska Edsförbundet, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet,

SOM BEAKTAR att övriga signatärer av EES-avtalet, vilka alltjämt står fast vid avtalets målsättningar, är fast beslutna att så snart som möjligt sätta EES-avtalet i kraft,

SOM BEAKTAR att ett nytt datum för EES-avtalets ikraftträdande måste bestämmas,

SOM BEAKTAR att särskilda bestämmelser krävs för EES-avtalets ikraftträdande såvitt avser Furstendömet Liechtenstein,

SOM BEAKTAR att ett antal justeringar av EES-avtalet är nödvändiga till följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet,

SOM BEAKTAR att det är önskvärt att bland justeringarna införa en bestämmelse som visar de avtalsslutande parternas önskan att göra det möjligt för Schweiz att i framtiden delta i EES,

HAR BESLUTAT att komma överens om följande protokoll:

Artikel 1

1. EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, träder i kraft den dag som detta protokoll träder i kraft mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen, deras medlemsstater och Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike.
2. Såvitt avser Furstendömet Liechtenstein träder EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, i kraft den dag som bestäms av EES-rådet och under förutsättning att EES-rådet
 - har beslutat att villkoret i artikel 121 b i EES-avtalet, nämligen att EES-avtalets tillfredsställande funktion inte hindras, är uppfyllt, samt
 - har fattat de beslut som krävs särskilt i fråga om tillämpningen på Liechtenstein av de åtgärder som redan beslutats av EES-rådet och av Gemensamma EES-kommittén.
3. Liechtenstein får delta i sådana EES-rådets beslut som avses i punkt 2 ovan.

Artikel 2

2. Artikel 2 b i EES-avtalet skall ersättas med följande:

"EFTA-staterna: Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike och, enligt villkoren i artikel 1.2 i protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, Furstendömet Liechtenstein."

3. EES-avtalet skall justeras ytterligare i enlighet med artiklarna 3 - 20 i detta protokoll.

Artikel 3

I artikel 120 skall orden "protokollen 41, 43 och 44" ersättas med orden "protokollen 41 och 43".

Artikel 4

I artikel 126.1 skall orden "Konungariket Sveriges, Schweiziska Edsförbundets" ersättas med orden "Konungariket Sveriges".

Artikel 5

Artikel 128.1 skall ersättas med följande:

"Varje europeisk stat som blir medlem av gemenskapen skall, och Schweiziska Edsförbundet eller varje annan europeisk stat som blir medlem av EFTA kan, ansöka om att bli part i detta avtal. Den skall ställa sin ansökan till EES-rådet."

Artikel 6

Artikel 129.3 skall ersättas med följande:

"3. Detta avtal träder i kraft den dag och på de villkor som

föreskrivs i protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet."

Artikel 7

I punkt 11 i protokoll 1 om övergripande anpassning skall orden "artikel 129.3" ersättas med orden "dagen för ikraftträdandet".

Artikel 15

Följande bestämmelser i EES-avtalet:

- artikel 81 a, b, d, e och f
- artikel 82
- protokoll 30.2, första och andra styckena,
- protokoll 31, artikel 1.1 a, b och c, artikel 4.1, 3 och 4, artikel 5.3, första och andra styckena, och
- protokoll 32

träder i kraft den 1 januari 1994.

Artikel 21

Bestämmelserna, hänvisningarna, de särskilda anpassningarna, perioderna och datumangivelserna avseende Liechtenstein i EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, skall tillämpas först när EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, har trätt i kraft såvitt avser Liechtenstein i enlighet med artikel 1.2 i detta protokoll.

Artikel 22

1. Detta protokoll är upprättat i ett enda original på danska, engelska, finska, franska, grekiska, isländska, italienska, norska, nederländska,

portugisiska, spanska, svenska och tyska, vilka samtliga texter är lika giltiga.

2. Detta protokoll skall ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Det skall deponeras hos Europeiska gemenskapernas råds generalsekretariat, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.

Ratifikations- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europeiska gemenskapernas råds generalsekretariat, som skall anmäla detta till alla övriga avtalsslutande parter.

3. Detta protokoll träder i kraft den 1 juli 1993, under förutsättning att alla de avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument beträffande EES-avtalet och detta protokoll före den dagen. Efter den nämnda dagen träder detta protokoll i kraft den första dagen i den månad som följer efter den sista deponeringen. Om emellertid en sådan deponering sker mindre än femton dagar före början av den påföljande månaden, träder detta protokoll inte i kraft förrän den första dagen i den andra månaden efter deponeringen.

4. Såvitt avser Liechtenstein träder detta protokoll i kraft, efter det att Liechtenstein deponerat sina ratifikationsinstrument avseende EES-avtalet och detta protokoll, den dag som bestäms av EES-rådet enligt villkoren i artikel 1.2.

AVTAL MELLAN EFTA-STATERNA OM
UPPRÄTTANDE AV EN
ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET OCH EN
DOMSTOL

PROTOKOLL 4

OM DE UPPGIFTER OCH BEFOGENHETER SOM
EFTA:S ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET HAR PÅ
KONKURRENSOMRÅDET

**Innehållsförteckning med hänvisningar till motsvarande EG-rättsakter
eller bestämmelser i EES-avtalet¹**

DEL V ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH
ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Kapitel XVI Övergångsbestämmelser

Avsnitt I Bestämmelser som är tillämpliga på kapitel II – XII och XV (jfr
artikel 5 ff i protokoll 21 till EES-avtalet)

Avsnitt II Bestämmelser som är tillämpliga på kapitel XIII och XIV (jfr
artikel 25.2 i förordning nr 4064/89)

DEL I ALLMÄNNA REGLER

DEL V ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH
ÖVRIGA BESTÄMMELSER

¹ Ändringen innebär att tilläggen utgår.

Artikel 10

Varken den rättsakt som det hänvisas till i punkt 1 i bilaga XIV till EES-avtalet (förordning (EEG) nr 4064/89) eller kapitel XIII gäller koncentrationer som var föremål för ett avtal eller tillkännagivande eller om kontroll förvärvades enligt artikel 4.1 i nämnda rättsakt före tidpunkten för EES-avtalets ikraftträdande och de gäller inte under några omständigheter koncentrationer beträffande vilka en EFTA-stats myndighet med ansvar för konkurrens har inlett ett förfarande före den tidpunkten.

² Ändringen innebär att rubriken Tillägg och Tillägg 7 utgår.

**PROTOKOLL MED JUSTERINGAR
AV AVTALET MELLAN EFTA-STATERNA OM
UPPRÄTTANDE AV EN
ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET OCH EN DOMSTOL**

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE OCH
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

SOM BEAKTAR att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, härafter kallat EES-avtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, härafter kallat övervakningsavtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att det står klart att en av signatärerna av EES-avtalet, Schweiziska Edsförbundet, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet eller övervakningsavtalet och att dessa avtal därför inte kommer att bli tillämpliga på Schweiz,

SOM BEAKTAR att protokollet med justeringar av EES-avtalet har undertecknats samma dag som detta protokoll,

SOM BEAKTAR att ett nytt datum för övervakningsavtalets ikraftträdande måste fastställas,

SOM BEAKTAR att särskilda bestämmelser krävs för övervakningsavtalets ikraftträdande såvitt avser Furstendömet Liechtenstein,

SOM BEAKTAR att ett antal justeringar av övervakningsavtalet är nödvändiga till följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet,

HAR BESLUTAT att komma överens om följande protokoll:

Artikel 1

1. Övervakningsavtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, träder i kraft den dag som detta protokoll träder i kraft mellan Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike.

2. Såvitt avser Furstendömet Liechtenstein träder övervakningsavtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att det nödvändiga beslutet har fattats av detta protokolls signatärer i fråga om tillämpningen på Liechtenstein av beslut som fattats och andra åtgärder som vidtagits enligt övervakningsavtalet.

Artikel 2

2. Artikel 1.b i övervakningsavtalet skall ersättas med följande:

" "EFTA-stat" Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike och, enligt villkoren i artikel 1.2 i protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, Furstendömet Liechtenstein."

3. Övervakningsavtalet skall justeras ytterligare i enlighet med artikel 3-8 i detta protokoll.

Artikel 3

Artikel 7, första stycket, skall ersättas med följande:

"EFTA:s övervakningsmyndighet skall bestå av fem medlemmar, som skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och vilkas oberoende inte kan ifrågasättas."

Artikel 4

Artikel 28 skall ersättas med följande:

"Artikel 28

EFTA-domstolen skall bestå av fem domare."

Artikel 5

När övervakningsavtalet träder i kraft i fråga om Liechtenstein skall antalet medlemmar av EFTA:s övervakningsmyndighet och antalet domare i EFTA-domstolen utökas.

Artikel 6

Artikel 29 skall ersättas med följande:

"Artikel 29

EFTA-domstolen skall sammanträda i plenum. Domstolens beslut skall vara giltiga endast om ett ojämnt antal av dess ledamöter är närvarande. Domstolens beslut skall vara giltiga om tre ledamöter är närvarande. På domstolens begäran får EFTA-staternas regeringar i samförstånd bemyndiga domstolen att inrätta avdelningar."

Artikel 7

Artikel 30, andra stycket, i övervakningsavtalet skall ersättas med följande:

"En partiell nytillsättning av domarna skall äga rum vart tredje år. Den skall gälla omväxlande två och tre domare. De två domare som skall ersättas efter de första tre åren skall utses genom lottning."

Artikel 8

Artikel 53.3 skall ersättas med följande:

"3. Detta avtal träder i kraft den dag och på de villkor som föreskrivs i artikel 1 i protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol."

Artikel 9

1. Detta protokoll är upprättat i ett enda original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska, vilka alla texter är lika giltiga.

2. Detta protokoll skall ratificeras av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Det skall deponeras hos Sveriges regering, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.

Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering, som skall meddela alla övriga avtalsslutande parter.

3. Detta protokoll träder i kraft den 1 juli 1993, om EES-avtalet träder i kraft den dagen och under förutsättning att alla avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande övervakningsavtalet och detta protokoll före den dagen. Efter den dagen träder detta protokoll i kraft den dag EES-avtalet träder i kraft eller när alla ratifikationsinstrument beträffande övervakningsavtalet och detta protokoll har deponerats av alla de avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll, beroende på vilken dag som inträffar senast.

4. Såvitt avser Liechtenstein träder detta protokoll i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att Liechtenstein har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande övervakningsavtalet och detta protokoll och på de villkor som anges i artikel 1.2 i detta protokoll.

Förteckning enligt artikel 60

G. TRANSPORT

10. 368 R 1017: Rådets förordning (EEG) nr 1017/68 av den 19 juli 1968 om tillämpning av konkurrensregler på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar (EGT nr L 175, 23.7.1968, s. 1)

Bestämmelserna i artikel 1–5 och artikel 7–9 i förordningen skall, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassning:

- a) I artikel 2 skall första stycket lyda:
"Om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 3–6 och den bestämmelse som enligt protokoll 21 till EES-avtalet motsvarar artikel 6 förbjuds följande såsom oförenliga med EES-avtalets funktion utan att det krävs ett föregående beslut: alla avtal mellan företag, beslut av företagsammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan avtalsslutande parter och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom det territorium som omfattas av EES-avtalet, särskilt de som innebär att."
 - b) Artikel 3.2 är inte tillämplig.
 - c) Artikel 6 är inte tillämplig.
 - d) I artikel 8 första stycket skall orden "oförenligt med den gemensamma marknaden" ersättas med "oförenligt med EES-avtalets funktion".
 - e) Artikel 9.1 skall lyda:
"När det gäller offentliga företag och företag som av EG-medlemsstater eller EFTA-stater har medgetts särskilda eller exklusiva rättigheter skall de avtalsslutande parterna säkerställa att bestämmelser som strider mot bestämmelserna i föregående artiklar varken antas eller vidmakthålls."
 - f) I artikel 9.2 skall "gemenskapen" ersättas med "de avtalsslutande parterna".
 - g) Artikel 9.3 skall lyda:
"EG-kommissionen och EFTA:s övervakningsmyndighet skall övervaka tillämpningen av bestämmelserna i denna artikel och skall meddela de stater som ligger inom deras respektive behörighetsområden de föreskrifter som kan behövas för detta ändamål."
-

Lag om ändring i lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

dels att 2 och 4 §§, ikraftträdandebestämmelsen samt bilaga 10 skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bilaga, bilaga 11, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Reglerna skall gälla med *den anpassning* som framgår av bilaga VI till EES-avtalet.

Reglerna skall gälla med *de anpassningar* som framgår av bilaga VI till EES-avtalet *och av protokollet den 17 mars 1993 med justeringar av EES-avtalet (EES-protokollet).*

4 §

Som bilaga 1-10 till denna lag finns den svenska texten till

1. de rättsakter som anges i 1 §,
2. bilaga VI till EES-avtalet.

Som bilaga 1-11 till denna lag finns den svenska texten till

1. de rättsakter som anges i 1 §,
2. bilaga VI till EES-avtalet,
3. *den del av EES-protokollet som gäller bilaga VI till EES-avtalet.*

Protokoll 1 till EES-avtalet och de protokoll som anges i 3 § finns intagna i lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringen får sätta lagen i kraft i förhållande till Liechtenstein vid en senare tidpunkt än i förhållande till andra avtalsslutande parter.

BILAGA VI

SOCIAL TRYGGHET

Förteckning enligt artikel 29

Inledning

Anpassning för detta område

- I Trots vad som sägs i protokoll 1 skall termen "medlemsstat(er)" i de rättsakter som förtecknas i denna bilaga, förutom den innebörd den har i de relevanta EG-rättsakterna, även avse Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz, Sverige och Österrike.
-

Rättsakter som det hänvisas till

2. Rådets förordning (EEG) 574/72 av den 21 mars 1972 om tillämpning av förordning (EEG) 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen uppdaterad genom
- **383 R 2001:** Rådets förordning (EEG) 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT nr L 230, 22.8.1983, s. 6) och senare ändrad genom
 - **385 R 1660:** Rådets förordning (EEG) 1660/85 av den 13 juni 1985 (EGT nr L 160, 20.6.85, s. 1)
-
- **391 R 2195:** Rådets förordning (EEG) 2195/91 av den 25 juni 1991 (EGT nr L 206, 29.7.91, s. 2)
- Bestämmelserna i förordningen skall, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassning:
-

Rättsakter som de avtalsslutande parterna skall ta vederbörlig hänsyn till

Rättssakter som de avtalsslutande parterna skall beakta

Förfarande för EFTA-staternas deltagande i den administrativa kommissionen för social trygghet för migrerande arbetare och i den till denna kommission knutna revisionskommittén enligt artikel 101.1 i avtalet

BILAGA VI. SOCIAL TRYGGHET

A. Anpassning för detta område

- punkt I

" , Schweiz" skall utgå.

B. 1. Rådets förordning (EEG) nr 1408/71:

- anpassning b)

bestämmelsen skall utgå,

- anpassningarna g), h), i), j), m) och n)

anteckningen "S. SCHWEIZ", inklusive bestämmelsen, skall utgå,

- anpassningarna k) och l)

rubrikerna och bestämmelserna till de följande texterna skall utgå:

84, 101, 117, 132, 146, 159, 160, 161, 162, 163,
164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171,

- anpassning o)

punkten "16.", inklusive bestämmelsen skall utgå.

2. Rådets förordning (EEG) nr 574/72:

- anpassningarna a), b), c), d), e), f), g), h) och k)

anteckningen "S. SCHWEIZ", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

20. 383 Y 0017: Beslut nr 117 och

21. 383 Y 1112(02): Beslut nr 118:

- anpassning

anteckningen "Schweiz", inklusive bestämmelsen,
skall utgå.

34. C/281/88/s. 7: Beslut nr 135:

- anpassning a)

anteckningen "s)", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

35. C/64/88/s. 7: Beslut nr 136

- anpassning a)

anteckningen "S. SCHWEIZ", inklusive
bestämmelsen, skall utgå.

C. FÖRFARANDE FÖR EFTA-STATERNAS DELTAGANDE I
DEN ADMINISTRATIVA KOMMISSIONEN FÖR SOCIAL
TRYGGHET FÖR MIGRERANDE ARBETARE OCH I DEN TILL
DENNA KOMMISSION KNUTNA REVISIONSKOMMITTÉN
ENLIGT ARTIKEL 101.1 I AVTALET

Ordet "Schweiz," skall utgå.

Lag om ändring i lagen (1992:1163) om arbetskraftens fria rörlighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Härigenom föreskrivs att bilaga 3 och ikraftträdandebestämmelsen till lagen (1992:1163) om arbetskraftens fria rörlighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
Regeringen får sätta lagen i kraft i förhållande till Liechtenstein vid en senare tidpunkt än i förhållande till andra avtalslutande parter.

BILAGA V

FRI RÖRLIGHET FÖR ARBETSTAGARE

Förteckning enligt artikel 28

INLEDNING

När de rättsakter som anges i denna bilaga innehåller begrepp eller hänvisar till förfaranden som är utmärkande för gemenskapens rättsordning, som t.ex.

- ingresser,
 - adressaterna för gemenskapernas rättsakter,
 - hänvisningar till territorier eller språk inom EG,
 - hänvisningar till inbördes rättigheter och skyldigheter för EG-medlemsstaterna samt offentliga organ, företag och enskilda personer i dessa stater,
 - hänvisningar till informations- och anmälningsförfaranden,
- skall protokoll 1 om övergripande anpassning tillämpas om inte annat föreskrivs i denna bilaga.
-

ANPASSNING FÖR DETTA OMRÅDE

Trots vad som sägs i protokoll 1 skall termen "medlemsstat(er)" i de rättsakter som förtecknas i denna bilaga, förutom den innebörd den har i de relevanta EG-akterna, även avse Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Sverige och Österrike.¹

RÄTTSAKTER SOM DET HÄNVISAS TILL

1. 364 L 0221: Rådets direktiv 64/21/EEG av den 25 februari 1964 om samordning av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa (EGT nr 56, 4.4.1964, s. 850/64).

¹ Ändringarna innebär att ordet "Schweiz" har uteslutits.

Bestämmelserna i direktivet skall, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassning:

Artikel 4.3 skall inte tillämpas.

2. 368 R 1612: Rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT nr L 257, 19.10.1968, s. 2) i dess lydelse enligt

- 376 R 0312: Rådets förordning (EEG) nr 312/76 av den 9 februari 1976 (EGT nr L 39, 14.2.1976, s. 2).

Bestämmelserna i förordningen skall, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassning:

a) I artikel 15.2 skall tidsangivelsen "inom arton månader efter det att denna förordning har trätt i kraft" inte tillämpas.

b) Artikel 40 skall inte tillämpas.

c) Artikel 41 skall inte tillämpas.

d) Artikel 42.1 skall inte tillämpas.

e) I Artikel 42.2 skall hänvisningen till artikel 51 i Romfördraget ersättas av en hänvisning till artikel 29 i det nu träffade avtalet.

f) Artikel 48 skall inte tillämpas.

3. 368 L 0360: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer (EGT nr L 257, 19.10.1968, s. 13).

Bestämmelserna i direktivet skall, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassning:

a) I artikel 4.2 skall uttrycket "uppehållstillstånd för en medborgare i en medlemsstat i EEG" ersättas av "uppehållstillstånd".

b) I artikel 4.3 skall uttrycket "uppehållstillstånd för en medborgare i en av EEG:s medlemsstater" ersättas av "uppehållstillstånd".

c) Artikel 11 skall inte tillämpas.

d) Artikel 13 skall inte tillämpas.

e) I bilagan skall

i) första stycket av förklaringen ersättas av följande:

"Detta tillstånd utfärdas enligt förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 och i enlighet med de beslut som har fattats som ett led i genomförandet av direktiv 68/360/EEG med de anpassningar som har gjorts vid införandet i EES-avtalet."

ii) fotnoten ersätts enligt följande:

"Belgiskt/-a, brittiskt/-a, danskt/-a, finskt/-a, franskt/-a, grekiskt/-a, irländskt/-a, isländskt/-a, italienskt/-a, liechtensteinskt/-a, luxemburgskt/-a, nederländskt/-a, norskt/-a, portugisiskt/-a, spanskt/-a, svenskt/-a, tyskt/-a eller österrikiskt/-a beroende på vilket

land som utfärdar tillståndet."²

4. 370 R 1251: Kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där (EGT nr L 142, 30.6.1970, s. 24).

Bestämmelserna i förordningen skall, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassning:

Artikel 9 skall inte tillämpas.

5. 372 L 0194: Rådets direktiv 72/194/EEG av den 18 maj 1972 om utvidgning av tillämpningsområdet för direktiv 64/221/EEG om samordning av de särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, till att även omfatta arbetstagare som begagnar sig av rätten att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda i den staten (EGT nr L 121, 26.5.1972, s. 32).

6. 377 L 0486: Rådets direktiv 77/486/EEG av den 25 juli 1977 om undervisningen av barn till migrerande arbetstagare (EGT nr L 199, 6.6.1977, s. 32).

² Ändringarna innebär att ordet "schweiziska/-a" har uteslutits.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 mars 1993

Närvarande: Statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidsson, Könberg, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Dinkelspiel

Proposition om godkännande av protokoll med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) m.m.

1 Inledning

Avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) och Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) och deras medlemsstater samt medlemsstaterna i den Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) undertecknades i Oporto, Portugal, den 2 maj 1992. Samtidigt undertecknades två avtal mellan EFTA-länderna, nämligen dels ett om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (övervakningsavtalet), dels ett om en ständig kommitté för EFTA-staterna (kommittéavtalet). Den 20 maj 1992 undertecknade EFTA-länderna därutöver ett avtal om en kommitté med ledamöter från EFTA-staternas parlament (parlamentarikeravtalet).

Regeringen föreslog i propositionen 1991/92:170 om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att riksdagen skulle godkänna avtalen samt anta en lag om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-lagen) med grundläggande bestämmelser om införlivande av avtalsåtagandena med svensk rätt. Vidare föreslogs att riksdagen skulle anta viss annan lagstiftning om införlivande av andra delar av EES-avtalets bestämmelser med svensk rätt.

Riksdagen beslöt den 18 november 1992 att godkänna avtalen och EES-lagen jämte annan lagstiftning (bet. 1992/93:EU1, rskr. 1992/93:18). EES-avtalet, liksom de inbördes EFTA-avtalen, har ratificerats.

Avsikten har varit att EES-avtalet skulle träda i kraft den 1 januari 1993 sedan de avtalslutande parterna ratificerat eller godkänt avtalet i enlighet med deras resp. konstitutionella förfaranden. I artikel 129 i EES-avtalet föreskrivs därför att avtalet träder i kraft vid denna tidpunkt, under förutsättning att alla avtalslutande parter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument före detta datum. Efter den dagen skall, enligt artikeln, avtalet träda i kraft den första dagen i den andra månaden efter den sista anmälan om ratifikation eller godkännande. Sista dag för en sådan anmälan är enligt artikeln den 30 juni 1993.

Parterna har emellertid också kommit överens om förfarandet för det fall någon av avtalsparterna inte ratificerar avtalet. Enligt en protokollsanteckning till artikel 129 skall de övriga avtalsparterna bl.a. undersöka möjligheterna att anta ett protokoll med de ändringar som föranleds av att inte alla parter ansluter sig till EES. Förfarandet enligt protokollsanteckningen skall vidtas så snart det står klart att någon av parterna inte kommer att ratificera avtalet.

En folkomröstning om EES-avtalet ägde rum i Schweiz den 6 december 1992. Resultatet av folkomröstningen innebar ett nej till avtalet. Efter folkomröstningen stod det sålunda klart att samtliga avtalslutande parter inte skulle komma att ratificera EES-avtalet i enlighet med bestämmelserna i artikel 129 i avtalet.

Också i Liechtenstein hölls i december 1992 en folkomröstning om EES-avtalet. En majoritet av de röstande ställde sig därvid bakom avtalet. Liechtenstein ingår emellertid enligt ett fördrag från år 1923 i en tullunion med Schweiz. Liechtenstein har genom fördraget bl.a. överlåtit sin kompetens att ingå vissa internationella överenskommelser till Schweiz. Mot bakgrund därav kan Liechtenstein inte ratificera EES-avtalet förrän de båda staterna utrett sitt framtida samarbete. Vissa speciella frågor rörande Liechtensteins deltagande i EES-samarbetet har därför aktualiserats.

Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Sverige och Österrike har tillsammans med EG och dess medlemsländer utarbetat ett protokoll med de nödvändiga justeringarna av EES-avtalet med anledning av den uteblivna schweiziska ratifikationen (EES-protokollet). Protokollet har undertecknats i Bryssel den 17 mars i år.

Protokollet innebär att EES-avtalet med de justeringar som görs i protokollet sätts i kraft mellan den Europeiska ekonomiska gemenskapen, Kol- och stålgemenskapen och deras medlemsstater samt Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike. För Liechtenstein gäller att EES-avtalet med ändringar skall träda i kraft vid en senare tidpunkt.

I EES-protokollet görs de justeringar i EES-avtalet som erfordras på grund av Schweiz uteblivna ratifikation. Protokollet innebär i korthet att hänvisningar till Schweiz utgår ur avtalet samt dess protokoll och bilagor.

I den förhandlingsuppgörelse som resulterat i protokollet ingår ytterligare två moment, nämligen dels en justering av EFTA-ländernas

finansiella bidrag till EG, dels en separat skriftväxling mellan EEG och varje EFTA-stat om en provisorisk tillämpning av de i samband med EES-avtalet undertecknade bilaterala jordbruksöverenskommelserna.

Den uteblivna schweiziska ratifikationen av EES-avtalet får även till följd att Schweiz inte kommer att ratificera övervakningsavtalet, kommittéavtalet och parlamentarikeravtalet (EFTA-avtalen). Nödvändiga justeringar måste därför göras även i dessa avtal. De övriga EFTALänderna, dvs. Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Sverige och Österrike, har med anledning därav den 17 mars 1993 i Bryssel undertecknat protokoll också till EFTA-avtalen (EFTA-protokollen). Dessa protokoll, tre till antalet, lägger i allt väsentligt fast ett nytt datum för EFTA-avtalens ikraftträdande, vilket datum knyts till EES-avtalets ikraftträdande. Övriga justeringar i dessa avtal innebär i huvudsak en minskning av antalet ledamöter i övervakningsmyndigheten och domstolen och en omfördelning till andra EFTA-stater av det antal parlamentariker som avsågs delta från Schweiz och - fram till tidpunkten för Liechtensteins inträde i EES - från Liechtenstein i kommittén med ledamöter från EFTA-staternas parlament.

Protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet liksom protokollen till övervakningsavtalet och kommittéavtalet bör i svensk och engelsk text fogas till protokollet i detta ärende som *bilagorna 1-3*. Protokollet om parlamentarikeravtalet bör i sin engelska text med svensk översättning fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 4*. I fråga om EES-avtalets och EFTA-avtalens nuvarande lydelse på svenska och engelska hänvisas till regeringens proposition om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (prop. 1991/92:170 del IV, V och VI) och till EES-utskottets betänkande 1992/93:EUI (del III, bil. 4).

Jag ämnar i det följande lämna en bakgrund till och ge en närmare beskrivning av protokollen (avsnitt 2). Därefter kommer jag att redogöra för konsekvenserna av ett EES med färre parter (avsnitt 3). Jag kommer sedan att redovisa mina överväganden i fråga om godkännande av protokollen (avsnitt 4). Därefter tar jag upp frågan om bidrag till EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning (avsnitt 5). Slutligen kommer jag in på behovet av att ändra EES-lagen och övrig lagstiftning med anledning av protokollen (avsnitt 6).

Chefen för Jordbruksdepartementet kommer senare denna dag att föreslå regeringen att besluta en proposition om godkännande av en skriftväxling mellan Sverige och EEG om provisorisk tillämpning av det bilaterala jordbruksavtalet mellan Sverige och EEG.

2 Bakgrund

2.1 EES-avtalet

EES-avtalet omfattar en huvuddel med 129 artiklar, 49 protokoll och 22 bilagor. I bilagorna görs hänvisning till ca 1500 EG-rättsakter som med nödvändiga anpassningar har integrerats i avtalet. Till avtalet är fogat ett antal protokollsanteckningar och förklaringar jämte viss brevväxling.

EES-avtalet är väsentligen ett vanligt folkrättsligt avtal men har särdrag som sammanhänger med dess nära samband med det EG-rättsliga systemet. Avtalet betecknas som ett associationsavtal, vars syfte är att främja ett fortgående och balanserat stärkande av handeln och de ekonomiska förbindelserna mellan de avtalsslutande parterna. Genom avtalet upprättar de avtalsslutande parterna mellan sig ett ekonomiskt samarbetsområde, inom vilket lika konkurrensvillkor och gemensamma regler skall gälla. I avtalets huvuddel finns bestämmelser om fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital, som nära svarar mot bestämmelser i Romfördraget. Enskilda och företag inom EFTA-länderna ges genom dessa regler tillträde till EG:s inre marknad på samma villkor som enskilda och företag inom gemenskapen. Inom avtalets tillämpningsområde är all diskriminering på grund av nationalitet förbjuden. Vidare upprättas ett system som skall säkerställa att konkurrensen inom EES inte snedvrids och att reglerna därom respekteras lika. Avtalet innebär emellertid också ett närmare samarbete mellan de avtalsslutande parterna på andra områden, såsom forskning och utveckling, miljö, utbildning och socialpolitik. Genom avtalet upprättar de avtalsslutande parterna även ett antal gemensamma institutioner. En mera fullständig beskrivning av avtalet finns i propositionen om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (prop. 1991/92: 170 bil. 1).

Artikel 129 i EES-avtalet behandlar, som angetts inledningsvis, bl.a. frågor om avtalets ikraftträdande. I artikel 129.2 föreskrivs också att avtalet skall ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras resp. konstitutionella bestämmelser.

Vidare föreskrivs i artikel 129.3 följande.

Detta avtal träder i kraft den 1 januari 1993, under förutsättning att alla avtalsslutande parter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument före den dagen. Efter nämnda dag träder detta avtal i kraft den första dagen i den andra månaden som följer efter den sista anmälan. Den slutliga tidpunkten för en sådan anmälan skall vara den 30 juni 1993. Efter den dagen skall de avtalsslutande parterna sammankalla en diplomatkonferens för att bedöma läget.

Till EES-avtalet finns också fogade två protokollsanteckningar om tillämpningen av artikel 129. Dessa beskriver närmare förfarandet för det fall att det redan före den 30 juni 1993 skulle stå klart att en avtalsslutande part inte kommer att ratificera eller godkänna avtalet.

I den första protokollsanteckningen anges att de avtalsslutande parterna skall ompröva läget för det fall att någon av dem i ett tidigt skede inte är beredd att ratificera avtalet. Den andra protokollsanteckningen har följande lydelse.

Om någon av de avtalsslutande parterna inte ratificerar avtalet, skall övriga fördragsslutande parter sammankalla en diplomatisk konferens för att bedöma följderna för avtalet av den uteblivna ratifikationen och undersöka möjligheten av att anta ett protokoll innehållande ändringar vilka skall vara föremål för nödvändiga interna procedurer. En sådan konferens skall sammankallas så snart det blivit klart att en avtalsslutande part inte kommer att ratificera avtalet eller senast om tidpunkten för avtalets ikraftträdande inte beaktas.

Som jag nyss sagt kommer Schweiz till följd av utgången av den schweiziska folkomröstningen inte att ratificera EES-avtalet. Av artikel 129 och till artikeln fogade protokollsanteckningar framgår att en diplomatkonferens skall sammankallas så snart det blivit klarlagt att en avtalsslutande part inte kommer att ratificera avtalet. Vidare anges att övriga fördragsslutande parter skall undersöka möjligheten att anta ett protokoll innehållande erforderliga ändringar i avtalet. Detta protokoll skall sedan vara föremål för nödvändiga interna procedurer.

Som jag inledningsvis redovisat har de kvarvarande parterna kommit överens om ett sådant protokoll.

2.2 EFTA-avtalen

I EES-avtalet förutsätts att EFTA-staterna i ett avtal dem emellan skall upprätta en oberoende övervakningsmyndighet samt skapa förfaranden som överensstämmer med dem som finns inom EG för att säkerställa att förpliktelserna såväl enligt EES-avtalet som enligt EFTA-avtalen efterlevs. Detta innebär att övervakningsmyndigheten ges uppgifter motsvarande EG-kommissionens när det gäller dess övervakning av att medlemsländerna fullgör sina åtaganden. I EES-avtalet förutsätts vidare att EFTA-länderna upprättar en EFTA-domstol med kompetens bl.a. att döma i fall som gäller EFTA-ländernas efterlevnad av EES-avtalet, att överpröva beslut av övervakningsmyndigheten i konkurrensfrågor samt att avgöra tvister mellan EFTA-länderna. I övervakningsavtalet regleras närmare övervakningsmyndighetens och EFTA-domstolens sammansättning, uppgifter och verksamhet.

I kommittéavtalet har EFTA-staterna lagt fast att denna kommitté bl.a. skall vara ett forum där EFTA-staterna samråder inför beslutsfattande i den gemensamma EES-kommitté som upprättas enligt EES-avtalet. Ständiga kommittén skall därutöver handha beslutsfattande, administration och konsultationer mellan EFTA-länderna.

I parlamentarikeravtalet anges bl.a. fördelningen av antalet parlamentarikerplatser mellan EFTA-länderna. En kommitté med ledamöter från EFTA-ländernas parlament skall vara ett rådgivande organ till EFTA-länderna i frågor som rör EES.

En närmare beskrivning av de nu nämnda tre avtalen finns i propositionen om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (prop. 1991/92:170 bil. 1).

Övervakningsavtalet omfattar en huvuddel med 53 artiklar, sju protokoll och två bilagor. Kommittéavtalet omfattar likaså en huvuddel med 14 artiklar samt därutöver två protokoll och en bilaga med tillhörande bilhang. Även till dessa avtal är fogade protokollsanteckningar m.m. Parlamentarikeravtalet omfattar 16 artiklar.

Övervakningsavtalet, kommittéavtalet och parlamentarikeravtalet innehåller likalydande ikraftträdandebestämmelser. I dessa föreskrivs att de skall träda i kraft den 1 januari 1993, om EES-avtalet träder i kraft den dagen och under förutsättning att ratifikationsinstrumenten deponerats av alla EFTA-stater. Om inte EES-avtalet skulle träda i kraft den dagen, träder EFTA-avtalen i kraft den dag då EES-avtalet träder i kraft eller när alla ratifikationsinstrument för resp. EFTA-avtal har deponerats av alla EFTA-stater, beroende på vilken dag som inträffar senast.

Som framgår av bestämmelserna har EFTA-avtalens ikraftträdande knutits till EES-avtalets ikraftträdande. Genom EES-avtalets försening kommer således även EFTA-avtalens ikraftträdande att fördröjas. Resultatet av den schweiziska folkomröstningen innebär, som tidigare sagts, att Schweiz inte heller kommer att ratificera EFTA-avtalen.

Samma tillvägagångssätt som tillämpats i fråga om justering av EES-avtalet har valts med avseende på EFTA-avtalen, dvs. regeringarna i de kvarvarande EFTA-länderna har nått en överenskommelse om tre protokoll där avtalen justeras som en följd av den uteblivna schweiziska ratifikationen.

2.3 Den svenska riksdagsbehandlingen m.m.

Regeringens proposition om godkännande av såväl EES-avtalet och EFTA-avtalen (prop. 1991/92:170) beslutades den 27 maj 1992.

Ärendet bereddes i riksdagen av det särskilt inrättade EES-utskottet. Samtliga övriga utskott gavs därvid tillfälle att inkomma med yttrande. I EES-utskottets betänkande 1992/93:EU1 föreslogs att riksdagen skulle godkänna EES-avtalet och EFTA-avtalen samt anta de i propositionen framlagda lagförslagen. Vidare anfördes i betänkandet (s. 31) bl.a. följande.

För att EES-samarbetet skall kunna komma till stånd krävs det således att samtliga parter tillträder avtalet. Visar det sig att något EFTA-land inte kan eller kommer att kunna ratificera det nu framförhandlade avtalet, anser utskottet det angeläget att en överenskommelse ändå kommer till stånd med så bred anslutning som möjligt bland EFTA-länderna. Vid utebliven ratificering bör regeringen därför - snarast möjligt och i samråd med de EFTA-länder som ratificerat EES-avtalet - ta upp förhandlingar med EG om en överenskommelse med samma innehåll som EES-avtalet. Denna fråga bör enligt utskottets bedömning kunna aktualiseras så snart det står klart att ratifikation eller godkännande inte kan påräknas från något av EFTA-länderna, dvs. redan före den i EES-avtalet stipulerade slutliga tidpunkten för godkännande eller ratifikation av avtalet. En

överenskommelse i enlighet med EES-avtalets innehåll men med färre parter på EFTA-sidan blir formellt sett att betrakta som ett nytt avtal och måste föreläggas riksdagen för godkännande.

Den 18 december 1992 biföll riksdagen med sådan kvalificerad majoritet, som föreskrivs i 10 kap. 5 § tredje stycket regeringsformen i fråga om överlåtelse av myndighetsutövning i vissa fall, utskottets hemställan om bl.a. godkännande av EES-avtalet och EFTA-avtalen (rskr.1992/93:18).

2.4 Protokollen med justeringar av EES-avtalet och EFTA-avtalen

2.4.1 Protokollet med justeringar av EES-avtalet

Protokollet består av en ingress, 22 artiklar och en bilaga. Till protokollet är fogat en slutakt med två protokollsanteckningar och en gemensam förklaring jämte en förklaring från Frankrike. I anslutning till undertecknandet av protokollet har varje EFTA-land som är avtalspart till protokollet slutit överenskommelse med EG om en provisorisk tillämpning av de bilaterala jordbruksöverenskommelser som undertecknats i samband med EES-avtalet.

Avtalsparter till protokollet är Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG), Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) och deras medlemsstater samt Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Sverige och Österrike.

Ingress

Ingressen refererar till EES-avtalet som undertecknades den 2 maj 1992 i Oporto, Portugal, och som skall ratificeras av avtalsparterna i enlighet med deras resp. konstitutionella bestämmelser. Det konstateras att en av signatärstaterna till EES-avtalet, Schweiz, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet. De övriga signatärstaterna förklarar att de står fast vid EES-avtalets målsättningar samt att de är fast beslutna att sätta avtalet i kraft så fort som möjligt. I ingressen sägs vidare att ett nytt ikraftträdandedatum för EES-avtalet måste fastställas och att särskilda bestämmelser för ikraftträdandet av EES-avtalet krävs såvitt avser Liechtenstein. Det konstateras vidare att ett antal justeringar av avtalet är nödvändiga till följd av att Schweiz inte kan ratificera avtalet. Slutligen förklarar parterna att det är önskvärt att justera EES-avtalet så att det blir möjligt för Schweiz att i framtiden delta i EES.

Artikel 1

Artikel 1 till EES-protokollet anger att EES-avtalet, sådant det justerats

genom EES-protokollet, skall träda i kraft samtidigt som EES-protokollet träder i kraft mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG), Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) och deras medlemsstater samt Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike.

Vad gäller Liechtenstein anger artikel 1.2 att EES-avtalet, sådant det justerats genom EES-protokollet, skall träda i kraft vid en tidpunkt som skall beslutas av EES-rådet. Vidare måste följande två villkor vara uppfyllda.

Till en början skall EES-rådet ha beslutat att Liechtensteins förhållande till Schweiz inte hindrar att EES-avtalet fungerar tillfredsställande och att villkoret i artikel 121 b till EES-avtalet därmed är uppfyllt. Därutöver skall EES-rådet ha fattat andra beslut som behövs, bl.a. om att nya rättsakter som antagits av EES-kommittén skall gälla i förhållande också till Liechtenstein. Häri ligger också sådana beslut som kan komma att erfordras med hänsyn till utfallet av Liechtensteins pågående förhandlingar med Schweiz angående deras framtida samarbete. Liechtenstein får delta i de beslut som fattas av EES-rådet i enlighet med artikel 1.3.

Bestämmelsen har alltså sin bakgrund i att Liechtenstein måste klargöra sina relationer med Schweiz samt att övriga avtalsparter måste få tillfälle att bedöma förhandlingsutfallets betydelse för EES-avtalet innan detta kan träda i kraft i förhållande till Liechtenstein.

Dessutom måste sådana rättsakter som beslutats i EES-kommittén under tiden fram till Liechtensteins tillträde förklaras gälla också för Liechtenstein med de anpassningar som kan behövas. Annars skulle inte målsättningen i artikel 1 till EES-avtalet om ett homogent EES kunna uppfyllas.

Artikel 2

I artikel 2.1 konstateras att Schweiz inte skall vara avtalspart i EES-avtalet. Därför skall hänvisningen till Schweiz i EES-avtalets ingress utgå. Detta innebär att när EES-avtalet hänvisar till de avtalslutande parterna etc., omfattar hänvisningen inte Schweiz.

Att Schweiz inte är avtalspart till EES-avtalet får också konsekvenser för hur definitionen av EFTA-stat skall förstås i EES-avtalet. Genom artikel 2.2 i EES-protokollet ersätts definitionen av EFTA-stat i artikel 2 b i EES-avtalet med en ny definition som innebär att med EFTA-stat skall i EES-avtalet förstås Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike. När avtalet träder i kraft för Liechtenstein skall även Liechtenstein omfattas av denna definition.

Artikel 3

Genom artikel 3 i EES-protokollet jämkas artikel 120 i EES-avtalet. I den senare artikeln hänvisas till protokollen 41, 43 och 44 till EES-avtalet. Eftersom protokoll 44 avser Schweiz och bl.a. reglerar förhållandet mellan EES-avtalet och ett bilateralt avtal mellan Schweiz och EEG om godstransporter på väg och järnväg skall hänvisningen till det protokollet

Artikel 4

Artikel 126.1 i EES-avtalet anger avtalets territoriella tillämpningsområde. Eftersom Schweiz territorium inte skall omfattas av EES-avtalets regler föreskriver artikel 4 i EES-protokollet att artikel 126.1 skall justeras så att hänvisningen till Schweiz utgår.

Artikel 5

Det är inte uteslutet att Schweiz kan komma att vilja ansluta sig till EES-avtalet i ett senare skede. EES-avtalets artikel 128 anger i sin nuvarande lydelse att varje europeisk stat som blir medlem av gemenskapen skall, eller varje europeisk stat som blir medlem av EFTA kan, ansluta sig till EES-avtalet. Det sägs däremot ingenting om att ett land som redan är medlem i EFTA kan ansluta sig till EES-avtalet.

För att göra det möjligt för Schweiz att ansluta sig till EES-avtalet föreskriver artikel 5 i EES-protokollet att artikel 128 i EES-avtalet ändras så att också Schweiz kan ansöka om att bli part i EES-avtalet.

I en gemensam förklaring fogad till avtalet uttalar de kvarvarande parterna att de skulle välkomna ett schweiziskt deltagande i EES samt att ett senare deltagande för Schweiz bör baseras på de resultat som uppnåtts för Schweiz i förhandlingarna om EES-avtalet och samtidigt förhandlade bilaterala avtal liksom på sådana senare ändringar i EES-avtalet och bilaterala avtal som kan komma att göras. En schweizisk anslutning skall således inte kunna innebära sakliga ändringar i förhållande till resultatet av förhandlingarna för Schweiz del liksom att Schweiz också måste med eventuella anpassningar acceptera senare ändringar i EES-avtalet.

Artikel 6

Artikel 6 i protokollet anger att artikel 129.3 i avtalet ändras så att EES-avtalet träder i kraft vid den tidpunkt och enligt de bestämmelser som anges i protokollet.

Artikel 7

En del bestämmelser i de EG-rättsakter som det hänvisas till i EES-avtalets bilagor gäller ikraftträdande och genomförande inom EG. Dessa bestämmelser skall, enligt punkt 11 i protokoll 1 till EES-avtalet om övergripande anpassning, inte tillämpas för EES-avtalet. I den nämnda punkten anges i stället att de tidsfrister som gäller för EFTA-staterna framgår av artikel 129.3 i EES-avtalet, nämligen att rättsakterna skall gälla från den 1 januari 1993 eller den senare tidpunkt som framgår av artikeln. Till följd av att artikel 129.3 fått en ny lydelse ändras punkt 11 i protokoll 1 genom artikel 7 i EES-protokollet så att hänvisning i stället

Artikel 8

I ett antal tillägg till protokoll 4 till EES-avtalet finns exempel på leverantörsdeklarationer för erhållande av ursprungsbehandling. I några av dessa exempel, bl.a. i bihang VI, nämns Schweiz. Artikel 8 i protokollet anger att orden Schweiz och schweiziske i dessa exempel skall ersättas med Sverige och svenske.

Artiklarna 9 och 10

Protokollen 5 och 6 till EES-avtalet rör fiskala tullar och uppbyggnaden av obligatoriska reservförråd i Schweiz och Liechtenstein. Genom artiklarna 9 och 10 i EES-protokollet görs erforderliga justeringar i dessa. Genom artikel 9 utgår hänvisningar till Schweiz i protokoll 5. Artikel 10 innebär att protokoll 6 omformuleras så att Schweiz inte längre nämns i det protokollet.

Artikel 11

I protokoll 8 till EES-avtalet finns bestämmelser om tillämpningen av artikel 16 i EES-avtalet vad gäller vissa i protokoll 8 nämnda statliga monopol. Ett av dessa monopol finns i Schweiz. Genom artikel 11 i protokollet utgår hänvisningen till detta ur protokoll 8.

Artikel 12

Protokoll 9 till EES-avtalet reglerar handeln med fisk och andra marina produkter. Vissa särarrangemang gäller för Schweiz. Hänvisningarna till dessa utgår ur protokoll 9 genom artikel 12 i EES-protokollet.

Artiklarna 13 och 14

Schweiz och Liechtenstein har i EES-avtalet särskilda övergångsarrangemang vad gäller personers fria rörlighet och därtill hörande regler om socialförsäkring. Bestämmelser om detta finns i protokollen 15 och 16 till EES-avtalet. Genom artiklarna 13 och 14 i protokollet utgår hänvisningarna till Schweiz ur protokollen 15 och 16 till EES-avtalet.

Artikel 15

Del VI av EES-avtalet innehåller bestämmelser om samarbete på angränsande områden som forskning och utveckling, utbildning, miljö, små och medelstora företag etc. I delar av artikel 81 och artikel 82 i EES-avtalet samt i protokollen 30 - 32 preciseras detta samarbete. Där anges bl.a. att EFTA-staterna vid EES-avtalets ikraftträdande skall delta i det tredje ramprogrammet för gemenskapens verksamhet inom forskning och

teknisk utveckling, Ungdom för Europa samt gemenskapens åtgärder för de äldre. Därtill kommer deltagande i statistikarbetet. Deltagandet i dessa program medför omfattande finansiella åtaganden från EFTA-staterna. Formerna för det finansiella deltagandet i dessa program finns i protokoll 32.

Eftersom EES-avtalets ikraftträdande förskjuts har vissa frågor uppstått vad gäller EFTA-staternas deltagande i programmen. Dessa har t.ex. gällt hur stora finansiella bidrag som EFTA-staterna skall lämna för deltagande i den kvarvarande delen av programmen samt hur dessa bidrag skulle hanteras budgetmässigt inom EG. Vidare har oklarheter rått om hur det rent praktiskt skulle gå till för EFTA-staterna att delta i de program som redan pågår och av vilka en del upphör den 31 december 1993.

Mot denna bakgrund har avtalsparterna genom artikel 15 i EES-protokollet kommit överens om att vissa bestämmelser i EES-avtalet som rör EFTA-ländernas deltagande i de nämnda EG-programmen inte skall träda i kraft förrän den 1 januari 1994, vilket i praktiken innebär att EFTA-staternas deltagande i dessa program skjuts upp till detta datum.

För att EFTA-staterna skall kunna följa arbetet i de program för vilka EFTA-staternas deltagande skjuts upp, anger en protokollsanteckning till artikel 15 att experter från EFTA-staterna skall kunna delta provisoriskt i de kommittéer som bistår kommissionen med genomförande och utveckling av de berörda programmen. Det samarbete som i övrigt förutses i del VI av EES-avtalet samt protokollen 30 och 31 berörs inte. Inte heller påverkas bilaterala eller multilaterala samarbetsprojekt mellan avtalsparterna.

Artikel 16

Artikeln 16 innehåller ändringar i protokoll 38 till EES-avtalet. I nämnda protokoll behandlas den finansiella mekanismen. Ändringarna innebär att räntesubventionerna enligt artikel 2.2 fastställs till två i stället för tre procentenheter per år. Artiklarna 2.5 och 2.6 som gäller lån och bidrag ändras endast såtillvida att lånen och bidragen skall beviljas i lika stora rater under en femårsperiod från den 1 juli 1993, om avtalet träder i kraft då och att perioden skall omfatta fem år från ikraftträdandet för det fall att EES-avtalet träder i kraft efter den 1 juli. I övrigt är beloppen oförändrade, dvs. totalt 1500 milj. ecu i lån och 500 milj. ecu i bidrag.

Artikel 17

Protokoll 41 till EES-avtalet innehåller hänvisningar till sådana internationella överenskommelser mellan vissa av avtalsparterna till EES-avtalet som skall fortsätta att tillämpas mellan dessa trots att avtalens materiella tillämpningsområde även faller inom EES-avtalets tillämpningsområde. I två av dessa avtal är Schweiz avtalspart. Dessa avtal utgår ur protokoll 41 enligt artikel 17 i protokollet.

Artikel 18

Som nämnts i anslutning till artikel 3 i protokollet, innehåller protokoll 44 till EES-avtalet bestämmelser om förhållandet mellan EES-avtalet och det bilaterala avtal om godstransporter på väg och järnväg som slutits mellan Schweiz och EEG. Enligt artikel 18 i protokollet skall protokoll 44 till EES-avtalet utgå.

Artikel 19

Protokoll 47 rör avskaffandet av tekniska handelshinder för vin. I protokollet görs hänvisningar till rättsakter inom EG. Till dessa rättsakter finns EES-anpassningar som gäller bl.a. Schweiz. Dessa anpassningar utgår ur protokoll 47 enligt artikel 19 i EES-protokollet.

Artikel 20

I artikel 20 i EES-protokollet anges att bilagorna I-IX, XII, XIII, XVI och XVIII-XXII till EES-avtalet skall justeras i enlighet med bilagan till protokollet. I bilagorna till EES-avtalet görs hänvisningar till relevanta EG-rättsakter. Genom dessa hänvisningar blir bestämmelserna i dessa rättsakter en del av EES-avtalet. De rättsakter som det hänvisas till är emellertid utformade för EG-ändamål. Därför finns i varje bilaga övergripande, sektorsvisa och särskilda anpassningar till de rättsakter som det hänvisas till i bilagan för dessa rättsakters tillämpning inom EES. Genom den till EES-protokollet fogade bilagan utgår anpassningar som rör Schweiz ur de nämnda bilagorna till EES-avtalet.

Artikel 21

Avsikten med protokollet är således att sätta EES-avtalet i kraft utan Schweiz och Liechtenstein. Till följd därav utgår alltså hänvisningar till Schweiz ur bestämmelserna i EES-avtalet med dess protokoll och bilagor genom EES-protokollet. Eftersom Liechtenstein förutsätts ratificera EES-avtalet står emellertid Liechtenstein kvar som avtalspart. De hänvisningar och anpassningar som rör Liechtenstein står också kvar i avtalet.

Till ytterligare klargörande vad gäller EES-avtalets tillämpning på Liechtenstein anges emellertid i artikel 21 i protokollet att bestämmelser, hänvisningar, särskilda anpassningar, perioder och datumangivelser i EES-avtalet avseende Liechtenstein, sådant det justerats genom EES-protokollet, skall tillämpas först då EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein.

Artikel 22

I artikel 22 finns bestämmelser om EES-protokollets ikraftträdande m.m. Där anges att EES-protokollet upprättas i ett original på samtliga de tretton språk på vilka EES-avtalet upprättats. Var och en av dessa texter skall ha lika giltighet.

Ratifikation skall ske i enlighet med avtalsparternas resp. konstitutionel-

la bestämmelser. Protokollet och ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos EG:s rådssekretariat som skall förse avtalsparterna med bestyrkta kopior av protokollet och underrätta avtalsparterna om deponerade ratifikationsinstrument.

Artikel 22.3 i protokollet anger slutligen att EES-protokollet träder i kraft den 1 juli 1993 under förutsättning att avtalsparterna till EES-protokollet, utom Liechtenstein, ratificerat EES-avtalet och EES-protokollet. Om detta datum överskrids utan att erforderliga ratifikationer deponerats, skall protokollet träda i kraft den första dagen i den månad som följer efter den sista depositionen. Skulle emellertid den sista depositionen göras mindre än 15 dagar före den påföljande månaden, skall protokollet träda i kraft den första dagen i den andra månaden som följer på den sista depositionen.

Protokollsanteckningar

Till EES-protokollet finns två protokollsanteckningar fogade. En av dessa har redan berörts i anslutning till artikel 15 i EES-protokollet. Den andra protokollsanteckningen gäller artikel 20 och anger bl.a. att med termerna "EFTA-dimension", "EFTA-invånare" samt ordalydelsen "omsättningen inom EFTA i dess helhet" skall med EFTA förstås de EFTA-länder för vilka EES-avtalet har trätt i kraft. Termerna förekommer i vissa bestämmelser på energi- och konkurrensområdet.

Förklaringar

Till protokollet finns fogad en gemensam förklaring om Schweiz eventuella framtida deltagande i EES. Förklaringen har beskrivits ovan i anslutning till artikel 5.

Till protokollet finns slutligen fogad en ensidig förklaring av Frankrike om tillämpningen av EES-avtalet beträffande franska utomeuropeiska länder och områden som enligt Romfördraget är associerade med EG.

Slutakt

Protokollet med justeringar av EES-avtalet, de protokollsanteckningar och förklaringar som finns fogade till protokollet ingår samtliga i den slutakt som undertecknades den 17 mars 1993. I slutakten finns också ett antal ändringar till den slutakt som undertecknades i Oporto den 2 maj 1992. I den nya slutakten anges bl.a. att de förklaringar som ingick i den tidigare slutakten och som rör Schweiz har förfallit.

2.4.2 Protokollet med justeringar av övervakningsavtalet

Protokollet består av en ingress och nio artiklar. Till protokollet är en protokollsanteckning fogad.

Protokollet inleds med en ingress som hänvisar till EES-avtalet och övervakningsavtalet som båda undertecknades i Oporto den 2 maj 1992. Det konstateras att Schweiz inte har möjlighet att ratificera vare sig EES-avtalet eller övervakningsavtalet och att dessa avtal följaktligen inte blir tillämpliga på Schweiz. Protokollet hänvisar därefter till protokollet med justeringar av EES-avtalet. Det anges vidare att ett nytt ikraftträdandedatum behöver fastställas också för övervakningsavtalet och att särskilda bestämmelser krävs för ikraftträdandet av övervakningsavtalet såvitt avser Liechtenstein. Slutligen konstateras att ett antal justeringar är nödvändiga i övervakningsavtalet till följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet.

Artikel 1

Protokollets artikel 1 anger att övervakningsavtalet, sådant det justeras genom protokollet, skall träda i kraft mellan Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike vid den tidpunkt då protokollet träder i kraft.

Vad gäller Liechtenstein skall övervakningsavtalet, sådant det justeras genom protokollet, träda i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein under förutsättning att staterna också har beslutat om tillämpningen för Liechtenstein av sådana beslut som fattats och andra åtgärder som vidtagits enligt övervakningsavtalet av de återstående fem EFTA-länderna fram till dess Liechtenstein kan inträda i detta avtal.

De beslut som kan förutses kan gälla t.ex. ändringar i övervakningsavtalet eller beslut av övervakningsmyndigheten. Sådana beslut skall gälla också för Liechtenstein.

Artikel 2

I protokollets artikel 2 anges att hänvisningen till Schweiz som avtalspart i övervakningsavtalets ingress skall utgå.

Att Schweiz inte är avtalspart till övervakningsavtalet får också konsekvenser för hur definitionen av EFTA-stat skall förstås i övervakningsavtalet. Genom artikel 2.2 i protokollet ersätts därför definitionen av EFTA-stat i artikel 1 b i övervakningsavtalet med en ny definition som innebär att med EFTA-stat skall i övervakningsavtalet förstås Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike. När avtalet träder i kraft för Liechtenstein skall även Liechtenstein omfattas av denna definition.

Artikel 2.3 i protokollet anger vidare att övervakningsavtalet skall justeras ytterligare i enlighet med artiklarna 3-8.

Artikel 3

Artikel 3 innehåller en ändring av artikel 7 i övervakningsavtalet. Innebörden av ändringen är att antalet ledamöter i EFTA:s övervakningsmyndighet reduceras från sju till fem.

Även vad gäller antalet domare i EFTA-domstolen görs en ändring genom protokollet. Artikel 4 i protokollet anger således att artikel 38 i övervakningsavtalet ändras så att antalet domare i EFTA-domstolen reduceras från sju till fem.

Artikel 5

I artikeln anges att när övervakningsavtalet träder i kraft för Liechtenstein skall antalet ledamöter i övervakningsmyndigheten och antalet domare i EFTA-domstolen utökas.

Artikel 6

Artikel 6 rör domförhållningarna i EFTA-domstolen. Till följd av att antalet domare i EFTA-domstolen reducerats till fem anger artikel 6 att minst tre domare måste delta i överläggningarna och inte som tidigare fem.

Artikel 7

Genom artikel 7 ändras artikel 30 i övervakningsavtalet. Artikel 7 anger att en partiell nytillsättning av domare skall äga rum vart tredje år. Den skall gälla omväxlande två och tre domare. De två domare som skall ersättas efter de första tre åren skall utses genom lottning. Ändringen beror på att antalet domare i EFTA-domstolen reducerats till fem.

Artikel 8

Artikel 53.3 i övervakningsavtalet innehåller bestämmelser om avtalets ikraftträdande och förutsätter att samtliga avtalsparter, inklusive Schweiz, skall ratificera avtalet för att det skall träda i kraft. Eftersom Schweiz inte är avtalspart i övervakningsavtalet ändras artikel 53.3 genom artikel 8 i protokollet. Där sägs att övervakningsavtalet skall träda i kraft i enlighet med vad som anges i protokollet.

Artikel 9

Protokollet avslutas med artikel 9 som anger att protokollet upprättats i ett original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska. Var och en av dessa texter skall ha lika giltighet.

Ratifikation skall ske i enlighet med avtalsparternas resp. konstitutionella bestämmelser. Protokollet och ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering som skall förse avtalsparterna med bestyrkta kopior av protokollet och underrätta avtalsparterna om deponerade ratifikationsinstrument.

Artikel 9.3 anger att protokollet skall träda i kraft den 1 juli 1993 under

förutsättning att EES-avtalet då träder i kraft samt att Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike har ratificerat övervakningsavtalet och protokollet. Efter denna dag gäller att övervakningsavtalet och protokollet skall träda i kraft samma dag som EES-avtalet eller när alla ratifikation-instrument avseende övervakningsavtalet och protokollet deponerats, beroende på vilken dag som inträffar senast.⁵³

Protokollet träder slutligen i kraft för Liechtenstein samma dag som EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein och under de förutsättningar som anges i artikel 1.2 i protokollet.

Protokollsanteckning

Till protokollet finns fogad en protokollsanteckning som rör vissa uttryck i protokoll 4 till övervakningsavtalet. I protokollsanteckningen anges att med ordet "EFTA" i uttrycken "EFTA-dimension" och "EFTA-företag" avses de EFTA-stater för vilka övervakningsavtalet har trätt i kraft.

2.4.3 Protokollet med justeringar av kommittéavtalet

Protokollet består av en ingress och fyra artiklar. Till protokollet är fogade en protokollsanteckning samt en förklaring.

Ingressen

Protokollet inleds med en ingress som hänvisar till EES-avtalet och kommittéavtalet som båda undertecknades i Oporto den 2 maj 1992. Det konstateras också här att Schweiz inte har möjlighet att ratificera vare sig EES-avtalet eller kommittéavtalet och att dessa avtal följaktligen inte blir tillämpliga på Schweiz. Protokollet hänvisar därefter till protokollet med justeringar av EES-avtalet. Det anges vidare att ett nytt ikraftträdandedatum behöver fastställas för kommittéavtalet samt att särskilda bestämmelser för ikraftträdandet av kommittéavtalet krävs såvitt avser Liechtenstein. Slutligen konstateras att justeringar är nödvändiga i kommittéavtalet till följd av Schweiz inte har möjlighet att ratificera avtalet.

Artikel 1

Protokollets artikel 1 anger att kommittéavtalet, sådant det justeras genom protokollet, skall träda i kraft mellan Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike vid den tidpunkt då protokollet träder i kraft.

Vad gäller Liechtenstein skall kommittéavtalet, sådant det justeras genom protokollet, träda i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein under förutsättning att det nödvändiga beslutet har fattats av signatärstaterna till protokollet beträffande tillämpningen för Liechtenstein av sådana beslut som fattats och andra åtgärder som vidtagits enligt kommittéavtalet av de fem återstående EFTA-länderna under tiden fram till Liechtensteins anslutning till avtalet. Det senare kan

Artikel 2

I protokollets artikel 2 anges att hänvisningen till Schweiz som avtalspart i kommittéavtalets ingress skall utgå.

Att Schweiz inte är avtalspart till kommittéavtalet får också konsekvenser för hur definitionen av EFTA-stat skall förstås i kommittéavtalet. Genom artikel 2.2 i protokollet ersätts definitionen av EFTA-stat i artikel 1.2 b i kommittéavtalet med en ny definition som innebär att med EFTA-stat skall i kommittéavtalet förstås Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike. När avtalet träder i kraft för Liechtenstein skall även Liechtenstein omfattas av denna definition.

Artikel 3

Artikel 14.3 i kommittéavtalet innehåller i sin ursprungliga lydelse bestämmelser om avtalets ikraftträdande och förutsätter att samtliga avtalsparter, inklusive Schweiz, skall ratificera avtalet för att det skall träda i kraft. Eftersom Schweiz utgår som avtalspart, ändras artikel 14.3 genom artikel 3 i protokollet. Där anges att kommittéavtalet i stället skall träda i kraft i enlighet med vad som anges i protokollet.

Artikel 4

Protokollet avslutas med artikel 4 som anger att protokollet upprättats i ett original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska. Var och en av dessa versioner skall ha lika giltighet.

Ratifikation skall ske i enlighet med avtalsparternas resp. konstitutionella bestämmelser. Protokollet och ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering som skall förse avtalsparterna med bestyrkta kopior av protokollet och underrätta avtalsparterna om deponerade ratifikationsinstrument.

Artikel 4.3 anger att protokollet skall träda i kraft den 1 juli 1993 under förutsättning att EES-avtalet träder i kraft den dagen samt att Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike har ratificerat kommittéavtalet och protokollet. Efter denna dag gäller att kommittéavtalet och protokollet skall träda i kraft samma dag som EES-avtalet eller när alla ratifikationsinstrument avseende kommittéavtalet och protokollet deponerats, beroende på vilken dag som inträffar senast.

Protokollet träder slutligen i kraft för Liechtenstein samma dag som EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein och under de förutsättningar som anges i artikel 1.2 i protokollet.

Den protokollsanteckning som finns fogad till protokollet rör Liechtensteins medverkan i den Ständiga kommittén. Om inte Ständiga kommittén beslutar annorledes får Liechtenstein medverka i kommitténs arbete, dock utan att ha rätt att delta i omröstningar.

Förklaring

Till protokollet finns också fogad en förklaring av Liechtenstein om dess andel av den finansiella mekanismen. Där anges att Liechtenstein, efter EES-avtalets ikraftträdande för Liechtenstein, till Finlands, Islands, Norges, Sveriges och Österrikes resp. regeringar, skall betala tillbaka de belopp som dessa betalat i enlighet med EES-avtalet i syfte att täcka Liechtensteins andel i den finansiella mekanismen.

2.4.4 Protokollet med justeringar av parlamentarikeravtalet

Protokollet består av en ingress och sex artiklar.

Ingressen

Protokollet inleds med en ingress som hänvisar till EES-avtalet och parlamentarikeravtalet av vilka det senare undertecknades i Reykjavik den 20 maj 1992. Det konstateras att Schweiz inte har möjlighet att ratificera vare sig EES-avtalet eller parlamentarikeravtalet och att dessa avtal följaktligen inte blir tillämpliga på Schweiz. Ingressen hänvisar därefter till protokollet med justeringar av EES-avtalet. Det anges vidare att ett nytt ikraftträdandedatum behöver fastställas också för parlamentarikeravtalet och att särskilda bestämmelser för ikraftträdandet av parlamentarikeravtalet krävs såvitt avser Liechtenstein. Slutligen konstateras att ett antal justeringar är nödvändiga i parlamentarikeravtalet till följd av att Schweiz inte har möjlighet att ratificera avtalet.

Artikel 1

Protokollets artikel 1 anger att parlamentarikeravtalet, sådant det justeras genom protokollet, skall träda i kraft mellan Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike vid den tidpunkt då protokollet träder i kraft.

Vad gäller Liechtenstein skall parlamentarikeravtalet, sådant det justeras genom protokollet, träda i kraft när EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein och under förutsättning att parlamentarikeravtalet och protokollet ratificerats av Liechtenstein.

Artikel 2

Artikel 2 anger att parlamentarikeravtalet skall justeras ytterligare i

Artikel 3

I protokoll 36 till EES-avtalet anges att den gemensamma Parlamentariskommittén skall bestå av 66 ledamöter. EFTA-sidans parlament och Europaparlamentet skall utse 33 ledamöter var.

Artikel 1 i parlamentarikeravtalet anger hur många ledamöter varje parlament i EFTA-staterna skall utse för att delta i parlamentariskommittén. Till följd av den uteblivna ratifikationen från Schweiz och att Liechtenstein förväntas ansluta sig till avtalen först i ett senare skede, görs genom artikel 3 till protokollet en omfördelning av det antal ledamöter som parlamenten i Schweiz och Liechtenstein skulle ha utsett.

Sverige och Österrike skall utse åtta ledamöter, Finland sju, Norge sex och Island fyra ledamöter.

Artikel 3 innehåller också en bestämmelse om det antal ledamöter som skall delta från resp. parlament efter det att avtalet trätt i kraft för Liechtenstein. Då skall Sverige och Österrike utse åtta ledamöter, Finland och Norge sex, Island tre och Liechtenstein två.

Artikel 4

I parlamentarikeravtalets artikel 12 anges att Parlamentariskommittén skall anta sin arbetsordning genom beslut av en majoritet av fem av de sju delegationerna. När nu avtalet avses träda i kraft mellan fem EFTA-länder, kommer det att vara endast fem delegationer som ingår i parlamentariskommittén. Därför anger artikel 4 i protokollet att Parlamentariskommittén skall anta sin arbetsordning genom beslut av en majoritet av de nationella delegationerna, dvs. tre av fem delegationer.

Artikel 5

Artikel 16.3 i parlamentarikeravtalet innehåller i sin ursprungliga lydelse bestämmelser om parlamentarikeravtalets ikraftträdande och förutsätter att samtliga avtalsparter, inklusive Schweiz, skall ratificera avtalet för att det skall träda i kraft. Eftersom Schweiz inte längre är avtalspart ändras artikel 16.3 i parlamentarikeravtalet genom artikel 5 i protokollet. Där anges att parlamentarikeravtalet i stället skall träda i kraft i enlighet med vad som anges i protokollet.

Artikel 6

Slutligen föreskriver artikel 6 att protokollet upprättas i ett original på engelska och att ratifikation skall ske i enlighet med avtalsparternas resp. konstitutionella bestämmelser. Protokollet och ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering som skall förse avtalsparterna med bestyrkta kopior av protokollet och underrätta avtalsparterna om deponerade ratifikationsinstrument.

Artikel 6.3 anger att protokollet skall träda i kraft den 1 juli 1993 under förutsättning att EES-avtalet träder i kraft den dagen samt att Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike har ratificerat parlamentarikeravtalet och protokollet till det. Efter denna dag gäller att parlamentarikeravtalet och protokollet skall träda i kraft samma dag som EES-avtalet eller när alla ratifikationsinstrument avseende parlamentarikeravtalet och protokollet deponerats, beroende på vilken dag som inträffar senast.

Protokollet träder slutligen i kraft för Liechtenstein samma dag som EES-avtalet träder i kraft för Liechtenstein under förutsättning att Liechtenstein ratificerat parlamentarikeravtalet och protokollet.

2.5 Rättelser i EES-avtalets språkversioner

I artikel 129 i EES-avtalet finns bestämmelser om bl.a. avtalets språkversioner. Beträffande dessa anges att hela avtalet - såväl huvudavtalet som protokoll och bilagor - skall upprättas i ett original på samtliga tretton språk. Var och en av dessa texter skall ha lika giltighet.

Efter EES-avtalets undertecknande har det uppmärksammats att vissa rättelser behöver göras i de olika språkversionerna. Detta har föranlett ett rättelseförfarande enligt Wienkonventionen om traktaträtten. Förfarandet innebär att depositarien - i fråga om EES-avtalet EG:s rådssekretariat - delger avtalsparterna de korrigeringar som föreslagits, varefter dessa har möjlighet att inkomma med synpunkter. Om korrigeringarna lämnas utan erinran, förs rättelserna in av depositarien.

Rättelserna som uteslutande avser redaktionella ändringar bör i sin svenska och engelska text fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 5*.

3 Konsekvenser av ett EES med färre parter

3.1 Allmänt

Min bedömning: Eftersom Schweiz utgör en viktig handelspartner är det beklagligt att Schweiz inte kommer att medverka i EES-samarbetet. Ett EES utan schweizisk medverkan innebär att det ömsesidiga tillträdet för ekonomiska operatörer som avtalet syftar till uteblir i förhållande till Schweiz. Sveriges relationer till Schweiz kommer i stället att grundas på nu gällande ordning, bl.a. EFTA-konventionen, GATT och de bilaterala avtal som Sverige har ingått med Schweiz.

De samlade konsekvenserna av att Schweiz inte deltar i EES-samarbetet blir emellertid relativt begränsade för svensk del med hänsyn till avtalets omfattning och betydelse i övrigt.

Skälen för min bedömning: I det följande redogörs för de konsekvenser som uppkommer genom att Schweiz inte kommer att delta i EES-samarbetet. De allmänna resonemangen är tillämpliga även i förhållande till Liechtenstein, eftersom avtalet avses träda i kraft för Liechtenstein först senare. I den mån det finns särskilda konsekvenser tas dessa upp under det sakområde till vilka de hör.

Ett av EES-avtalets främsta syften kan sägas vara att integrera EFTA-länderna i EG:s inre marknad och därigenom tillförsäkra företag och enskilda ömsesidigt tillträde till hela området. När nu Schweiz ställt sig utanför samarbetet kommer sålunda EES-marknaden att bestå av en nationell marknad mindre.

Medborgare och företag med säte i EES kommer sålunda inte att med EES-avtalet som grund kunna hävda någon rätt att handla, byta tjänster, arbeta, investera och producera på den schweiziska marknaden. Å andra sidan ges inte heller schweiziska medborgare och företag med säte i Schweiz någon sådan rätt på EES-marknaden.

Naturligtvis möjliggörs det ömsesidiga tillträdet ytterst av föreskrifter och andra förhållanden i resp. land och givetvis spelar andra internationella överenskommelser härvid en roll, för Sveriges del närmast EFTA-konventionen och GATT:s regelverk. En markant skillnad beträffande det ömsesidiga tillträdet följer dock självfallet av att ett land ställer sig utanför EES-samarbetet.

De allmänna konsekvenserna för svenska medborgare och företag kan sammanfattas enligt följande.

EES-avtalet ger enskilda i EFTA- och EG-länder som ingår i EES möjlighet t.ex. att arbeta utan arbetstillstånd inom hela EES, att flytta mellan länderna med reglerat socialförsäkringsskydd samt att få examina

och behörighetsbevis ömsesidigt erkända i hela området. Bestämmelserna härom kommer inte att vara tillämpliga i förhållande till Schweiz.

Företag med säte i något EG- eller EFTA-land som ingår i EES kan inte på den schweiziska marknaden få del av de fördelar som den fria etableringsrätten ger, t.ex. en liberal behandling med avseende på medborgarskaps-, bosättnings- och hemvistkrav och garanteras inte heller i övrigt likabehandling t.ex. vid varu- och tjänstehandel, offentlig upphandling, kapitalplaceringar och andra investeringar.

De schweiziska transportnäten blir inte en del av transportmarknaden inom EES. Andra avtal och arrangemang kan dock tillgodose effektiva transporter härvidlag.

En ytterligare aspekt är att Schweiz inte underställs EES-avtalets regler som skall se till att staternas och företagens handlande inte föranleder oacceptabla konkurrenssnedvridningar på EES-marknaden. Schweiz och schweiziska företag underkastas inte heller den därmed sammanhängande övervakningen.

För Schweiz kommer därför att gälla mindre stränga regler beträffande offentligt stöd. EES-avtalets bestämmelser om statliga handelsmonopol och offentliga företag kommer heller inte att kunna tillämpas.

Vidare kan nämnas att en påtaglig konsekvens för svenskt vidkommande självfallet är att EES-avtalet blir försenat. Detta innebär att de fördelar som avtalet förväntas medföra för Sverige inträder först senare.

3.2 De fyra friheterna m.m.

Varor

En fundamental princip i EES-avtalet är att varor som omfattas av avtalet skall få omsättas fritt i hela området. Denna princip får ett genomslag dels genom huvudbestämmelserna i avtalet, dels genom att de deltagande EFTA-länderna övertar EG:s omfattande sekundärrätt på området som med relevanta anpassningar ingår i avtalet. Därtill kommer att hela regelkomplexet skall tolkas i enlighet med EG-domstolens praxis. Den rättslikhet som detta leder till kommer sålunda inte att gälla såvitt avser Schweiz.

För Sveriges del är konsekvenserna på varuområdet av att Schweiz inte kommer att medverka i EES inte utan betydelse. Av den totala exporten under år 1991 utgjorde den schweiziska andelen 2,3% medan exporten till EFTA-länderna sammantaget utgjorde 18%. Exporten till EG stod för hela 55%. Sveriges nuvarande frihandelsarrangemang med Schweiz, som främst baseras på EFTA-konventionen, kommer att kvarstå vid sidan av EES-avtalet.

Detta arrangemang är emellertid mindre långtgående än vad som gäller enligt EES-avtalet. Någon egentlig regelharmonisering förutsätts inte. Samarbetets omfattning är heller inte densamma. Som exempel kan nämnas avtalets bestämmelser om avskaffande av exportrestriktioner för järnsprot. Sådana restriktioner kan Schweiz behålla även framdeles.

På varuområdet bör även viss uppmärksamhet fästas vid konsekvenserna för området provning och kontroll. Det system som här inrättats sammanhänger med den nya metod som senare EG-direktiv har utformats efter (New Approach). Därigenom möjliggörs fri cirkulation för produkter som i något land inom EES bedömts överensstämma med de mellan parterna överenskomna produktkraven. En tillverkare inom EES är skyldig att se till att hans produkter uppfyller dessa krav. På vilket sätt detta skall ske framgår av de olika produktdirektiven. I vissa fall skall ett s.k. anmält organ anlitas för denna kontroll, i andra fall kan tillverkaren själv försäkra i en tillverkardeklaration att så är fallet. Produkterna skall därefter förses med ett EG-märke som i hela EES skall utgöra en presumtion för att de uppfyller de överenskomna kraven.

För de produktkategorier som täcks av direktiv enligt nya metoden kommer Schweiz inte att kunna utse anmälda organ såvida inte Schweiz träffar ett särskilt avtal med EG och övriga EFTA-länder som reglerar denna fråga. Sverige och andra EFTA-länder är i detta avseende nämligen förpliktade att behandla Schweiz som vilket annat tredje land som helst. Schweiziska företag är därmed hänvisade till att anlita anmälda organ inom EES.

Det är som nämnts ovan inte alltid ett anmält organ behöver anlitas. Inom områden som täcks av new approach-direktiv är det grundläggande kriteriet att endast EG-märkta produkter får släppas ut på marknaden. I de fall en tillverkardeklaration är tillräcklig grund för att få försöka produktionen med ett EG-märke, kan schweiziska företag visserligen själva anbringa EG-märket, men företaget måste därvid alltid ha ett ombud inom EES.

Av protokoll 12 till EES-avtalet följer vidare att förhandlingar om avtal med tredje länder om ömsesidigt erkännande av bedömning av överensstämmelse (conformity assessment), vilket skulle kunna medföra att Schweiz för vissa produktkategorier får utse anmälda organ och att schweiziska företag för dessa produkter inte behöver ha ett ombud inom EES, skall inledas och föras på initiativ av gemenskapen. Enligt EES-avtalet skall inte EFTA-länderna, på de produktområden där ett särskilt märke är föreskrivet enligt EG-lagstiftningen, på eget initiativ inleda förhandlingar och sluta avtal med tredje länder (inklusive Schweiz).

På varuområdet kan även vissa problem uppkomma som sammanhänger med att Sveriges och övriga EFTA-länders förhållande till Schweiz regleras i EFTA-konventionen, medan förhållandet mellan övriga EFTA-länder och särskilt deras relation till EG regleras i EES-avtalet. Dessa problem kan emellertid inte lösas i samband med utarbetandet av tilläggsprotokollet till EES-avtalet utan får lösas i ett senare skede. Överläggningar härom pågår för närvarande.

Ett särskilt problem är här att olika ursprungsregler gäller enligt EES-avtalet och EFTA-konventionen. Det skulle självfallet underlätta för handeln om gemensamma ursprungsregler tillämpas även vad gäller handeln med Schweiz.

Ett annat område som berörs är informationsproceduren för tekniska regler. Inom EFTA, inbegripet Schweiz, reglerar EFTA-konventionen

detta. För informationsutbytet mellan EFTA och EG gäller dock EES-avtalets regler, vilket innebär att Schweiz, såvida inte en särordning förhandlas fram, inte kan bli delaktigt i detta utbyte.

Slutligen kan här nämnas finansieringen av de s.k. standardiseringsmandaten. EG-kommissionen och EFTA bekostar tillsammans de europeiska standardiseringsorganens (CEN:s, CENELEC:s och ETSI:s) kostnader för s.k. mandaterade standarder (standarder som anknyter till EG-direktiv). Kostnaderna fördelas (december 1992) enligt nyckeln 86% för EG och 14% för EFTA. Denna ordning gällde också innan EES-förhandlingarna påbörjades och den torde inte påverkas av att Schweiz står utanför EES.

Personer

Eftersom Schweiz inte kommer att ingå i den gemensamma EES-arbetsmarknaden kommer svenska medborgare på samma sätt som hittills att behöva söka arbetstillstånd enligt gällande schweizisk lagstiftning för att arbeta i Schweiz, och schweiziska medborgare kommer även i fortsättningen att behöva arbetstillstånd för arbete i Sverige.

För såväl yrkesverksamma som icke yrkesverksamma medborgare som flyttar mellan de båda länderna gäller vidare att EES-reglerna om rätt till bosättning inte blir tillämpliga, varför gällande nationell lagstiftning om beviljande av uppehållstillstånd m.m. i resp. land kommer att tillämpas även i fortsättningen.

På motsvarande sätt kommer yrkesutövare inte att kunna åberopa sig på de gemensamma EES-reglerna om ömsesidigt erkännande av examina eller behörighetsbevis. Det kan emellertid nämnas att när det gäller erkännande av examina för lärare föreslås i prop. 1992/1993:100 bil. 9 att man från svensk sida skall tillämpa EES-reglerna även med avseende på schweiziska examina.

Eftersom Schweiz inte kommer att omfattas av EES-reglerna om samordning av de nationella systemen för social trygghet, kommer förhållandena på detta område alltså att regleras av 1978 års konvention mellan Sverige och Schweiz om social trygghet.

Tjänster

Inom EES skall rätt finnas att fritt tillhandahålla tjänster. Ett fritt tjänsteutbyte skall innebära frihet för den som erbjuder en tjänst att resa till ett annat land och prestera tjänsten där och en rätt för tjänstemottagaren att ta emot tjänsten i annat land än det egna. Vissa tjänster är emellertid av mer lätttrörlig natur, varför det endast är tjänsten som sådan som rör sig över gränserna. Exempel härpå är tjänster inom områdena bank, försäkring, information, telekommunikation och television. Konsekvenserna av att Schweiz inte deltar i EES är likartade oavsett kategori av tjänst.

Som exempel kan nämnas något om de *finansiella tjänsterna*. EG:s regler för en inre marknad för sådana tjänster bygger på tre grundprinciper: en enda auktorisation, hemlandstillsyn och minimiharmonisering för ömsesidigt godkännande av medlemsstaternas regelverk. Samma principer skall gälla också inom EES.

En viktig konsekvens av att Schweiz inte kommer att delta i EES blir att reglerna om en enda auktorisation och hemlandskontroll inte kommer att gälla i förhållande till Schweiz. Detta innebär bl.a. att en schweizisk bank inte enbart med stöd av en i Schweiz meddelad auktorisation kan påkalla rätt att bedriva verksamhet i övriga EES-länder. Omvänt kommer inte en auktorisation som meddelats i ett EES-land att medföra att t.ex. en bank automatiskt får rätt att bedriva verksamhet i Schweiz. Inte heller kommer EG:s regler om hemlandstillsyn att gälla i förhållande till Schweiz. Reglerna om hemlandstillsyn innebär bl.a. att hemlandets myndigheter skall ha huvudansvaret för övervakning även av verksamhet som bedrivs i andra EES-länder.

En annan viktig beståndsdel i systemet med hemlandskontroll är de regler om rutiner för administrativt samarbete mellan tillsynsmyndigheter som finns intagna i många i EES-avtalet ingående EG-direktiv inom det finansiella tjänsteområdet.

Kapital

Inom EES är en huvudprincip att kapital skall kunna föras fritt över gränserna. Nationella regler på kapital- och kreditmarknaden får inte medföra restriktioner för detta flöde eller i övrigt innehålla diskriminerande inslag. Härigenom kompletteras avtalets övriga friheter för att inte i praktiken urholkas. Den svenska valutaregleringen har successivt avskaffats. Upphävandet av lagen (1990:750) om betalningar till och från utlandet, som skedde vid utgången av år 1992, utgjorde slutpunkten för denna liberalisering. De gällande svenska reglerna behandlar inte medborgare och företag som hör hemma i EES annorlunda än utländska medborgare i övrigt. Schweiziska medborgare och företag kommer således inte att särbehandlas. Beträffande den omvända situationen, dvs. hur svenska medborgare och företag kommer att behandlas när det gäller kapitalöverföringar m.m. till och från Schweiz, torde t.ex. OECD:s kapitalliberaliseringsstadga spela en roll.

Transporter

Konsekvenserna på transportområdet av att Schweiz inte kommer att delta i EES-arbetet kan i princip sammanfattas med att Schweiz blir att betrakta som ett "tredje land", med vilket tidigare ingångna avtal alltså kommer att gälla.

Mellan Schweiz och EG har parallellt med EES-förhandlingarna ett särskilt avtal om transport av varor på väg och järnväg förhandlats fram.

Detta avtal, som allmänt benämns "transitavtalet", förutsätts kunna träda i kraft även utan att Schweiz är part i EES-avtalet. Transitavtalet har ännu inte ratificerats av Schweiz. Det är således i dagens läge svårt att överblicka konsekvenserna på transportområdet av att Schweiz inte blir ett EES-land.

3.3 Samarbete vid sidan om de fyra friheterna

Del VI i EES-avtalet innehåller bestämmelser om samarbete på de s.k. angränsande områdena forskning och utveckling, utbildning, miljö, små och medelstora företag etc. Som redovisats tidigare kommer EFTA-ländernas deltagande i vissa program på dessa områden att inledas först den 1 januari 1994. Den omständigheten att Schweiz inte kommer att kunna delta i programmen har naturligtvis betydelse för deras omfattning och det ömsesidiga utbytet med avseende på Schweiz.

3.4 Den finansiella mekanismen

Att Schweiz inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet innebär, som framgått av min redogörelse i avsnitt 2.4.1, vissa förändringar såvitt avser bidragen till fonden för ekonomisk och social utjämning. Jag återkommer till detta i det följande (avsnitt 5).

3.5 EFTA-avtalen

Protokollen till EFTA-avtalen medför sakligt sett inga större förändringar av dessa avtal förutom att Schweiz och Liechtenstein undantas från övervakningsmyndighetens övervakningsområde och EFTA-domstolens jurisdiktion. I övrigt innehåller protokollen främst ändringar i fråga om antalet ledamöter i övervakningsmyndigheten, EFTA-domstolen och Parlamentarikerkommittén.

En konsekvens av att Schweiz inte deltar i EES blir att andelarna vad gäller kostnaden för EFTA:s övervakningsmyndighet och EFTA-domstolen samt EFTA-sekretariatet ökar för de nuvarande EFTA-staterna. För budgetåret 1993/94 uppskattas den svenska andelen av dessa kostnader öka med ca 4,5 milj. schweizerfrancs (i dag ca 23 milj. svenska kronor) som en konsekvens av Schweiz nej. Dessa ökade kostnader täcks inom ramen för tillgängliga medel på statsbudgeten.

4 Godkännande av protokollen med justeringar av EES-avtalet och EFTA-avtalen m.m.

Mitt förslag: Riksdagen bör godkänna protokollen till EES-avtalet och EFTA-avtalen liksom vissa smärre sådana redaktionella ändringar i EES-avtalet som förutsätter att korrigeringar görs i den lagstiftning som införlivar avtalet med svensk rätt genom inkorporering.

Skälen för mitt förslag: EES-avtalets stora betydelse för Sverige framhålls såväl i regeringens proposition Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som i EES-utskottets betänkande. EES-utskottet har också uttalat sig om den situation som kan uppkomma om något EFTA-land inte skulle kunna ratificera EES-avtalet. Utskottet har funnit det angeläget att en överenskommelse ändå kommer till stånd med så bred anslutning som möjligt. Jag delar denna uppfattning. Jag vill i detta sammanhang framhålla att EES-protokollet som sådant inte ersätter EES-avtalet som riksdagen godkände den 18 november 1992. Det är således inte frågan om ett "nytt" EES-avtal utan om en överenskommelse som kompletterar EES-avtalet och som skall godkännas av de kvarvarande avtalslutande parterna.

I det föregående (avsnitt 3) har jag redogjort för konsekvenserna för Sveriges del av ett EES med färre parter. Svenska företag och enskilda kan inte på den schweiziska marknaden komma i åtnjutande av de fördelar som EES-avtalet innebär. En påtaglig konsekvens är också att avtalets ikraftträdande blir försenat och att ikraftträdandet av den omfattande lagstiftning som beslutats till följd av avtalet blir i motsvarande mån försenat.

I det föregående (avsnitt 2.4.1) har jag också utförligt redovisat innehållet i protokollet med justeringar av EES-avtalet. Av särskilt intresse är därvid artikel 15 om samarbete på de s.k. angränsande områdena (forskning och utveckling m.m.) och artikel 16 om den finansiella mekanismen.

Beträffande senareläggningen till den 1 januari 1994 av avtalsparternas på EFTA-sidan deltagande i EG-programmen för forskning, utbildning etc. anser jag mot bakgrund av att dessa avtalsparter fått rätt att delta provisoriskt i de kommittéer som förvaltar programmen att ett tillfredsställande förhandlingsresultat har uppnåtts. Som framgått påverkas inte samarbetsprojekt i övrigt mellan avtalsparterna.

Till de budgetmässiga konsekvenserna av innehållet i protokollen till

EES-avtalet (den finansiella mekanismen) återkommer jag i det följande (avsnitt 5). Prop. 1992/93:225

I den förhandlingsuppgörelse som resulterat i EES-protokollet ingår också, som jag inledningsvis nämnt, en tidigareläggning av tillämpningen av den bilaterala jordbruksöverenskommelsen mellan Sverige och EEG.

Sammantaget finner jag att de överenskommelser som nu har träffats med anledning av att en avtalspart inte kan ratificera EES-avtalet är av utomordentligt stor betydelse genom att de gör det möjligt att - låt vara med en avtalspart mindre - skapa det europeiska ekonomiska samarbetsområdet med alla dess fördelar som det innebär för företag och enskilda. Det är angeläget att Sverige ratificerar de nu aktuella protokollen.

Jag vill i detta sammanhang också ta upp en fråga av teknisk natur. I det föregående (avsnitt 2.5) har jag redovisat att det efter EES-avtalets undertecknande har uppmärksammats att vissa rättelser behöver ske i avtalets olika språkversioner. Detta har föranlett ett s.k. rättelseförfarande i enlighet med bestämmelserna i Wienkonventionen om traktaträtten. Rättelserna är av uteslutande redaktionell art och framgår av bilaga 5. Endast vissa av dem påverkar den lagstiftning genom vilken EES-avtalets bestämmelser har inkorporerats. Dessa har markerats i bilaga 5. Riksdagen bör godkänna dessa redaktionella ändringar.

5 Bidrag till EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning

Prop. 1992/93:225

Mitt förslag: Riksdagen bör godkänna Sveriges åtagande för EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning i enlighet med EES-protokollet.

Riksdagen bör även godkänna att under sjunde huvudtitelns förslagsanslag "Bidrag till EFTA:s fond för social och ekonomisk utjämning" för budgetåret 1993/94 anvisa 270 000 000 kr. utöver vad som föreslagits i årets budgetproposition (1992/93:100 bil 8).

Bakgrunden till mitt förslag: Enligt EES-avtalets artikel 116 skall EFTA-länderna inrätta en fond för ekonomisk och social utjämning inom EG (EFTA Financial Mechanism). I avtalets protokoll 38 fastslås att fonden skall uppgå till 1 500 miljoner ecu för utlåning på subventionerade villkor (3 procentenheters räntesubvention) samt 500 milj. ecu i direkt bidrag. Fonden skall under en femårsperiod användas för projektfinansiering på Irland, i Portugal, Grekland samt vissa delar av Spanien. Vid projektvalet skall prioritet ges åt verksamhet inriktad på miljö, transporter (inklusive infrastruktur) och utbildning.

Den 30 juni 1992 ingicks ett samarbetsavtal om fonden mellan EFTA-länderna och den Europeiska investeringsbanken (EIB), som skall administrera fonden.

EFTA-länderna skall enligt protokoll 38 inrätta en kommitté för att besluta om finansiering i enskilda ärenden m.m. I kommitténs uppgifter ingår även att fastställa förslag till fördelningsnyckel för de olika ländernas bidrag till den gemensamma fonden. Fördelningsnyckeln skall justeras varje år med hänsyn till BNP-utvecklingen i de olika EFTA-staterna.

De sammanlagda inbetalningarna från EFTA till EIB beräknades tidigare till ca 640 milj. ecu under femårsperioden. Inbetalningsberäkningarna grundar sig på olika antaganden om räntesats, årlig utlåningsvolym och utbetalningstakt samt ränteintäkter på outnyttjade tillgodohavanden på fondens konto inom EIB. Enligt en preliminär fördelningsnyckel för år 1993 skulle Schweiz bidra med 27,29 procent och Sverige med 26,31 procent av den första inbetalningen.

I EES-avtalet sägs inget om hur EFTA internt skall fördela finansieringsansvaret. Det nämns endast att fonden skall finansieras av EFTA:s medlemsländer. Efter att det stod klart att Schweiz inte skulle bli part i EES-avtalet uppstod frågan om huruvida och i vad mån de kvarvarande EFTA-länderna skulle bära även Schweiz andel. Efter förhandlingar har överenskommit att de övriga EFTA-länderna kommer att bära cirka två tredjedelar av den framräknade schweiziska andelen av kostnaderna. Det

nya totala EFTA-bidraget till fonden beräknas till ca 565 miljoner ecu. Sveriges andel av den första inbetalningen uppskattas till ca 36 procent.

Prop. 1992/93:225

Skälen för mitt förslag: Den överenskommelse om EES-avtalet som nu träffats mellan EG och EFTA-länderna utom Schweiz innebär i huvudsak följande för EFTA-fondens del:

- De ursprungliga totalbeloppen för fondens två delar kvarstår, dvs. 1 500 milj. ecu i lån och 500 milj. ecu i gåva. Däremot sänks räntesubventionen från 3 till 2 procentenheter,
- Fonden träder i kraft samtidigt som EES-avtalet. Detta betyder att avtalet skall ha ratificerats av samtliga berörda länder innan fondens verksamhet kan inledas.
- Inbetalningarna fördelas över en femårsperiod räknat från EES-avtalets ikraftträdande.

Fördelningen mellan de berörda EFTA-länderna av bidragen till fonden fastställs årligen utifrån ländernas relativa BNP-storlek. För Sveriges del innebär den nya överenskommelsen att vår inbetalning till fonden under kalenderåret 1993 kan beräknas till 180 milj. kr. under förutsättning att avtalet träder i kraft den 1 juli 1993. Efter år 1993 kommer det årliga budgetåtagandet att uppgå till ca 360 milj. kr. Detta kan jämföras med ett beräknat årligt åtagande om ca 270 milj. kr. enligt det ursprungliga avtalet.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns under sjunde huvudtiteln uppfört ett förslagsanslag på 270 milj. kronor till Bidrag till EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning. Mot bakgrund av de förskjutningar i tidsprogrammet för EES-avtalet och fondens tillblivelse som uppstått sedan anslaget anvisades kommer anslaget inte att kunna utnyttjas för sitt ändamål. Vidare har regeringen i årets budgetproposition (prop. 1992/93:100 bil. 8 s. 141) föreslagit att riksdagen för budgetåret 1993/94 anvisar ett lika stort förslagsanslag för samma ändamål.

De svenska inbetalningarna till fonden beror, som nämnts, på det samlade årliga bidraget från EFTA och på den relativa fördelningen mellan EFTA-staterna. Dessutom påverkas de av kursen på kronan gentemot ecun. Det är inte möjligt att för närvarande slutgiltigt fastställa anslagsbeloppet för nästa budgetår. Genom konstruktionen med ett förslagsanslag kan regeringen emellertid belasta detta med det belopp som behövs så länge anslagsändamålet och de svenska åtagandena följs.

Det står dock klart att beloppet på 270 milj. kronor är för lågt om avtalet träder i kraft den 1 juli 1993. Som jag nyss nämnde innebär den nya överenskommelsen att Sveriges inbetalning till fonden under kalenderåret 1993 kan beräknas till 180 milj. kr. och att det årliga bidraget därefter kommer att uppgå till ca 360 milj. kronor. Det förefaller därför rimligt att förslaget i budgetpropositionen revideras till 540 milj. kr. Mitt förslag avser anslag för närmast följande budgetår. Sådan proposition

skall enligt bestämmelserna i riksdagsordningen avlämnas senast den 25 februari. Genom att EES-protokollet undertecknats först den 17 mars har detta emellertid inte varit möjligt. Jag anser därför att synnerliga skäl föreligger att avlämna propositionen vid senare tidpunkt. Jag har samrått med chefen för Finansdepartementet om anslagsfrågan.

I detta sammanhang vill jag nämna den tidigare redovisade förklaringen av Liechtensteins regering. Som framgår av det föregående (avsnitt 2.4.3) har sålunda Liechtenstein åtagit sig att sedan EES-avtalet trätt i kraft också för Liechtenstein, till regeringarna i Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike återbetala av dem enligt EES-avtalet utbetalda belopp för att täcka Liechtensteins andel i den finansiella mekanismen. De medel som kan komma att återbetalas till Sverige bör redovisas under inkomsttiteln 28ll. De påverkar således inte belastningen på utgiftsanslaget.

För den händelse Schweiz senare skulle ansluta sig till EES-avtalet anser övriga EFTA-länder att de ytterligare belopp som nu utbetalas av dem till följd av att Schweiz inte kan ratificera avtalet skall återbetalas.

6 Lagändringar

6.1 Inledning

Riksdagen har den 18 november 1992 antagit lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-lagen). I lagen har EES-avtalets huvudbestämmelser liksom ett antal protokoll till avtalet införlivats med svensk rätt genom inkorporering. Vidare har huvudbestämmelserna i övervakningsavtalet och flertalet protokoll till det avtalet också införlivats med svensk rätt genom inkorporering i EES-lagen. I fråga om kommittéavtalet har endast protokoll 1 införlivats. Parlamentarikeravtalet har inte införlivats med svensk rätt men förutses föranleda vissa ändringar i riksdagsordningen.

Härutöver innehåller EES-lagen de delar av EES-avtalet och EFTA-avtalen som innefattar de gemensamma materiella konkurrensreglerna och de bestämmelser som reglerar övervakningsorganens verksamhet i den mån de kräver lagform. Vissa bestämmelser om offentliga stödåtgärder har också tagits in i EES-lagen.

Ytterligare bestämmelser som har ansetts nödvändiga utgör den s.k. lagvalsregeln, bestämmelserna om verkan av domar och beslut samt vissa särskilda bestämmelser om EFTA-domstolen.

När det gäller de avtalsbestämmelser som upptas i bilagorna till EES-avtalet och de bindande rättsakterna som det hänvisas till i dessa bilagor har dessa bestämmelser införlivats inte genom EES-lagen utan genom olika specialförfattningar på resp. sakområde. Riksdagen har antagit ett antal lagar genom vilka sådana avtalsbestämmelser införlivats med svensk rätt.

I propositionen 1991/92:170 om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (bil. 1 avsnitt C s. 122 ff.) och i EES-utskottets betänkande 1992/93 EU1 (avsnitt 16, s. 152 ff.) finns utförliga redogörelser för EES-lagen och innehållet i denna.

De nu aktuella protokollen föranleder ändringar i främst EES-lagen men även i viss annan lagstiftning. Det gäller dels lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), dels lagen (1992:1163) om arbetskraftens fria rörlighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). De sistnämnda lagarna togs upp i propositionen om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och behandlades av riksdagen i samband med riksdagens behandling därmed.

I det följande tar jag först upp frågan om vilka ändringar i EES-lagen som föranleds av protokollen med justeringar av EES-avtalet resp. EFTA-avtalen. Därefter tar jag upp övriga lagändringar som blir aktuella.

6.2 EES-lagen

Mitt förslag: EES-protokollets och övervakningsprotokollet inkorporeras i vissa delar genom EES-lagen.

I lagen införs också bestämmelser om vad som avses med uttrycket "EFTA" i vissa sammanhang.

Också lagens ikraftträdandebestämmelser ändras med hänsyn till protokollen.

Skälen för mitt förslag: I EES-lagen sägs i 1 § att lagen gäller tillämpningen av det den 2 maj 1992 undertecknade EES-avtalet samt de den 2 maj 1992 undertecknade EFTA-avtalen. Av EES-lagen bör framgå att lagen också gäller tillämpningen av de nu aktuella protokollen.

Med anledning av de justeringar som gjorts i protokollen till EES-avtalet och EFTA-avtalen måste motsvarande ändringar göras i EES-lagen. Som framgått av protokollen är det fråga om tekniska och administrativa förändringar till följd av att Schweiz inte har ratificerat avtalen. För Liechtensteins del innebär EES-protokollet att avtalet under vissa förutsättningar kan träda i kraft vid en senare tidpunkt. Liksom när det gäller EES- och EFTA-avtalen har jag ansett det lämpligast att införliva de nu aktuella protokollen med svensk rätt genom inkorporering i den mån de utgör ändringar av de delar av EES- och EFTA-avtalen som intagits i EES-lagen. I EES-lagen bör därför införas två nya paragrafer, 2a och 3a §§, i vilka anges de bestämmelser i EES-protokollet resp. övervakningsprotokollet som skall gälla som svensk lag. Detta medför

också att det till lagen fogas två nya bilagor, bilaga 1a och 2a. I fråga om EES-protokollet bör artiklarna 1, 2.2 och 2.3, samt artiklarna 3-7, 15, 21 och 22 tas in i lagen. Övriga artiklar berör sådana protokoll till EES-avtalet som inte intagits i lagen. I fråga om övervakningsavtalet bör samtliga artiklar tas in i lagen med undantag av artikel 2.1. I övrigt har i EES-lagen intagits protokoll 1 till kommittéavtalet men i kommittéprotokollet görs inga ändringar i protokoll 1. Någon ändring i lagen behöver därför inte göras med anledning av kommittéprotokollet. Nu nämnda ändringar föranleder också vissa följdändringar i 2 och 3 §§ i EES-lagen genom vilka det görs klart att bestämmelserna i EES- resp. övervakningsavtalet skall gälla med de ändringar som framgår av de nya bestämmelserna i 2a och 3a §§.

Jag har framhållit att avtalsbestämmelserna i bilagorna till EES-avtalet inte har införlivats med svensk rätt genom EES-lagen utan att detta har avsetts böra ske i skilda författningar av olika konstitutionell valör. Hittills har riksdagen antagit och regeringen utfärdat ett antal lagar som innebär ett införlivande av EES- och EFTA-avtalens bestämmelser även till den del bestämmelserna återfinns i olika bilagor till EES-avtalet. I samtliga dessa fall har på samma sätt som skett i fråga om EES-lagen föreskrivits att lagen i fråga skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Som framgått har emellertid i 9-13 §§ EES-lagen intagits föreskrifter som innebär ett införlivande även av vissa av EES-avtalets konkurrensrättsliga bestämmelser som återfinns i bilaga XIV till EES-avtalet. Protokollen föranleder endast en mindre ändring av dessa bestämmelser. Det bör av 9 § i enlighet med vad som sägs i en protokollsanteckning till protokollet om EES-avtalet klarare framgå vad som avses med uttrycket "EFTA" i vissa sammanhang. Detta gäller för övrigt också 3 § med anledning av en motsvarande protokollsanteckning till protokoll 4 till övervakningsavtalet.

Avsikten är att protokollen liksom EES- och EFTA-avtalen skall kunna träda i kraft den 1 juli 1993. Som har framgått av det föregående (avsnitt 2.4.1) träder emellertid vissa bestämmelser i EES-avtalet som gäller samarbete på s.k. angränsande områden i kraft först den 1 januari 1994. Till den nu föreslagna lagen om ändring i EES-lagen krävs ingen särskild ikraftträdandebestämmelse eftersom EES-lagen ännu inte har trätt i kraft. De nyss redovisade förhållandena angående Liechtenstein samt det senare ikraftträdandet av vissa bestämmelser i EES-avtalet föranleder dock att EES-lagens ikraftträdandebestämmelser bör ändras. Beträffande de bestämmelser i EES-avtalet som rör samarbete på s.k. angränsande områden bör föreskrivas att dessa inte får sättas i kraft före den 1 januari 1994. I fråga om Liechtenstein bör det framgå av lagen att regeringen kan bestämma att lagen träder i kraft i förhållande till Liechtenstein vid en senare tidpunkt än i förhållande till andra avtalsslutande parter.

Jag har tidigare (avsnitt 2.5) redogjort för vissa rättelser i fråga om EES-avtalet som kommer att vidtas i enlighet med det förfarande som föreskrivs i Wienkonventionen om traktaträtten. Som jag har framhållit i det sammanhanget är det fråga om rent redaktionella ändringar. De

rättelser som vidtagits i den svenska språkversionen av EES-avtalet föranleder smärre ändringar av bilagorna 1 och 8 i EES-lagen. Det gäller dels några punkter i huvudavtalet (bilaga 1) och i protokollen 14 och 25 (bilaga 1), dels i bilaga XIV (bilaga 8).

Slutligen vill jag ta upp ytterligare en ändring som behöver göras i EES-lagens bilaga 2, dvs. övervakningsavtalet m.m. Det har uppmärksamats att det i innehållsförteckningen till protokoll 4 till övervakningsavtalet angetts tio s.k. tillägg som avser bl.a. vissa formulär på konkurrensområdet som ännu inte fastställts. Ett av dem finns dock intaget i lagen. Att föreskriva om dessa formulär bör emellertid vara en uppgift för regeringen eller för myndighet som regeringen bestämmer. Tilläggen bör därför inte införlivas på lagnivå och bör därför utgå ur EES-lagen. Att formulären nämns i protokollets bestämmelser som är inkorporerade genom EES-lagen kan inte anses medföra att de därmed givits lagform. Det nu sagda föranleder en ändring i 3 § första stycket andra punkten EES-lagen.

6.3 Övrig lagstiftning

Mitt förslag: Den del av EES-protokollet som gäller social trygghet (Bilaga VI) inkorporeras i lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Den del av EES-protokollet som gäller arbetstagares fria rörlighet (Bilaga V) och som är intagen som bilaga 3 till lagen (1992:1163) om arbetskraftens fria rörlighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) föreslås få ny lydelse som en följd av EES-protokollet.

Även lagarnas ikraftträdandebestämmelser ändras.

Skälen för mitt förslag: Genom lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) har ett stort antal rättsakter intagna i bilaga VI till avtalet inkorporerats med svensk rätt (se prop. 1991/92:170 bil. 4 s. 30 ff.). Genom EES-protokollet ändras bilaga VI till avtalet på en rad punkter, alla emellertid av uteslutande teknisk art och innebärande i huvudsak att Schweiz och förhållanden som rör Schweiz inte längre omnämns. Detta föranleder att även lagen i motsvarande mån måste ändras. På grund av lagens tekniska och omfattande karaktär föreslås att EES-protokollet i berörd del inkorporeras genom lagen och fogas till denna som en ny bilaga (bilaga 11). Vissa ändringar föreslås också i lagens bilaga 10 med anledning av det i det föregående

avsnittet om EES-lagen beskrivna rättelseförfarandet. Av 4 § bör också framgå att protokoll 1 till EES-avtalet och till övervakningsavtalet resp. kommittéavtalet finns intagna i EES-lagen.

Lagen (1992:1163) om arbetskraftens fria rörlighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) är en lag genom vilken artiklarna 1-9 i förordningen (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen inkorporeras och blir svensk lag. Samma förhållande gäller förordningen (EEG) nr 312/76 om ändring i den förstnämnda förordningen (se prop. 1991/92:170, bil. 10 s. 40 ff.). Bilaga V, vilken är lagens bilaga 3, anger vilka EG-förordningar och EG-direktiv som behandlar området för personers rörlighet i nu aktuellt avseende. I bilagorna anges också vilka anpassningar som har gjorts för att rättsakternas bestämmelser skall kunna omfatta också EFTA-länderna. De nu föreslagna ändringarna i lagen innebär att Schweiz inte längre omnämns i bilaga V, dvs. i lagens bilaga 3. I fråga om denna lag föreslås att den ändring som föranleds av EES-protokollet direkt skall framgå av bilagans lydelse.

Vidare bör det på samma sätt som föreslagits i fråga om EES-lagens ikraftträdandebestämmelser även av de nu aktuella lagarnas ikraftträdandebestämmelser framgå att regeringen kan bestämma att lagen träder i kraft i förhållande till Liechtenstein vid en senare tidpunkt än i förhållande till andra avtalslutande parter.

7 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom Utrikesdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES),
2. lag om ändring i lagen (1992:1776) om samordning av systemen för social trygghet när personer flyttar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),
3. lag om ändring i lagen (1992:1163) om arbetskraftens fria rörlighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Det under 2. angivna förslaget har upprättats i samråd med chefen för Socialdepartementet och det under 3. angivna förslaget i samråd med chefen för Kulturdepartementet.

Lagförslagen är föranledda av det förhållandet att Schweiz och Liechtenstein inte har kunna ratificera EES-avtalet. Lagförslagen är av sådan redaktionell och teknisk beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Prop. 1992/93:225

8 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och vissa redaktionella ändringar av detta avtal,
2. godkänna protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-länderna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol,
3. godkänna protokollet med justeringar av avtalet om en ständig kommitté för EFTA-länderna,
4. godkänna protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-länderna om en kommitté med ledamöter från EFTA-staternas parlament,
5. godkänna åtagandet om bidrag till EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning,
6. under sjunde huvudtitelns förslagsanslag *Bidrag till EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning* för budgetåret 1993/94 anvisa 270 000 000 kr utöver vad som föreslagits i prop. 1992/93:100 bil. 8.
7. anta lagförslagen.

Propositionen bör behandlas under innevarande riksmöte.

9 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag föredraganden har lagt fram.

PROTOKOLL MED JUSTERINGAR
AV AVTALET OM EUROPEISKA
EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN,
EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN,
KONUNGARIKET BELGIEN,
KONUNGARIKET DANMARK,
FÖRBUNDSREPUBLICEN TYSKLAND,
HEILENSKA REPUBLIKEN,
KONUNGARIKET SPANIEN,
FRANSKA REPUBLIKEN,
IRLAND,
ITALIENSKA REPUBLIKEN,
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,
KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,
PORTUGISISKA REPUBLIKEN,
FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORD-
IRLAND

SAMT

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE,
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

härefter kallade DE AVTALSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområ-
det, härefter kallat EES-avtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att artikel 129.2 i EES-avtalet föreskriver att det skall rati-
ficeras eller godkännas av de avtalslutande parterna i enlighet med deras
respektive konstitutionella bestämmelser,

SOM BEAKTAR att det står klart att en av signatärerna av EES-avtalet,
Schweiziska Edsförbundet, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet,

SOM BEAKTAR att övriga signatärer av EES-avtalet, vilka alltjämt står
fast vid avtalets målsättningar, är fast beslutna att så snart som möjligt sätta
EES-avtalet i kraft,

SOM BEAKTAR att ett nytt datum för EES-avtalets ikraftträdande måste
bestämmas,

SOM BEAKTAR att särskilda bestämmelser krävs för EES-avtalets ikraft-
trädande såvitt avser Furstendömet Liechtenstein,

SOM BEAKTAR att ett antal justeringar av EES-avtalet är nödvändiga till
följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet,

SOM BEAKTAR att det är önskvärt att bland justeringarna införa en bestämmelse som visar de avtalslutande parternas önskan att göra det möjligt för Schweiz att i framtiden delta i EES,

HAR BESLUTAT att komma överens om följande protokoll:

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

Artikel 1

1. EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, träder i kraft den dag som detta protokoll träder i kraft mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen, deras medlemsstater och Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike.

2. Såvitt avser Furstendömet Liechtenstein träder EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, i kraft den dag som bestäms av EES-rådet och under förutsättning att EES-rådet

– har beslutat att villkoret i artikel 121 b i EES-avtalet, nämligen att EES-avtalets tillfredsställande funktion inte hindras, är uppfyllt, samt

– har fattat de beslut som krävs särskilt i fråga om tillämpningen på Liechtenstein av de åtgärder som redan beslutats av EES-rådet och av Gemensamma EES-kommittén.

3. Liechtenstein får delta i sådana EES-rådets beslut som avses i punkt 2 ovan.

Artikel 2

1. Eftersom Schweiziska Edsförbundet, till följd av att det inte har ratificerat EES-avtalet, inte är part i detta avtal skall hänvisningen i EES-avtalets ingress till "SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET" som en av de avtalslutande parterna utgå.

2. Artikel 2 b i EES-avtalet skall ersättas med följande:

"EFTA-staterna: Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike och, enligt villkoren i artikel 1.2 i protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, Furstendömet Liechtenstein."

3. EES-avtalet skall justeras ytterligare i enlighet med artiklarna 3–20 i detta protokoll.

Artikel 3

I artikel 120 skall orden "protokollen 41, 43 och 44" ersättas med orden "protokollen 41 och 43".

Artikel 4

I artikel 126.1 skall orden "Konungariket Sveriges, Schweiziska Edsförbundets" ersättas med orden "Konungariket Sveriges".

Artikel 5

Artikel 128.1 skall ersättas med följande:

”Varje europeisk stat som blir medlem av gemenskapen skall, och Schweiziska Edsförbundet eller varje annan europeisk stat som blir medlem av EFTA kan, ansöka om att bli part i detta avtal. Den skall ställa sin ansökan till EES-rådet.”

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

Artikel 6

Artikel 129.3 skall ersättas med följande:

”3. Detta avtal träder i kraft den dag och på de villkor som föreskrivs i protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.”

Artikel 7

I punkt 11 i protokoll 1 om övergripande anpassning skall orden ”artikel 129.3” ersättas med orden ”dagen för ikraftträdandet”.

Artikel 8

I protokoll 4 om ursprungsregler skall orden ”Schweiz” och ”schweiziske” ersättas med orden ”Sverige” respektive ”svenske” i tillägg V, fotnot 2, och i tillägg VI, fotnot 3.

Artikel 9

I protokoll 5 om fiskala tullar (Liechtenstein, Schweiz) skall

– ordet ”Schweiz” utgå i rubriken,

– orden ”och Schweiz” och ”eller Schweiz” utgå i punkterna 1 och 2.

Artikel 10

Protokoll 6 om uppbyggnaden av obligatoriska reservförråd i Schweiz och Liechtenstein skall ersättas med följande:

”PROTOKOLL 6

OM UPPBYGGNADEN AV OBLIGATORISKA RESERVFÖRRÅD I LIECHTENSTEIN

Liechtenstein får upprätta ett system med obligatoriska reservförråd av varor som är nödvändiga för befolkningens överlevnad vid allvarliga försörjningskriser, om dessa varor i Liechtenstein produceras i otillräckliga mängder eller inte alls och på grund av sina egenskaper och sin natur är sådana att det är möjligt att bygga upp reservförråd av dem.

Liechtenstein skall tillämpa detta system på ett sätt som inte innebär någon diskriminering, vare sig direkt eller indirekt, mellan varor som importeras från de andra avtalslutande parterna och likartade varor eller ersättningsvaror som produceras i det egna landet."

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

Artikel 11

I protokoll 8 om statliga monopol skall orden "Schweiz och" utgå.

Artikel 12

I protokoll 9 om handeln med fisk och andra marina produkter skall

– orden "och Schweiz" utgå i tillägg 1, artikel 2, punkt 1 och orden "Schweiz och" i punkt 2,

– orden "Avtal mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Schweiziska Edsförbundet, undertecknat den 22 juli 1972, och en efterföljande skriftväxling rörande jordbruk och fiske, undertecknad den 14 juli 1986," utgå i tillägg 3.

Artikel 13

I protokoll 15 om övergångsperioder för fri rörlighet för personer (Schweiz och Liechtenstein) skall

– orden "Schweiz och" utgå i rubriken samt i artikel 8.1 och 2,

– orden "Schweiz respektive" utgå i artiklarna 8.2 och 11,

– artiklarna 2 – 4 och 9.1 utgå.

Artikel 14

I protokoll 16 om åtgärder på den sociala trygghetens område avseende övergångsperioder för fri rörlighet för personer (Schweiz och Liechtenstein) skall

– orden "Schweiz och" utgå i rubriken och i artikel 1,

– orden "den schweiziska respektive" utgå i artikel 1,

– orden "schweiziska respektive" utgå i artikel 2,

– orden "schweizisk respektive" utgå i artiklarna 2 och 3 a,

– orden "Schweiz respektive" utgå i artikel 3, första meningen och a.

– orden "500 avseende Schweiz eller" och orden "avseende Liechtenstein" utgå i artikel 3 c,

– artikel 4 utgå.

Följande bestämmelser i EES-avtalet:

- artikel 81 a, b, d, e och f
 - artikel 82
 - protokoll 30.2, första och andra styckena,
 - protokoll 31, artikel 1.1 a, b och c, artikel 4.1, 3 och 4, artikel 5.3, första och andra styckena, och
 - protokoll 32
- träder i kraft den 1 januari 1994.

Artikel 16

I protokoll 38 om den finansiella mekanismen skall

- ordet "tre" ersättas med "två" i artikel 2.2,
- artikel 2.5 ersättas med följande:

"5. Summan av de lån som skall vara berättigade till räntesubventioner enligt artikel 1 skall vara 1 500 miljoner ecu och de skall beviljas i lika stora rater under en femårsperiod från den 1 juli 1993. Om EES-avtalet träder i kraft efter den dagen, skall perioden omfatta fem år från ikraftträdandet."

- artikel 3.1 ersättas med följande:

1. Summan av de bidrag som avses i artikel 1 skall vara 500 miljoner ecu och skall beviljas i lika stora rater under en femårsperiod från den 1 juli 1993. Om EES-avtalet träder i kraft efter den dagen, skall perioden omfatta fem år från ikraftträdandet."

Artikel 17

I protokoll 41 om befintliga avtal skall följande utgå:

- "29.4.1963/3.12.1976 Internationella kommissionen för skydd av floden Rhen mot miljöföroreningar. Blandavtal mellan Schweiziska Edsförbundet och Europeiska ekonomiska gemenskapen, Förbundsrepubliken Tyskland, Frankrike, Luxemburg och Nederländerna.
- 3.12.1976 Skydd av floden Rhen mot kemiska föroreningar. Blandavtal mellan Schweiziska Edsförbundet och Europeiska ekonomiska gemenskapen, Förbundsrepubliken Tyskland, Frankrike, Luxemburg och Nederländerna."

Artikel 18

Protokoll 44 om avtalet mellan EEG och Schweiz om godstransporter på väg och järnväg skall utgå.

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Svensk text

Artikel 19

I tillägget till protokoll 47 om avskaffande av tekniska handelshinder för vin skall följande justeringar göras:

15. **387 R 0822:** Rådets förordning (EEG) nr 822/87
 - anpassning b)
bestämmelsen skall utgå,
 - anpassningarna d), f), m), och n)
orden ", Schweiz" och "och Schweiz" skall utgå,
 - anpassning k), punkt b)
orden "Schweiz eller" skall utgå,
22. **389 R 2392:** Rådets förordning (EEG) nr 2392/89:
 - anpassning a)
ordet ", Schweiz" skall utgå,
 - anpassning c)
orden "Schweiz respektive" skall utgå,
orden "producentlandet i fråga" skall ersättas med ordet "producent-
landet"
26. **390 R 3201:** Kommissionens förordning (EEG) nr 3201/90:
 - anpassningarna c), d) och f)
bestämmelserna skall utgå.

Artikel 20

Bilagorna I-IX, XII, XIII, XVI och XVIII - XXII till EES-avtalet skall justeras enligt vad som anges i bilagan till detta protokoll.

Artikel 21

Bestämmelserna, hänvisningarna, de särskilda anpassningarna, perioderna och datumangivelserna avseende Liechtenstein i EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, skall tillämpas först när EES-avtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, har trätt i kraft såvitt avser Liechtenstein i enlighet med artikel 1.2 i detta protokoll.

Artikel 22

1. Detta protokoll är upprättat i ett enda original på danska, engelska, finska, franska, grekiska, isländska, italienska, norska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska, vilka samtliga texter är lika giltiga.

2. Detta protokoll skall ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Det skall deponeras hos Europeiska gemenskapernas råds generalsekretariat, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.

Ratifikations- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europeiska gemenskapernas råds generalsekretariat, som skall anmäla detta till alla övriga avtalsslutande parter.

3. Detta protokoll träder i kraft den 1 juli 1993, under förutsättning att alla de avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument beträffande EES-avtalet och detta protokoll före den dagen. Efter den nämnda dagen träder detta protokoll i kraft den första dagen i den månad som följer efter den sista deponeringen. Om emellertid en sådan deponering sker mindre än femton dagar före början av den påföljande månaden, träder detta protokoll inte i kraft förrän den första dagen i den andra månaden efter deponeringen.

4. Såvitt avser Liechtenstein träder detta protokoll i kraft, efter det att Liechtenstein deponerat sina ratifikationsinstrument avseende EES-avtalet och detta protokoll, den dag som bestäms av EES-rådet enligt villkoren i artikel 1.2.

TILL BEVIS HÄR PÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.

SOM SKEDDE i Bryssel den sjuttonde mars nittonhundranittiotre.

**BILAGA
ENLIGT ARTIKEL 20 I PROTOKOLLET MED JUSTERINGAR AV
AVTALET OM EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET**

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

Bilagorna I–IX, XII, XIII, XVI och XVIII – XXII till EES-avtalet skall justeras enligt följande:

I BILAGA I, VETERINÄRA FRÅGOR OCH VÄXTSKYDDSFRÅGOR

A. Anpassning för detta område

Bestämmelsen om Schweiz och Liechtenstein under rubriken "ANPASSNING FÖR DETTA OMRÅDE" samt själva rubriken skall utgå.

B. Kapitel I, Veterinära frågor

– Inledningen till kapitlet

– punkt 3,

– orden "från och med nio månader efter avtalets ikraftträdande och senast från den 1 januari 1994" skall ersättas med "från och med den 1 januari 1994 eller sex månader efter avtalets ikraftträdande, beroende på vilken dag som inträffar senast".

– tidpunkterna beträffande EFTA-staterna som det hänvisas till i de särskilda anpassningar som införts vad avser rättsakterna i kapitlet skall ersättas i enlighet med följande:

– tidpunkterna "den 1 januari 1993" och "den 31 december 1992" skall ersättas med "dagen för avtalets ikraftträdande" och "dagen före dagen för avtalets ikraftträdande",

– tidpunkten "den 1 april 1993" skall ersättas med "den första dagen i den andra månaden efter avtalets ikraftträdande",

– tidpunkten "den 1 juli 1993" skall ersättas med "den första dagen i den fjärde månaden efter avtalets ikraftträdande",

– tidpunkten "den 1 september 1993" skall ersättas med "den dag som anges i punkt 3 i den inledande delen av kapitel I, Veterinära frågor" i bilaga I till avtalet".

1. **364 L 0432:** Rådets direktiv 64/432/EEG:

– anpassning a)

"Schweiz: Kanton/canton/cantone" skall utgå,

– anpassningarna d), e) och g)

"Schweiz/" skall utgå,

– anpassning f)

orden "Schweiz/" och "/Vétérinaire de contrôle/Veterinario di controllo" skall utgå.

3. **390 L 0426:** Rådets direktiv 90/426/EEG:

– anpassning b)

orden "Schweiz/" och "/Vétérinaire de contrôle/Veterinario di controllo" skall utgå.

4. **390 L 0539:** Rådets direktiv 90/539/EEG:

– anpassning b)

orden "CH eller" och "Schweiz/" skall utgå,

- anpassning g)
"Schweiz/" skall utgå.
- 12. **385 L 0511:** Rådets direktiv 85/511/EEG:
 - anpassning a)
"Schweiz/" skall utgå och
orden "Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern" skall ersättas med "-",
 - anpassning b)
"Schweiz/" skall utgå.
- 14. **380 L 0217:** Rådets direktiv 80/217/EEG:
 - anpassning a)
"Schweiz/" skall utgå.
- 18. **364 L 0433:** Rådets direktiv 64/433/EEG:
 - anpassning j)
"CH-" skall utgå.
- 20. **371 L 0118:** Rådets direktiv 71/118/EEG och
- 21. **377 L 0099:** Rådets direktiv 77/99/EEG:
 - anpassning c)
"CH-" och "CH/" skall utgå.
- 23. **389 L 0437:** Rådets direktiv 89/437/EEG:
 - anpassning f)
"CH/" skall utgå.
- 34. **391 L 0495:** Rådets direktiv 91/495/EEG:
 - anpassning e)
"CH," skall utgå.
- 66. **389 D 0610:** Kommissionens beslut 89/610/EEG:
 - anpassning
"Schweiz/" skall utgå.

C. *Kapitel II, Djurfoder*

- Inledning, punkt 1
orden "Schweiz och" skall utgå.
- Tidpunkten "1 januari 1993", som anges med avseende på EFTA-staterna i de särskilda anpassningar som bestämts i fråga om de rättsakter som det hänvisas till i kapitlet, skall ersättas med "dagen för avtalets ikraftträdande".
- 3. **377 L 0101:** Rådets direktiv 77/101/EEG och
- 4. **379 L 0373:** Rådets direktiv 79/373/EEG:
 - undantag, andra strecksatsen
orden "Schweiz och" skall utgå.

II *BILAGA II, TEKNISKA FÖRESKRIFTER, STANDARDER, PROVNING OCH CERTIFIERING*

A. *Kapitel I, Motorfordon*

1. **370 L 0156:** Rådets direktiv 70/156/EEG:
 - anpassning
orden "Typengenehmigung"/"approbation du type"/"approvazione del tipo" i schweizisk lag" skall utgå.
2. **370 L 0157:** Rådets direktiv 70/157/EEG:

- anpassningar a) och b)
"CH = Schweiz," skall utgå.
 - 8. **370 L 0388:** Rådets direktiv 70/388/EEG,
 - 9. **371 L 0127:** Rådets direktiv 71/127/EEG,
 - 17. **374 L 0483:** Rådets direktiv 74/483/EEG,
 - 19. **376 L 0114:** Rådets direktiv 76/114/EEG,
 - 22. **376 L 0757:** Rådets direktiv 76/757/EEG,
 - 23. **376 L 0758:** Rådets direktiv 76/758/EEG,
 - 24. **376 L 0759:** Rådets direktiv 76/759/EEG,
 - 25. **376 L 0760:** Rådets direktiv 76/760/EEG,
 - 26. **376 L 0761:** Rådets direktiv 76/761/EEG,
 - 27. **376 L 0762:** Rådets direktiv 76/762/EEG,
 - 29. **377 L 0538:** Rådets direktiv 77/538/EEG,
 - 30. **377 L 0539:** Rådets direktiv 77/539/EEG,
 - 31. **377 L 0540:** Rådets direktiv 77/540/EEG,
 - 32. **377 L 0541:** Rådets direktiv 77/541/EEG och
 - 39. **378 L 0932:** Rådets direktiv 78/932/EEG:
 - anpassning
 - orden "14 för Schweiz" skall utgå.
 - 40. **378 L 1015:** Rådets direktiv 78/1015/EEG:
 - anpassning a)
 - orden " "Typengenehmigung"/"approbation du type"/"approvazione del tipo" i schweizisk lag" " skall utgå,
 - anpassning b)
 - orden "14 för Schweiz" skall utgå.
 - 41. **480 L 0780:** Rådets direktiv 80/780/EEG:
 - anpassning
 - orden " "Typengenehmigung"/"approbation du type"/"approvazione del tipo" i schweizisk lag" " skall utgå.
 - 44. **388 L 0077:** Rådets direktiv 88/77/EEG:
 - anpassning
 - orden "14 för Schweiz" skall utgå.
- B. *Kapitel II, Jordbruks- och skogsbrukstraktorer*
- 1. **374 L 0150:** Rådets direktiv 74/150/EEG:
 - anpassning
 - orden " "Typengenehmigung"/"approbation du type"/"approvazione del tipo" i schweizisk lag" " skall utgå.
 - 11. **377 L 0536:** Rådets direktiv 77/536/EEG,
 - 13. **378 L 0764:** Rådets direktiv 78/764/EEG,
 - 17. **379 L 0622:** Rådets direktiv 79/622/EEG,
 - 20. **386 L 0298:** Rådets direktiv 86/298/EEG,
 - 22. **387 L 0402:** Rådets direktiv 87/402/EEG och
 - 23. **389 L 0173:** Rådets direktiv 89/173/EEG:
 - anpassning
 - orden "14 för Schweiz" skall utgå.
- C. *Kapitel III, Lyftanordningar och mekaniska hanteringsanordningar*
- 2. **384 L 0528:** Rådets direktiv 84/528/EEG:

- anpassning
orden ”CH för Schweiz,” skall utgå.
- D. *Kapitel VI, Bygg- och anläggningsutrustning*
 - 8. **386 L 0295:** Rådets direktiv 86/295/EEG och
 - 9. **386 L 0296:** Rådets direktiv 86/296/EEG:
 - anpassning:
orden ”CH för Schweiz”, skall utgå.
- E. *Kapitel VIII, Tryckkärl*
 - 2. **376 L 0767:** Rådets direktiv 76/767/EEG:
 - anpassning
orden ”CH för Schweiz,” skall utgå.
- F. *Kapitel IX, Mätinstrument*
 - 1. **371 L 0316:** Rådets direktiv 71/316/EEG:
 - anpassning a)
orden ”CH för Schweiz,” skall utgå,
 - anpassning b)
”CH,” skall utgå.
 - 6. **371 L 0348:** Rådets direktiv 71/348/EEG:
 - anpassning
orden ”1 Rappen/1 centime/1 centesimo (Schweiz)” skall utgå.
 - 12. **375 L 0106:** Rådets direktiv 75/106/EEG:
 - anpassning a)
orden ”Schweiz och” skall utgå.
- G. *Kapitel XIV, Gödsmedel*
 - 1. **376 L 0116:** Rådets direktiv 76/116/EEG:
 - anpassning a) och b)
”, Schweiz” skall utgå.
- H. *Kapitel XIX, Allmänna bestämmelser inom tekniska handelshinderomrÅdet*
 - 1. **383 L 0189:** Rådets direktiv 83/189/EEG:
 - anpassning g)
”SNV (Schweiz)” och ”CES (Schweiz)”, inklusive adresserna,
skall utgå.
- I. *Kapitel XXVII, Spritdrycker*
 - 1. **389 R 1576:** Rådets förordning (EEG) nr 1576/89:
 - anpassning h)
6.Brännvin av vindruvor
följande skall utgå:
”– Baselbieter Marc”
”– Grappa del Ticino/Grappa Ticinese”
”– Grappa della Val Calanca”
”– Grappa della Val Bregaglia”
”– Grappa della Val Mesolcina”
”– Grappa della Valle di Poschiavo”
”– Marc d’Auvernier”

- ”– Marc de Dôle du Valais”,
7. Fruktbrännvin
 följande skall utgå:
- ”– Aargauer Bure Kirsch”
- ”– Abricotine du Valais/Walliser Aprikosenwasser”
- ”– Baselbieterkirsch”
- ”– Baselbieter Zwetschgenwasser”
- ”– Bernbieter Birnenbrand”
- ”– Bernbieter Kirsch”
- ”– Bernbieter Mirabellen”
- ”– Bernbieter Zwetschgenwasser”
- ”– Bérudges de Cornaux”
- ”– Emmentaler Kirsch”
- ”– Freiämter Theilersbirnenbranntwein”
- ”– Freiämter Zwetschgenwasser”
- ”– Fricktaler Kirsch”
- ”– Kirsch de la Béroche”
- ”– Luzerner Birnenträsch”
- ”– Luzerner Kirsch”
- ”– Luzerner Theilersbirnenbranntwein”
- ”– Luzerner Zwetschgenwasser”
- ”– Mirabelle du Valais”
- ”– Rigi Kirsch”
- ”– Seeländer Pflümlwasser”
- ”– Urschwyzerkirsch”
- ”– William du Valais/ Walliser Williams”
- ”– Zuger Kirsch”,
9. Gentianabrännvin
 följande skall utgå:
- ”9. Gentianabrännvin
 – Gentiane du Jura”,
11. Enbärsdryck brännvin
 följande skall utgå:
- ”11. Enbärsdryck brännvin
 – Genievre du Jura”,
14. Likör
 följande skall utgå:
- ”14. Likör
 – Bernbieter Griottes Liqueur
 – Bernbieter Kirschen Liqueur
 – Genépi du Valais”,
15. Övriga spritdrycker
 följande skall utgå:
- ”– Bernbieter Cherry Brandy Liqueur”
- ”– Bernbieter Kräuterbitter”
- ”– Eau-de-vie d’herbes du Jura”
- ”– Gotthard Kräuterbranntwein”
- ”– Luzerner Chrüter (Kräuterbranntwein)”

- ”- Vicille lie du Mandement”
- ”- Walliser Chrüter (Kräuterbranntwein)”

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

III *BILAGA III, PRODUKTANSVAR*

- 385 L 0374:** Rådets direktiv 85/374/EEG:
- anpassning a) iii) skall utgå,
 - anpassning b)
 - orden ”Schweiz och” skall utgå.

IV *BILAGA IV, ENERGI*

Tillägg 1 och 2

- ”Schweiz”, inbegripet anteckningarna under Part och Nät som rör Schweiz, skall utgå.

V *BILAGA V, FRI RÖRLIGHET FÖR ARBETSTAGARE*

A. *Anpassning för detta område*

Ordet ”, Schweiz” skall utgå.

- B 3. **368 L 0360:** Rådets direktiv 68/360/EEG:
- anpassning e) ii)
 - ”schweiziskt/-a,” skall utgå.

VI *BILAGA VI, SOCIAL TRYGGHET*

A. *Anpassning för detta område*

- punkt I
- ”, Schweiz” skall utgå.

- B. 1. Rådets förordning (EEG) nr 1408/71:
- anpassning b)
 - bestämmelsen skall utgå,
 - anpassningarna g), h), i), j), m) och n)
 - anteckningen ”S. SCHWEIZ”, inklusive bestämmelsen, skall utgå,
 - anpassningarna k) och l)
 - rubrikerna och bestämmelserna till de följande texterna skall utgå:
 - 84, 101, 117, 132, 146, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171,
 - anpassning o)
 - punkten ”16.”, inklusive bestämmelsen skall utgå.
2. Rådets förordning (EEG) nr 574/72:
- anpassningarna a), b), c), d), e), f), g), h) och k)
 - anteckningen ”S. SCHWEIZ”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
20. **383 Y 0017:** Beslut nr 117 och
21. **383 Y 1112(02):** Beslut nr 118:
- anpassning
 - anteckningen ”Schweiz”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
34. **C/281/88/s. 7:** Beslut nr 135:
- anpassning a)
 - anteckningen ”s)”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
35. **C/64/88/s. 7:** Beslut nr 136

- anpassning a)
anteckningen "S. SCHWEIZ", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

C. FÖRFARANDE FÖR EFTA-STATERNAS DELTAGANDE I DEN ADMINISTRATIVA KOMMISSIONEN FÖR SOCIAL TRYGGHET FÖR MIGRERANDE ARBETARE OCH I DEN TILL DENNA KOMMISSION KNUTNA REVISIONSKOMMITTÉN ENLIGT ARTIKEL 101.1 I AVTALET

Ordet "Schweiz," skall utgå.

VII *BILAGA VII, ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE AV YRKESBEHÖRIGHET*

A. *Anpassning för detta område*

Ordet ", Schweiz" skall utgå.

B. *Kapitel A, Allmänt system*

1. **389 L 0048:** Rådets direktiv 89/48/EEG:

- undantaget för Schweiz skall utgå.

C. *Kapitel B, Juristyrken*

2. **377 L 0249:** Rådets direktiv 77/249/EEG:

- anpassning
anteckningen "I Schweiz:", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

D. *Kapitel C, Medicinsk och paramedicinsk verksamhet*

4. **375 L 0362:** Rådets direktiv 75/362/EEG:

- undantaget för Schweiz skall utgå,
- anpassning a)
anteckningen "s) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå,
- anpassning b)
anteckningen "I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå,
- anpassning c)
anteckningen "Schweiz:", inklusive bestämmelserna, skall utgå.
- anpassning d)
rubriken "- Tropikmedicin" samt anteckningen "Schweiz:", inklusive bestämmelserna skall utgå.

5. **375 L 0363:** Rådets direktiv 75/363/EEG:

- undantaget för Schweiz skall utgå.

6. **386 L 0457:** Rådets direktiv 86/457/EEG:

- undantaget för Schweiz skall utgå.

8. **377 L 0452:** Rådets direktiv 77/452/EEG:

- undantaget för Schweiz skall utgå,
- anpassning a)
anteckningen "I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå,
- anpassning b)
anteckningen "s) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

9. **377 L 0453:** Rådets direktiv 77/453/EEG:
 - undantaget för Schweiz skall utgå.
 10. **378 L 0686:** Rådets direktiv 78/686/EEG:
 - undantaget för Schweiz skall utgå,
 - anpassning a)
anteckningen "I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå,
 - anpassning b)
anteckningen "s) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå,
 - anpassning c) 1.
anteckningen "- I Schweiz:" inklusive bestämmelsen, skall utgå.
 11. **378 L 0687:** Rådets direktiv 78/687/EEG:
 - undantaget för Schweiz skall utgå.
 12. **378 L 1026:** Rådets direktiv 78/1026/EEG:
 - anpassning
anteckningen "s) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
 14. **380 L 0154:** Rådets direktiv 80/154/EEG:
 - undantaget för Schweiz skall utgå,
 - anpassning a)
anteckningen "I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå,
 - anpassning b)
anteckningen "s) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
 15. **380 L 0155:** Rådets direktiv 80/155/EEG:
 - undantaget för Schweiz skall utgå.
 17. **385 L 0433:** Rådets direktiv 85/433/EEG:
 - anpassning a)
anteckningen "s) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
- E. *Kapitel D, Arkitektur*
18. **385 L 0384:** Rådets direktiv 85/384/EEG:
 - anpassning a)
anteckningen "r) I Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
- F. *Kapitel E, Handel och agenturverksamhet*
22. **364 L 0224:** Rådets direktiv 64/224/EEG:
 - anpassningen
anteckningen "Schweiz:", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
 28. **374 L 0557:** Rådets direktiv 74/557/EEG:
 - anpassningen
anteckningen "- Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
- G. *Kapitel G, Tjänster förknippade med transporter*
38. **382 L 0470:** Rådets direktiv 82/470/EEG:
 - anpassningen
anteckningen "Schweiz", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

H. *Kapitel I, Filmindustri*

43. **367 L 0043:** Rådets direktiv 67/43/EEG:
– anpassningen
anteckningen ”I Schweiz.”, inklusive bestämmelsen, skall
utgå.

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Svensk text

VIII *BILAGA VIII, ETABLERINGSRÄTT*

Anpassningar för detta område

Ordet ”, Schweiz” skall utgå.

IX *BILAGA IX, FINANSIELLA TJÄNSTER*

A. *Kapitel I, Försäkringar*

2. **373 L 0239:** Rådets första direktiv 73/239/EEG:
– anpassning a)
anteckningen ”g) Schweiz”, inklusive bestämmelsen, skall
utgå,
– anpassning b)
anteckningen ”Schweiz.”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
11. **379 L 0267:** Rådets första direktiv 79/267/EEG:
– anpassning b)
anteckningen ”- Schweiz.”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
13. **377 L 0092:** Rådets direktiv 77/92/EEG:
– anpassningarna a) och b)
anteckningen ”i Schweiz.”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.

B. *Kapitel II, Banker och andra kreditinstitut*

21. **386 L 0635:** Rådets direktiv 86/635/EEG:
– anpassningen
orden ”och Schweiz” skall utgå.

C. *Kapitel III, Fondbörser och värdepapper*

24. **379 L 0279:** Rådets direktiv 79/279/EEG:
– anpassningen
orden ”och Schweiz” skall utgå och
orden ”dessa länder” skall ersättas med ”detta land”.
25. **380 L 0390:** Rådets direktiv 80/390/EEG:
– anpassning b)
orden ”och Schweiz” skall utgå och
orden ”dessa länder” skall ersättas med ”detta land”.
26. **382 L 0121:** Rådets direktiv 82/121/EEC:
– anpassningen
orden ”och Schweiz” skall utgå och
orden ”dessa länder” skall ersättas med ”detta land”.
27. **388 L 0627:** Rådets direktiv 88/627/EEG:
– anpassningen
”, Schweiz” skall utgå.
28. **389 L 0298:** Rådets direktiv 89/298/EEG:
– anpassning b)
”, Schweiz” skall utgå.
29. **389 L 0592:** Rådets direktiv 89/592/EEG:

- anpassning a)
- ”, Schweiz” skall utgå.

X *BILAGA XII, FRI RÖRLIGHET FÖR KAPITAL*

1. **388 L 0361:** Rådets direktiv 88/361/EEG:
 - anpassning d)
 - den fjärde strecksatsen skall utgå,
 - femte strecksatsen
 - orden ”och Schweiz” skall utgå.

XI *BILAGA XIII, TRANSPORT*

A. *Anpassning för detta område*

- punkt II
- den tredje strecksatsen skall utgå.

B. *Kapitel I, Inlandstransporter*

1. **370 R 1108:** Rådets förordning (EEG) nr 1108/70:
 - anpassningen
 - tillägg A.2 JÄRNVÄG och B. VÄGAR
 - anteckningarna ”Schweiz”, inklusive bestämmelserna, skall utgå.
12. **389 R 4060:** Rådets förordning (EEG) nr 4060/89:
 - anpassning b):
 - anteckningen ”b)”, inklusive bestämmelsen skall utgå.
13. **375 L 0130:** Rådets direktiv 75/130/EEG:
 - sista meningen i anpassningen skall utgå.

C. *Kapitel II, Vägtransport*

14. **385 L 0003:** Rådets direktiv 85/3/EEG:
 - andra stycket i anpassningen skall utgå,
 - anpassningen, tredje stycket
 - orden ”och Schweiz” skall utgå.
16. **377 L 0143:** Rådets direktiv 77/143/EEG:
 - anpassningen och den mening som står omedelbart före skall utgå.
20. **385 R 3820:** Rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och
21. **385 R 3821:** Rådets förordning (EEG) nr 3821/85:
 - anpassning b) skall utgå.
22. **376 L 0914:** Rådets direktiv 76/914/EEG:
 - anpassningen och den mening som står omedelbart före skall utgå.
23. **388 L 0599:** Rådets direktiv 88/599/EEG:
 - anpassningen
 - orden ”och Schweiz” skall utgå.
25. **362 L 2005:** Rådets första direktiv:
 - anpassning b)
 - orden ”och Schweiz” skall utgå.
26. **376 R 3164:** Rådets förordning (EEG) nr 3164/76:
 - anpassning b)
 - orden ”och Schweiz” skall utgå.

28. **374 L 0561:** Rådets direktiv 74/561/EEG: Prop. 1992/93:225
 – anpassningen och den mening som står omedelbart före skall Bilaga 1
 utgå. EES-prot.
 34. **372 R 1172:** Kommissionens förordning (EEG) nr 1172/72: Svensk text
 – anpassning
 ”Schweiz (CH),” skall utgå.

D. Kapitel IV, Transport på inre vattenvägar

46. **387 L 0540:** Rådets direktiv 87/540/EEG:
 – anpassningen
 följande skall utgå:
 ”Schweiz skall genomföra bestämmelserna i direktivet senast den 1 januari 1995.”
 47. **382 L 0714:** Rådets direktiv 82/714/EEG:
 – anpassningen
 KAPITEL II
 Zon 3
 anteckningen ”Schweiz”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.

E. Kapitel VI, Civil luftfart

62. **390 R 2343:** Rådets förordning (EEG) nr 2343/90:
 – anpassningen
 anteckningen ”Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.

XII BILAGA XVI, OFFENTLIG UPPHANDLING

1. **371 L 0304:** Rådets direktiv 71/304/EEG:
 – anpassning b)
 andra stycket skall utgå,
 tredje stycket
 ordet ”övergångsperioderna” skall ersättas med ordet ”övergångsperioden” och orden ”dessa länder” skall ersättas med ”Liechtenstein”.
 2. **371 L 0305:** Rådets direktiv 71/305/EEG:
 – anpassning a)
 det andra stycket skall utgå,
 tredje stycket
 ordet ”övergångsperioderna” skall ersättas med ordet ”övergångsperioden” och orden ”dessa länder” skall ersättas med ”Liechtenstein”,
 – anpassning c)
 orden ”och Schweiz” skall utgå,
 den tredje strecksatsen skall utgå,
 – anpassning e)
 anteckningen ”för Schweiz”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
 3. **377 L 0062:** Rådets direktiv 77/62/EEG:
 – anpassning a)
 det andra stycket skall utgå,
 tredje stycket

ordet "övergångsperioderna" skall ersättas med ordet "övergångsperioden" och orden "dessa länder" skall ersättas med "Liechtenstein",

- anpassning c)
orden "och Schweiz" skall utgå,
den tredje strecksatsen skall utgå,
- anpassning h)
anteckningen "för Schweiz:", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

4. **390 L 0531:** Rådets direktiv 90/531/EEG:

- anpassning a)
det andra stycket skall utgå,
tredje stycket
ordet "övergångsperioderna" skall ersättas med ordet "övergångsperioden" och orden "dessa länder" skall ersättas med "Liechtenstein",
- anpassning e)
orden "och Schweiz" skall utgå, orden "Finland, Liechtenstein" skall ersättas med orden "Finland och Liechtenstein",
den tredje strecksatsen skall utgå.

5. **389 L 0665:** Rådets direktiv 89/665/EEG och

6. **371 R 1182:** Förordning (EEG/Euratom) nr 1182 av den 3 juni 1971,

- anpassning a)
det andra stycket skall utgå,
tredje stycket
ordet "övergångsperioderna" skall ersättas med ordet "övergångsperioden" och orden "dessa länder" skall ersättas med "Liechtenstein".

Tillägg 1 och 3:

- anteckningen "VII. SCHWEIZ:", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

Tillägg 2 och 4-13:

- anteckningen "SCHWEIZ", inklusive bestämmelsen, skall utgå.

**XIII BILAGA XVIII, HÄLSA OCH SÄKERHET I ARBETET, ARBETS-
RÄTT SAMT LIKA BEHANDLINGFÖR KVINNOR OCH MÄN**

18. **376 L 0207:** Rådets direktiv 76/207/EEG:

- anpassningen
orden "Schweiz och" skall utgå,

24. **380 L 0987:** Rådets direktiv 80/987/EEG:

- anpassning b)
anteckningen "F. SCHWEIZ", inklusive inklusive bestämmelsen, skall utgå.

XIV BILAGA XIX, KONSUMENTSKYDD

Anpassning för detta område

- Ordet ", Schweiz" skall utgå.

XV BILAGA XX, MILJÖ

A. Anpassning för detta område

Ordet ”, Schweiz” skall utgå.

B. Kapitel III, Luft

19. **388 L 0609:** Rådets direktiv 88/609/EEG:

– anpassning b) och c)

anteckningen ”Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.

C. Kapitel V, Avfall

31. **384 L 0631:** Rådets direktiv 84/631/EEG:

– anpassning b)

orden ”, CH för Schweiz” skall utgå.

XVI BILAGA XXI, STATISTIK

A. Anpassning för detta område

– punkt 1

Ordet ”Schweiz,” skall utgå.

B. Industristatistik

1. **364 L 0475:** Rådets direktiv 64/475/EEG:

– anpassning b)

bestämmelsen skall utgå,

– anpassning d) och e)

ordet ”, Schweiz,” skall utgå.

2. **372 L 0211:** Rådets direktiv 72/211/EEG:

– anpassning c)

bestämmelsen skall utgå.

3. **372 L 0221:** Rådets direktiv 72/221/EEG:

– anpassning b)

bestämmelsen skall utgå.

– anpassning d)

ordet ”Schweiz,” skall utgå,

– anpassning e)

orden ”Schweiz och” skall utgå.

4. **378 L 0166:** Rådets direktiv 78/166/EEG:

– anpassning e)

ordet ”Schweiz,” skall utgå.

C. Transportstatistik

5. **378 L 0546:** Rådets direktiv 78/546/EEG:

– anpassning a)

bestämmelsen skall utgå,

– anpassning b)

orden ”Schweiz och” och ”Schweiz/Suisse/Svizzera och” skall utgå,

– anpassning c)

orden ”Schweiz och” skall utgå i den andra ländergruppen, och ”Schweiz” skall skjutas in före ”Bulgarien” i den tredje ländergruppen,

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Svensk text

- anpassning g)
ordet "Schweiz," skall utgå,
- anpassning h)
bestämmelsen skall utgå.
- 6. **380 L 1119:** Rådets direktiv 80/1119/EEG:
 - anpassning a)
orden "Schweiz och Liechtenstein" och "Schweiz/Suisse/Svizzera och Liechtenstein" skall utgå,
 - anpassning b)
rubriken "II. EFTA-stater" skall ersättas med "II. EFTA-EES-stater",
orden "18. Schweiz och Liechtenstein" skall utgå,
"18. Schweiz" skall skjutas in omedelbart under rubriken "III. Länder som inte tillhör EES",
 - anpassning d)
orden "EFTA-länder" skall ersättas med "EFTA-EES-länder".
- 7. **380 L 1177:** Rådets direktiv 80/1177/EEG:
 - anpassning a)
förkortningarna "SBB/CFF/FFS" och "BLS", inklusive de fullständiga namnen, skall utgå,
 - anpassning b)
orden "Schweiz/Suisse/ Svizzera" skall utgå,
 - anpassning c)
"17. Schweiz" skall utgå under rubriken "II. EFTA-stater" och skjutas in omedelbart under rubriken "B. Länder som inte tillhör EES",
rubriken "II. EFTA-stater" skall ersättas med "II. EFTA-EES-stater",
- D. *Statistik över utrikeshandel och handeln inom gemenskapen*
 - 8. **375 R 1736:** Rådets förordning (EEG) nr 1736/75:
 - anpassning b), punkt 3
följande skall utgå
"Schweiz och Liechtenstein skall tillsammans utgöra ett statistiskt territorium.",
 - anpassning h)
bestämmelsen skall utgå.
 - 9. **377 R 0546:** Kommissionens förordning (EEG) nr 546/77:
 - anpassning a) och b)
anteckningen "Schweiz:", inklusive bestämmelsen, skall utgå.
 - 16. **388 R 0455:** Kommissionens förordning (EEG) nr 455/88:
 - anpassning
orden "för Schweiz: CHF 1000" skall utgå.
- E. *Befolkningsstatistik och socialstatistik*
 - 18. **376 R 0311:** Rådets förordning (EEG) nr 311/76:
 - anpassning a)
ordet ", Schweiz" skall utgå.

F. *Nationalräkenskaper – BNI*

19. **389 L 0130:** Rådets direktiv 89/130/EEG Euratom:
– anpassning b)
ordet "Schweiz," skall utgå.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

G. *Näringsgrensindelningar*

20. **390 R 3037:** Rådets förordning (EEG) nr 3037/90:
– anpassningen
ordet "Schweiz," skall utgå.

H. *Jordbruksstatistik*

21. **372 L 0280:** Rådets direktiv 72/280/EEG:
– anpassning b)
"Schweiz – " skall utgå,
– anpassning c), e) och f)
ordet ", Schweiz" skall utgå.
22. **372 D 0356:** Kommissionens beslut 72/356/EEG:
– anpassning a)
orden "Schweiz: Endast en region" skall utgå,
– anpassning b)
ordet ", Schweiz" skall utgå.
23. **388 R 0571:** Rådets förordning (EEG) nr 571/88:
– anpassning c)
anteckningarna B.04, E, J.17
ordet ", Schweiz" skall utgå,
– anpassning f)
bestämmelsen skall utgå,
– anpassning g) och h)
ordet ", Schweiz" och orden "och Schweiz" skall utgå.
24. **390 R 0837:** Rådets förordning (EEG) nr 837/90:
– anpassning b)
"Schweiz -" skall utgå,
– anpassning d)
ordet "Schweiz," skall utgå.

I. *Fiskestatistik*

25. **391 R 1382:** Rådets förordning (EEG) nr 1382/91:
– anpassning a)
rubriken "EFTA" skall ersättas med "EFTA-EES-staterna".

J. *Energistatistik*

26. **390 L 0377:** Rådets direktiv 90/377/EEG:
– anpassning a), b) och d)
ordet ", Schweiz" skall utgå.

XVI *BILAGA XXII, BOLAGSRÄTT*

A. *Övergångstider*

Orden "Schweiz och" skall utgå.

- B. 1. **368 L 0151:** Rådets första direktiv 68/151/EEG:
– anpassningen

- anteckningen ”- i Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
2. **377 L 0091:** Rådets andra direktiv 77/91/EEG:
– anpassning a)
anteckningen ”- i Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
3. **378 L 0855:** Rådets tredje direktiv 78/855/EEG:
– anpassning a)
anteckningen ”- i Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
4. **378 L 0660:** Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG:
– anpassning a)
anteckningen ”- i Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
6. **383 L 0349:** Rådets sjunde direktiv 83/349/EEG:
– anpassningen
anteckningen ”s) i Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.
9. **389 L 0667:** Rådets tolfte direktiv 89/667/EEG:
– anpassningen
anteckningen ”- i Schweiz:”, inklusive bestämmelsen, skall utgå.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk text

SLUTAKT

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Svensk version

De befullmäktigade ombuden för:

EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN,
EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN,

nedan benämnda "gemenskapen", och för:

KONUNGARIKET BELGIEN,
KONUNGARIKET DANMARK,
FÖRBUNDSREPUBLICEN TYSKLAND,
HELLENSKA REPUBLIKEN,
KONUNGARIKET SPANIEN,
FRANSKA REPUBLIKEN,
IRLAND,
ITALIENSKA REPUBLIKEN,
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,
KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,
PORTUGISISKA REPUBLIKEN,
FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORD-
IRLAND

som är avtalslutande parter i Fördraget om upprättandet av EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN och Fördraget om upprättandet av EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN,

nedan benämnda "EG-medlemsstaterna",

och

de befullmäktigade ombuden för:

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE,
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

nedan benämnda "EFTA-staterna",

har vid ett möte i Bryssel idag den 17 mars 1993 för att underteckna protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, godkänt följande handlingar:

I. Protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

II. Bilagan enligt artikel 20 i protokollet med justeringar av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som bifogats det protokollet.

De befullmäktigade ombuden för gemenskapen och för EG-medlemsstaterna och de befullmäktigade ombuden för EFTA-staterna har godkänt den gemensamma förklaring som bifogats denna slutakt.

Vidare har de befullmäktigade ombuden för gemenskapen och för EG-medlemsstaterna och de befullmäktigade ombuden för EFTA-staterna godkänt de överenskomna protokollsanteckningar som bifogats denna slutakt och som är av bindande karaktär.

De befullmäktigade ombuden för gemenskapen och för EG-medlemsstaterna och de befullmäktigade ombuden för EFTA-staterna har beaktat Frankrikes regerings förklaring som bifogats denna slutakt.

De befullmäktigade ombuden för gemenskapen och för EG-medlemsstaterna och de befullmäktigade ombuden för EFTA-staterna har beaktat att hänvisningarna till Schweiz som finns i följande gemensamma förklaringar förtecknade i och bifogade den slutakt som undertecknades i Oporto den 2 maj 1992 har upphört att gälla:

3. Gemensam förklaring om en övergångsperiod för utfärdande eller upprättande av dokument som gäller ursprungsbevis

och

8. Gemensam förklaring om godstransporter på väg.

De befullmäktigade ombuden för gemenskapen och för EG-medlemsstaterna och de befullmäktigade ombuden för EFTA-staterna har beaktat att följande avtal fastställda i de överenskomna protokollsanteckningar från förhandlingarna och som bifogats slutakten som undertecknades i Oporto den 2 maj 1992 har upphört att gälla:

– I fråga om protokoll 16 och bilaga VI.

– I fråga om bilaga VII (om ingenjörer som tillhör Stiftelsen för det schweiziska registret över ingenjörer).

De har enats om att i den överenskomna protokollsanteckningen ”i fråga om protokoll 47” skall orden ”gemenskapen och Schweiz och” utgå. Slutligen har de befullmäktigade ombuden för gemenskapen och för EG-medlemsstaterna och de befullmäktigade ombuden för EFTA-staterna i fråga om de förklaringar som förtecknats i och bifogats slutakten som undertecknades i Oporto den 2 maj 1992 beaktat att:

I. följande förklaringar har upphört att gälla:

10. Förklaring av Schweiz regering om skyddsåtgärder.

11. Förklaring av Europeiska gemenskapen.

12. Förklaring av Schweiz regering om införandet av högskolestudier i arkitektur vid högre tekniska utbildningsanstalter.

16. Förklaring av Schweiz regering om tillämpning av skyddsklausulen i samband med kapitalrörelser.

17. Förklaring av Europeiska gemenskapen.

34. Förklaring av Schweiz regering om tullar av fiskal karaktär.

36. Förklaring av Schweiz regering om avtalet mellan EEG och schweiziska edsförbundet om varutransporter på landsväg och med tåg.

II. i följande förklaringar har förklaringen av Schweiz regering eller förklaringen av Europeiska gemenskapen angående Schweiz upphört att gälla:

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk version

2. Förklaring av Liechtensteins och Schweiz regeringar om alkoholmonopol.
13. Förklaring av Österrikes och Schweiz regeringar om audiovisuella tjänster.
14. Förklaring av Liechtensteins och Schweiz regeringar om administrativt bistånd.
33. Förklaring av Europeiska gemenskapen samt Finlands, Liechtensteins, Schweiz, Sveriges och Österrikes regeringar om produkter av val.
35. Förklaring av Europeiska gemenskapen om bilaterala avtal.

GEMENSAM FÖRKLARING

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Svensk version

1. EES-avtalets avtalsslutande parter, som fullt ut respekterar utgången av den schweiziska folkomröstningen den 6 december 1992, beklagar att EES, till följd av att Schweiz inte deltar, inte kunde förverkligas mellan de ursprungligen förutsedda avtalsslutande parterna.
2. EES-avtalets avtalsslutande parter har beaktat att de schweiziska myndigheterna har hållit möjligheten öppen för ett framtida deltagande i EES. De kommer att välkomna ett schweiziskt deltagande i EES och de kommer vara beredda att inleda förhandlingar om Schweiz inger en ansökan i enlighet med artikel 128 i EES-avtalet såsom det ändrats genom protokollet med justeringar av EES-avtalet.
3. Ett senare deltagande av Schweiz i EES bör vara grundat på både de resultat som framgår av det ursprungliga EES-avtalet samt av de bilaterala avtal som det samtidigt förhandlats om och ändringar som senare kan ha gjorts i dessa avtal.

ÖVERENSKOMNA PROTOKOLLSANTECKNINGAR

De avtalsslutande parterna har enats om följande:

I fråga om artikel 15:

Den speciella tidpunkten för ikraftträdandet av de i artikel 15 avsedda bestämmelserna beror på budgettekniska svårigheter och skall inte inverka på bilateralt eller multilateralt samarbete inom de berörda områdena och inte heller inverka på det samarbete som avses i artikel 85 i EES-avtalet.

I syfte att säkerställa det regelrätta ikraftträdandet av de bestämmelser som avses i artikel 15, får EFTA-staternas experter under perioden fram till den 1 januari 1994 provisoriskt delta i de kommittéer som bistår EG-kommissionen med genomförande och utveckling av gemenskapens verksamheter inom de områden som omfattas av dessa bestämmelser.

Varje EFTA-stat skall stå för sina egna kostnader för detta deltagande.

I fråga om artikel 20:

Bilaga IV (Energi)

8. **390 L 0547:** Rådets direktiv 90/547/EEG och

9. **391 L 0296:** Rådets direktiv 91/296/EEG

vad gäller termen "handeln inom EFTA" avser ordet "EFTA" de EFTA-stater beträffande vilka EES-avtalet har trätt i kraft,

Bilaga XIV (Konkurrens)

1. **389 R 4064:** Rådets förordning (EEG) nr 4064/89

vad gäller termerna "EFTA-dimension" i anpassning a), b) och h), "omsätt-

ningen inom EFTA i dess helhet" i anpassningarna b) och j) samt "EFTA-invånare" i anpassning j) avser ordet "EFTA" de EFTA-stater beträffande vilka EES-avtalet har trätt i kraft.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Svensk version

FÖRKLARING AV FRANSKA REPUBLIKENS REGERING

Frankrike beaktar att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte är tillämpligt på de utomeuropeiska länder och områden som enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen är associerade med gemenskapen.

PROTOCOL ADJUSTING
THE AGREEMENT ON THE EUROPEAN
ECONOMIC AREA

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY,
THE EUROPEAN COAL AND STEEL COMMUNITY,
THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE KINGDOM OF DENMARK,
THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,
THE HELLENIC REPUBLIC,
THE KINGDOM OF SPAIN,
THE FRENCH REPUBLIC,
IRELAND,
THE ITALIAN REPUBLIC,
THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,
THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,
THE PORTUGUESE REPUBLIC,
THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN
IRELAND,

AND

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE REPUBLIC OF ICELAND,
THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,
THE KINGDOM OF NORWAY,
THE KINGDOM OF SWEDEN,

hereinafter referred to as the CONTRACTING PARTIES;

WHEREAS the Agreement on the European Economic Area, hereinafter referred to as the *EEA Agreement*, was signed in Oporto on 2 May 1992;

WHEREAS Article 129(2) of the *EEA Agreement* provides that it shall be ratified or approved by the Contracting Parties in accordance with their respective constitutional requirements;

WHEREAS it has become clear that one of the Signatories to the *EEA Agreement*, the Swiss Confederation, is not in a position to ratify the *EEA Agreement*;

WHEREAS the other Signatories to the *EEA Agreement*, remaining fully attached to its objectives, are determined to enact the *EEA Agreement* as soon as possible;

WHEREAS a new date for the entry into force of the *EEA Agreement* has to be laid down;

WHEREAS special provisions are required for the entry into force of the *EEA Agreement* as regards the Principality of Liechtenstein;

WHEREAS a number of adjustments to the EEA Agreement are necessary as a consequence of the non-ratification by Switzerland;

WHEREAS it is desirable to include among such adjustments a provision reflecting the wish of the Contracting Parties to enable Switzerland to participate in the EEA in the future;

HAVE DECIDED to conclude the following Protocol:

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

Article 1

1. The EEA Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force, on the date of entry into force of this Protocol, between the European Economic Community, the European Coal and Steel Community, their Member States and the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden.

2. As regards the Principality of Liechtenstein, the EEA Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force on a date to be determined by the EEA Council and provided that the EEA Council:

– has decided that the condition of Article 121(b) of the EEA Agreement, namely that the good functioning of the EEA Agreement is not impaired, is fulfilled; and

– has taken the appropriate decisions, in particular as to the application to Liechtenstein of the measures already adopted by the EEA Council and the EEA Joint Committee.

3. Liechtenstein shall be allowed to participate in those decisions of the EEA Council referred to in paragraph 2 above.

Article 2

1. Since the Swiss Confederation, following its non-ratification of the EEA Agreement, is not a Contracting Party thereto; the reference in the preamble to the EEA Agreement to “THE SWISS CONFEDERATION” as one of the Contracting Parties shall be deleted.

2. Article 2 (b) of the EEA Agreement shall be replaced by the following:

“the term ‘EFTA States’ means the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway, the Kingdom of Sweden and, under the conditions laid down in Article 1(2) of the Protocol Adjusting the Agreement on the European Economic Area, the Principality of Liechtenstein;”.

3. The EEA Agreement shall be adjusted further in accordance with Articles 3 to 20 of this Protocol.

Article 3

In Article 120 the words “Protocols 41, 43 and 44” shall be replaced by the words “Protocols 41 and 43”.

Article 4

In Article 126(1) the words “the Kingdom of Norway, the Kingdom of Sweden and the Swiss Confederation” shall be replaced by the words “the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden”.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

Article 5

Article 128(1) shall be replaced by the following:

“Any European State becoming a member of the Community shall, and the Swiss Confederation or any European State becoming a member of EFTA may, apply to become a party to this Agreement. It shall address its application to the EEA Council.”

Article 6

Article 129(3) shall be replaced by the following:

“3. This Agreement shall enter into force on the date and under the conditions provided for in the Protocol Adjusting the Agreement on the European Economic Area.”

Article 7

In paragraph 11 of Protocol 1 on horizontal adaptations the words “Article 129(3)” shall be replaced by the words “the date of entry into force”.

Article 8

In Protocol 4 on rules of origin, the words “Switzerland” and “Swiss” shall be replaced, respectively, by the words “Sweden” and “Swedish” in Appendix V, footnote 2, and in Appendix VI, footnote 3.

Article 9

In Protocol 5 on customs duties of a fiscal nature (Liechtenstein, Switzerland):

- the word “Switzerland” shall be deleted in the heading;
- the words “and Switzerland” and “or Switzerland” shall be deleted in paragraphs 1 and 2.

Article 10

Protocol 6 on the building up of compulsory reserves by Switzerland and Liechtenstein shall be replaced by the following:

Liechtenstein may subject to a scheme of compulsory reserves products which are indispensable for the survival of the population in times of serious supply shortages and the production of which in Liechtenstein is insufficient or non-existent and the characteristics and nature of which enable reserves to be built up.

Liechtenstein shall apply this scheme in a manner that does not involve discrimination, direct or indirect, between the products imported from the other Contracting Parties and like or substitute national products.”

Article 11

In Protocol 8 on state monopolies the words “Swiss and” shall be deleted.

Article 12

In Protocol 9 on trade in fish and other marine products:

- the words “and Switzerland” shall be deleted in Appendix 1, Article 2, paragraphs 1 and 2 and the word “their” shall be replaced by “its” in the said paragraph 2;
- the words “-Agreement between the European Economic Community and the Swiss Confederation, signed on 22 July 1972, and a subsequent Exchange of Letters concerning agriculture and fisheries, signed on 14 July 1986;” shall be deleted in Appendix 3.

Article 13

In Protocol 15 on transitional periods on the free movement of persons (Switzerland and Liechtenstein):

- the words “Switzerland and” shall be deleted in the title, Article 8(1) and (2) and Article 11;
- the word, “respectively” shall be deleted in Article 8(2) and Article 11;
- Articles 2 to 4 and Article 9(1) shall be deleted.

Article 14

In Protocol 16 on measures in the field of social security related to transitional periods on the free movement of persons (Switzerland and Liechtenstein):

- the words “Switzerland and” shall be deleted in the title, Articles 1, 2 and 3, first sentence and paragraph (a);
- the words “Swiss and” shall be deleted in Articles 2 and 3(a);

- the word “, respectively” shall be deleted in Articles 1, 2 and 3, first sentence and paragraph (a);
- the words “500 as regards Switzerland or” and the words “as regards Liechtenstein” shall be deleted in Article 3(c);
- Article 4 shall be deleted.

Prop. 1992/93:225
 Bilaga 1
 EES-prot.
 Engelsk text

Article 15

The following provisions of the EEA Agreement:

- Articles 81(a), (b), (d), (e) and (f);
- Article 82;
- Protocol 30, paragraph 2, first and second subparagraphs;
- Protocol 31, Article 1(1)(a), (b) and (c), Article 4(1), (3) and (4), Article 5(3), first and second subparagraphs, and
- Protocol 32

shall enter into force on 1 January 1994.

Article 16

In Protocol 38 on the Financial Mechanism:

- the word “three” shall be replaced by “two” in Article 2 (2);
- Article 2 (5) shall be replaced by the following :

“5. The total volume of loans, which shall be eligible for the interest rebates provided for in Article 1 shall be ECU 1500 million, to be committed in equal tranches over a period of five years from 1 July 1993. Should the EEA Agreement enter into force after that date, the period shall be five years from the entry into force.”

- Article 3 (1) shall be replaced by the following :

“1. The total amount of grants provided for in Article 1 shall be ECU 500 million, to be committed in equal tranches over a period of five years from 1 July 1993. Should the EEA Agreement enter into force after that date, the period shall be five years from the entry into force.”

Article 17

In Protocol 41 on existing agreements the following shall be deleted:

“29.4.1963/3.12.1976 International Commission for the Protection of the Rhine against Pollution. Mixed agreement between the Swiss Confederation and the European Economic Community, the Federal Republic of Germany, France, Luxembourg and the Netherlands.

3.12.1976

Protection of the Rhine against Chemical Pollution. Mixed agreement between the Swiss Confederation and the European Economic Community, the Federal Republic of Germany, France, Luxembourg and the Netherlands.”

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

Article 18

Protocol 44 on the Agreement between the EC and the Swiss Confederation on the carriage of goods by road and rail shall be deleted.

Article 19

In the Appendix to Protocol 47 on the abolition of technical barriers to trade in wine:

15. 387 R 0822: Council Regulation (EEC) N° 822/87:

- adaptation (b)
the provision shall be deleted;
- adaptations (d), (f), (m) and (n)
the words “, Switzerland” and “and Switzerland” shall be deleted;
- adaptation (k), paragraph (b)
the words “Switzerland or” shall be deleted.

22. 389 R 2392: Council Regulation (EEC) N° 2392/89:

- adaptation (a)
the word “, Switzerland” shall be deleted;
- adaptation (c)
the words “producer States concerned have” shall be replaced by the words “the producer State has”.

26. 390 R 3201: Commission Regulation (EEC) N° 3201/90:

- adaptations (c), (d) and (f)
the provisions shall be deleted.

Article 20

Annexes I to IX, XII, XIII, XVI and XVIII to XXII to the EEA Agreement shall be adjusted as specified in the Annex to this Protocol.

Article 21

The provisions, references, specific adaptations, periods and dates concerning Liechtenstein in the EEA Agreement, as adjusted by this Protocol, shall only apply once the EEA Agreement, as adjusted by this Protocol, has entered into force with regard to Liechtenstein in accordance with Article 1(2) of this Protocol.

1. This Protocol is drawn up in a single original in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Icelandic, Italian, Norwegian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, each of these texts being equally authentic.

2. This Protocol shall be ratified or approved by the Contracting Parties in accordance with their respective constitutional requirements.

It shall be deposited with the General Secretariat of the Council of the European Communities which shall transmit certified copies to all the other Contracting Parties.

The instruments of ratification or approval shall be deposited with the General Secretariat of the Council of the European Communities which shall notify all the other Contracting Parties.

3. This Protocol shall enter into force on 1 July 1993, provided that all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) have deposited their instruments of ratification or approval of the EEA Agreement and of this Protocol before that date. After that date, this Protocol shall enter into force on the first day of the month following the last deposit. If, however, such deposit is made less than fifteen days before the beginning of the following month, this Protocol shall not enter into force until the first day of the second month after the date of such deposit.

4. As regards Liechtenstein, this Protocol shall enter into force following the deposit of its instruments of ratification of the EEA Agreement and this Protocol, on the date determined by the EEA Council under the conditions laid down in Article 1(2).

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

DONE at Brussels, this seventeenth day of March in the year one thousand nine hundred and ninety-three.

**ANNEX
PROVIDED FOR IN ARTICLE 20 OF THE PROTOCOL ADJUSTING
THE AGREEMENT ON THE EUROPEAN ECONOMIC AREA**

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

Annexes I to IX, XII, XIII, XVI and XVIII to XXII to the EEA Agreement shall be adjusted as specified below.

I ANNEX I, VETERINARY AND PHYTOSANITARY MATTERS

A. Sectoral adaptation

The provision regarding Switzerland and Liechtenstein under the heading '**SECTORAL ADAPTATION**' as well as the heading itself shall be deleted.

B. Chapter I, Veterinary issues

– Introductory part to the Chapter

– paragraph 3

– the words 'as from nine months after the entry into force of the Agreement and at the latest from 1 January 1994' shall be replaced by 'as from 1 January 1994 or from six months after the entry into force of the Agreement, whichever date is the later'.

– The dates regarding the EFTA States referred to in the specific adaptations established in relation to the acts referred to in the Chapter shall be replaced in accordance with the following:

– the dates '1 January 1993' and '31 December 1992' shall be replaced by 'the date of entry into force of the Agreement' and 'the day before the date of entry into force of the Agreement', respectively;

– the date '1 April 1993' shall be replaced by 'the first day of the second month following the entry into force of the Agreement';

– the date '1 July 1993' shall be replaced by 'the first day of the fourth month following the entry into force of the Agreement';

– the date '1 September 1993' shall be replaced by 'the date provided for in paragraph 3 of the introductory part of Chapter I, Veterinary issues, of Annex I to the Agreement'.

1. 364 L 0432: Council Directive 64/432/EEC:

– adaptation (a)

'Switzerland: Kanton/canton/cantone' shall be deleted;

– adaptations (d), (e) and (g)

'Switzerland/' shall be deleted;

– adaptation (f)

the words 'Switzerland/' and '/Vétérinaire de contrôle/Veterinario di controllo' shall be deleted.

3. 390 L 0426: Council Directive 90/426/EEC:

– adaptation (b)

the words 'Switzerland/' and '/Vétérinaire de contrôle/Veterinario di controllo' shall be deleted.

4. **390 L 0539:** Council Directive 90/539/EEC:
 - adaptation (b)
the words ‘CH or’ and ‘Switzerland/’ shall be deleted;
 - adaptation (g)
‘Switzerland/’ shall be deleted.
12. **385 L 0511:** Council Directive 85/511/EEC:
 - adaptation (a)
‘Switzerland/’ shall be deleted; and
the words ‘Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und
Immunprophylaxe, Mittelhäusern’ shall be replaced by ‘-’;
 - adaptation (b)
‘Switzerland/’ shall be deleted.
14. **380 L 0217:** Council Directive 80/217/EEC:
 - adaptation (a)
‘Switzerland/’ shall be deleted.
18. **364 L 0433:** Council Directive 64/433/EEC:
 - adaptation (j)
‘CH-’ shall be deleted.
20. **371 L 0118:** Council Directive 71/118/EEC and
21. **377 L 0099:** Council Directive 77/99/EEC:
 - adaptation (c)
‘CH-’ and ‘CH/’ shall be deleted.
23. **389 L 0437:** Council Directive 89/437/EEC:
 - adaptation (f)
‘CH/’ shall be deleted.
34. **391 L 0495:** Council Directive 91/495/EEC:
 - adaptation (e)
‘CH,’ shall be deleted.
66. **389 D 0610:** Commission Decision 89/610/EEC:
 - adaptation
‘Switzerland/’ shall be deleted.

C. *Chapter II, Feedingstuffs*

- Introduction, paragraph 1
the words ‘Switzerland and’ shall be deleted.
 - The date ‘1 January 1993’, as referred to with regard to the EFTA States in the specific adaptations established in relation to the acts referred to in the Chapter, shall be replaced by ‘the date of entry into force of the Agreement’.
3. **377 L 0101:** Council Directive 77/101/EEC and
 4. **379 L 0373:** Council Directive 79/373/EEC:
 - derogation, second indent
the words ‘Switzerland and’ shall be deleted; and
the word ‘their’ shall be replaced by the word ‘its’.

II *ANNEX II, TECHNICAL REGULATIONS, STANDARDS, TESTING AND CERTIFICATION*

A. *Chapter I, Motor Vehicles*

1. **370 L 0156:** Council Directive 70/156/EEC:

- adaptation
the words “Typengenehmigung”/“approbation du type”/“ap-
provazione del tipo” in Swiss law” shall be deleted.
- 2. **370 L 0157:** Council Directive 70/157/EEC:
 - adaptations (a) and (b)
‘CH = Switzerland,’ shall be deleted.
- 8. **370 L 0388:** Council Directive 70/388/EEC,
- 9. **371 L 0127:** Council Directive 71/127/EEC,
- 17. **374 L 0483:** Council Directive 74/483/EEC,
- 19. **376 L 0114:** Council Directive 76/114/EEC,
- 22. **376 L 0757:** Council Directive 76/757/EEC,
- 23. **376 L 0758:** Council Directive 76/758/EEC,
- 24. **376 L 0759:** Council Directive 76/759/EEC,
- 25. **376 L 0760:** Council Directive 76/760/EEC,
- 26. **376 L 0761:** Council Directive 76/761/EEC,
- 27. **376 L 0762:** Council Directive 76/762/EEC,
- 29. **377 L 0538:** Council Directive 77/538/EEC,
- 30. **377 L 0539:** Council Directive 77/539/EEC,
- 31. **377 L 0540:** Council Directive 77/540/EEC,
- 32. **377 L 0541:** Council Directive 77/541/EEC and
- 39. **378 L 0932:** Council Directive 78/932/EEC:
 - adaptation
the words ‘and 14 for Switzerland’ and ‘14 for Switzerland’ shall
be deleted.
- 40. **378 L 1015:** Council Directive 78/1015/EEC:
 - adaptation (a)
the words “Typengenehmigung”/“approbation du type”/“ap-
provazione del tipo” in Swiss law” shall be deleted;
 - adaptation (b)
the words ‘14 for Switzerland’ shall be deleted.
- 41. **380 L 0780:** Council Directive 80/780/EEC:
 - adaptation
the words “Typengenehmigung”/“approbation du type”/“ap-
provazione del tipo” in Swiss law” shall be deleted.
- 44. **388 L 0077:** Council Directive 88/77/EEC:
 - adaptation
the words ‘14 for Switzerland’ shall be deleted.

B. *Chapter II, Agricultural and forestry tractors*

- 1. **374 L 0150:** Council Directive 74/150/EEC:
 - adaptation
the words “Typengenehmigung”/“approbation du type”/“ap-
provazione del tipo” in Swiss law” shall be deleted.
- 11. **377 L 0536:** Council Directive 77/536/EEC,
- 13. **378 L 0764:** Council Directive 78/764/EEC,
- 17. **379 L 0622:** Council Directive 79/622/EEC,
- 20. **386 L 0298:** Council Directive 86/298/EEC,
- 22. **387 L 0402:** Council Directive 87/402/EEC and

23. **389 L 0173:** Council Directive 89/173/EEC:
– adaptations
the words ‘14 for Switzerland’ shall be deleted.
- C. *Chapter III, Lifting and mechanical handling appliances*
2. **384 L 0528:** Council Directive 84/528/EEC:
– adaptation
the words ‘CH for Switzerland,’ shall be deleted.
- D. *Chapter VI, Construction plant and equipment*
8. **386 L 0295:** Council Directive 86/295/EEC and
9. **386 L 0296:** Council Directive 86/296/EEC:
– adaptation:
the words ‘CH for Switzerland,’ shall be deleted.
- E. *Chapter VIII, Pressure vessels*
2. **376 L 0767:** Council Directive 76/767/EEC:
– adaptation
the words ‘CH for Switzerland,’ shall be deleted.
- F. *Chapter IX, Measuring instruments*
1. **371 L 0316:** Council Directive 71/316/EEC:
– adaptation (a)
the words ‘CH for Switzerland,’ shall be deleted;
– adaptation (b)
‘CH,’ shall be deleted.
6. **371 L 0348:** Council Directive 71/348/EEC:
– adaptation
the words “‘1 Rappen/1 centime/1 centesimo” (Switzerland)’
shall be deleted.
12. **375 L 0106:** Council Directive 75/106/EEC:
– adaptation (a)
the words ‘Switzerland and’ shall be deleted.
- G. *Chapter XIV, Fertilizers*
1. **376 L 0116:** Council Directive 76/116/EEC:
– adaptations (a) and (b)
, ‘Switzerland’ shall be deleted.
- H. *Chapter XIX, General provisions in the field of technical barriers to trade*
1. **383 L 0189:** Council Directive 83/189/EEC:
– adaptation (g)
‘SNV (Switzerland)’ and ‘SEK (Switzerland)’, including the
addresses, shall be deleted.
- I. *Chapter XXVII, Spirit drinks*
1. **389 R 1576:** Council Regulation (EEC) No 1576/89:
– adaptation (h)
6. Grape marc spirit
the following shall be deleted:
‘– Baselbieter Marc’

- '– Grappa del Ticino/Grappa Ticinese'
- '– Grappa della Val Calanca'
- '– Grappa della Val Bregaglia'
- '– Grappa della Val Mesolcina'
- '– Grappa della Valle di Poschiavo'
- '– Marc d'Auvernier'
- '– Marc de Dôle du Valais';

7. Fruit spirit

the following shall be deleted:

- '– Aargauer Bure Kirsch'
- '– Abricotine du Valais/Walliser Aprikosenwasser'
- '– Baselbieterkirsch'
- '– Baselbieter Zwetschgenwasser'
- '– Bernbieter Birnenbrand'
- '– Bernbieter Kirsch'
- '– Bernbieter Mirabellen'
- '– Bernbieter Zwetschgenwasser'
- '– Bérudges de Cornaux'
- '– Emmentaler Kirsch'
- '– Freiämter Theilersbirnenbranntwein'
- '– Freiämter Zwetschgenwasser'
- '– Fricktaler Kirsch'
- '– Kirsch de la Béroche'
- '– Luzerner Birnenträsch'
- '– Luzerner Kirsch'
- '– Luzerner Theilersbirnenbranntwein'
- '– Luzerner Zwetschgenwasser'
- '– Mirabelle du Valais'
- '– Rigi Kirsch'
- '– Seeländer Pflümliwasser'
- '– Urschwyzerkirsch'
- '– William du Valais/ Walliser Williams'
- '– Zuger Kirsch';

9. Gentian spirit

the following shall be deleted:

- '9. Gentian spirit
- Gentiane du Jura';

11. Juniper flavoured spirit drinks

the following shall be deleted:

- '11. Juniper flavoured spirit drinks
- Genièvre du Jura';

14. Liqueur

the following shall be deleted:

- '– Bernbieter Griottes Liqueur'
- '– Bernbieter Kirschen Liqueur'
- '– Genépi du Valais';

15. Spirit drinks

the following shall be deleted:

- ‘– Bernbieter Cherry Brandy Liqueur’
- ‘– Bernbieter Kräuterbitter’
- ‘– Eau-de-vie d’herbes du Jura’
- ‘– Gotthard Kräuterbranntwein’
- ‘– Luzerner Chrüter (Kräuterbranntwein)’
- ‘– Vicille lic du Mandement’
- ‘– Walliser Chrüter (Kräuterbranntwein)’.

Prop. 1992/93:225
 Bilaga 1
 EES-prot.
 Engelsk text

III ANNEX III, PRODUCT LIABILITY

385 L 0374: Council Directive 85/374/EEC:

- adaptation (a)(iii) shall be deleted;
- adaptation (b)
 - the words ‘Switzerland and’ shall be deleted; and
 - the word ‘their’ shall be replaced by the word ‘its’.

IV ANNEX IV, ENERGY

Appendices 1 and 2

‘Switzerland’, including its entries under Entity and Grid, shall be deleted.

V ANNEX V, FREE MOVEMENT OF WORKERS

A. Sectoral adaptations

The words ‘and Switzerland’ shall be deleted.

B. 3. **368 L 0360:** Council Directive 68/360/EEC:

- adaptation (e)(ii)
 - ‘Swiss,’ shall be deleted.

VI ANNEX VI, SOCIAL SECURITY

A. Sectoral adaptations

- paragraph I
 - ‘and Switzerland’ shall be deleted.

B. 1. Council Regulation (EEC) No 1408/71:

- adaptation (b)
 - the provision shall be deleted;
- adaptations (g), (h), (i), (j), (m) and (n)
 - the entry ‘S. SWITZERLAND’, including the provision, shall be deleted;
- adaptations (k) and (l)
 - the headings and provisions of the following entries shall be deleted:
 - 84, 101, 117, 132, 146, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171;
- adaptation (o)
 - the entry ‘16.’, including the provision, shall be deleted.

2. Council Regulation (EEC) No 574/72:

- adaptations (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h) and (k)
 - the entry ‘S. SWITZERLAND’, including the provision, shall be deleted.

20. **383 Y 0117:** Decision No 117 and

21. **383 Y 1112(02):** Decision No 118:

– adaptation
the entry ‘Switzerland’, including the provision, shall be deleted.

34. **C/281/88/p.7:** Decision No 135:

– adaptation
the entry ‘(s)’, including the provision, shall be deleted.

35. **C/64/88/p.7:** Decision No 136:

– adaptation
the entry ‘S. Switzerland’, including the provision, shall be deleted.

C. MODALITIES FOR THE PARTICIPATION OF EFTA STATES IN THE ADMINISTRATIVE COMMISSION ON SOCIAL SECURITY FOR MIGRANT WORKERS AND IN THE AUDIT BOARD ATTACHED TO THIS COMMISSION IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 101(1) OF THE AGREEMENT

The words ‘and Switzerland’ shall be deleted.

VII ANNEX VII, MUTUAL RECOGNITION OF PROFESSIONAL QUALIFICATIONS

A. Sectoral adaptations

The words ‘and Switzerland’ shall be deleted.

B. Chapter A, General system

1. **389 L 0048:** Council Directive 89/48/EEC:

– the derogation for Switzerland shall be deleted.

C. Chapter B, Legal professions

2. **377 L 0249:** Council Directive 77/249/EEC:

– adaptation
the entry ‘in Switzerland:’, including the provision, shall be deleted.

D. Chapter C, Medical and para-medical activities

4. **375 L 0362:** Council Directive 75/362/EEC:

– the derogation for Switzerland shall be deleted;
– adaptation (a)
the entry ‘(s) in Switzerland:’, including the provision, shall be deleted;
– adaptation (b)
the entry ‘in Switzerland:’, including the provision, shall be deleted;
– adaptation (c)
the entries ‘Switzerland:’, including the provisions, shall be deleted;
– adaptation (d)
the heading ‘- tropical medicine:’ and the entries ‘Switzerland:’, including the provisions, shall be deleted.

5. **375 L 0363:** Council Directive 75/363/EEC:

– the derogation for Switzerland shall be deleted.

6. **386 L 0457:** Council Directive 86/457/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted.
 8. **377 L 0452:** Council Directive 77/452/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted;
– adaptation (a)
the entry '*in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted;
– adaptation (b)
the entry '(s) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
 9. **377 L 0453:** Council Directive 77/453/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted.
 10. **378 L 0686:** Council Directive 78/686/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted;
– adaptation (a)
the entry '*in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted;
– adaptation (b)
the entry '(s) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted;
– adaptation (c) 1.
the entry '*- in Switzerland:*' including the provision, shall be deleted.
 11. **378 L 0687:** Council Directive 78/687/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted.
 12. **378 L 1026:** Council Directive 78/1026/EEC:
– adaptation
the entry '(s) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
 14. **380 L 0154:** Council Directive 80/154/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted;
– adaptation (a)
the entry '*in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted;
– adaptation (b)
the entry '(s) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
 15. **380 L 0155:** Council Directive 80/155/EEC:
– the derogation for Switzerland shall be deleted.
 17. **385 L 0433:** Council Directive 85/433/EEC:
– adaptation (a)
the entry '(s) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
- E. *Chapter D, Architecture*
18. **385 L 0384:** Council Directive 85/384/EEC:
– adaptation (a)
the entry '(r) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

F. *Chapter E, Commerce and intermediaries*

Prop. 1992/93:225

22. **364 L 0224:** Council Directive 64/224/EEC:

Bilaga 1

– adaptation

EES-prot.

the entry '*In Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

Engelsk text

28. **374 L 0557:** Council Directive 74/557/EEC:

– adaptation

the entry '*- in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

G. *Chapter G, Services incidental to transport*

38. **382 L 0470:** Council Directive 82/470/EEC:

– adaptation

the entry '*Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

H. *Chapter I, Other sectors*

43. **367 L 0043:** Council Directive 67/43/EEC:

– adaptation

the entry '*in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

VIII *ANNEX VIII, RIGHT OF ESTABLISHMENT*

Sectoral adaptations

The words '*and Switzerland*' shall be deleted.

IX *ANNEX IX, FINANCIAL SERVICES*

A. *Chapter I, Insurance*

2. **373 L 0239:** First Council Directive 73/239/EEC:

– adaptation (a)

the entry '*(g) In Switzerland*', including the provision, shall be deleted;

– adaptation (b)

the entry '*- in the case of Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

11. **379 L 0267:** First Council Directive 79/267/EEC:

– adaptation (b)

the entry '*- in the case of Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

13. **377 L 0092:** Council Directive 77/92/EEC:

– adaptations (a) and (b)

the entry '*in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

B. *Chapter II, Banks and other credit institutions*

21. **386 L 0635:** Council Directive 86/635/EEC:

– adaptation

the words '*and Switzerland*' shall be deleted.

C. *Chapter III, Stock exchange and securities*

24. **379 L 0279:** Council Directive 79/279/EEC:

- adaptation
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted; and
 - the words ‘these countries’ shall be replaced by ‘this country’.
- 25. **380 L 0390:** Council Directive 80/390/EEC:
 - adaptation (b)
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted; and
 - the words ‘these countries’ shall be replaced by ‘this country’.
- 26. **382 L 0121:** Council Directive 82/121/EEC:
 - adaptation
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted; and
 - the words ‘these countries’ shall be replaced by ‘this country’.
- 27. **388 L 0627:** Council Directive 88/627/EEC:
 - adaptation
 - ‘, Switzerland’ shall be deleted.
- 28. **389 L 0298:** Council Directive 89/298/EEC:
 - adaptation (b)
 - ‘, Switzerland’ shall be deleted.
- 29. **389 L 0592:** Council Directive 89/592/EEC:
 - adaptation (a)
 - ‘, Switzerland’ shall be deleted.

X *ANNEX XII, FREE MOVEMENT OF CAPITAL*

- 1. **388 L 0361:** Council Directive 88/361/EEC:
 - adaptation (d)
 - the fourth indent shall be deleted;
 - fifth indent
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted.

XI *ANNEX XIII, TRANSPORT*

A. *Sectoral adaptations*

- *paragraph II*
 - the fifth indent shall be deleted.*

B. *Chapter I, Inland transport*

- 1. **370 R 1108:** Council Regulation (EEC) No 1108/70:
 - adaptation
 - additions A.2 RAIL and B. ROAD
 - the entries ‘Switzerland’, including the provisions, shall be deleted.
- 12. **389 R 4060:** Council Regulation (EEC) No 4060/89:
 - adaptation (b) shall be deleted.
- 13. **375 L 0130:** Council Directive 75/130/EEC:
 - the last sentence of the adaptation shall be deleted.

C. *Chapter II, Road transport*

- 14. **385 L 0003:** Council Directive 85/3/EEC:
 - the second paragraph of the adaptation shall be deleted;
 - adaptation, third paragraph
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted.
- 16. **377 L 0143:** Council Directive 77/143/EEC:

- the adaptation and the immediately preceding sentence shall be deleted.
- 20. **385 R 3820:** Council Regulation (EEC) No 3820/85 and
- 21. **385 R 3821:** Council Regulation (EEC) No 3821/85:
 - adaptation (b) shall be deleted.
- 22. **376 L 0914:** Council Directive 76/914/EEC:
 - the adaptation and the immediately preceding sentence shall be deleted.
- 23. **388 L 0599:** Council Directive 88/599/EEC:
 - adaptation
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted.
- 25. **362 L 2005:** First Council Directive:
 - adaptation (b)
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted.
- 26. **376 R 3164:** Council Regulation (EEC) No 3164/76:
 - adaptation (b)
 - the words ‘and Switzerland’ shall be deleted.
- 28. **374 L 0561:** Council Directive 74/561/EEC:
 - the adaptation and the immediately preceding sentence shall be deleted.
- 34. **372 R 1172:** Commission Regulation (EEC) No 1172/72:
 - adaptation
 - ‘Switzerland (CH),’ shall be deleted.

Prop. 1992/93:225
 Bilaga 1
 EES-prot.
Engelsk text

D. *Chapter IV, Transport by inland waterway*

- 46. **387 L 0540:** Council Directive 87/540/EEC:
 - adaptation
 - the following shall be deleted:
 - ‘Switzerland shall implement the Directive at the latest on 1 January 1995.’
- 47. **382 L 0714:** Council Directive 82/714/EEC:
 - adaptation
 - CHAPTER II
 - Zone 3
 - the entry ‘Switzerland’, including the provision, shall be deleted.

E. *Chapter VI, Civil Aviation*

- 62. **390 R 2343:** Council Regulation (EEC) No 2343/90:
 - adaptation
 - the entry ‘SWITZERLAND:’, including the provision, shall be deleted.

XII *ANNEX XVI, PROCUREMENT*

- 1. **371 L 0304:** Council Directive 71/304/EEC:
 - adaptation (b)
 - the second subparagraph shall be deleted;
 - third subparagraph

- the words 'these transition periods' shall be replaced by the words 'this transition period' and the words 'these States' shall be replaced by 'Liechtenstein'.
2. **371 L 0305:** Council Directive 71/305/EEC:
 - adaptation (a)
the second subparagraph shall be deleted;
third subparagraph
the words 'these transition periods' shall be replaced by the words 'this transition period' and the words 'these States' shall be replaced by 'Liechtenstein';
 - adaptation (c)
the words 'and Switzerland' shall be deleted;
the third indent shall be deleted;
 - adaptation (e)
the entry 'in Switzerland,', including the provision, shall be deleted.
 3. **377 L 0062:** Council Directive 77/62/EEC:
 - adaptation (a)
the second subparagraph shall be deleted;
third subparagraph
the words 'these transition periods' shall be replaced by the words 'this transition period' and the words 'these States' shall be replaced by 'Liechtenstein';
 - adaptation (c)
the words 'and Switzerland' shall be deleted;
the third indent shall be deleted;
 - adaptation (h)
the entry 'in Switzerland,', including the provision, shall be deleted.
 4. **390 L 0531:** Council Directive 90/531/EEC:
 - adaptation (a)
the second subparagraph shall be deleted;
third subparagraph
the words 'these transition periods' shall be replaced by the words 'this transition period' and the words 'these States' shall be replaced by 'Liechtenstein';
 - adaptation (c)
the words 'and Switzerland' shall be deleted;
the third indent shall be deleted.
 5. **389 L 0665:** Council Directive 89/665/EEC and
 6. **371 R 1182:** Regulation (EEC/Euratom) No 1182 of 3 June 1971:
 - adaptation (a)
the second subparagraph shall be deleted;
third subparagraph
the words 'these transition periods' shall be replaced by the words 'this transition period' and the words 'these States' shall be replaced by 'Liechtenstein'.

- the entry 'VII. In SWITZERLAND:', including the provision, shall be deleted.
- Appendices 2 and 4 to 13:
- the entry 'SWITZERLAND', including the provision, shall be deleted.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

XIII ANNEX XVIII, HEALTH AND SAFETY AT WORK, LABOUR LAW AND EQUAL TREATMENT FOR MEN AND WOMEN

- 18. **376 L 0207:** Council Directive 76/207/EEC:
 - adaptation
 - the words 'Switzerland and' shall be deleted; and
 - the word 'them' shall be replaced by 'it'.
- 24. **380 L 0987:** Council Directive 80/987/EEC:
 - adaptation (b)
 - the entry 'F. SWITZERLAND', including the provision, shall be deleted.

XIV ANNEX XIX, CONSUMER PROTECTION

Sectoral adaptations

The words 'and Switzerland' shall be deleted.

XV ANNEX XX ENVIRONMENT

A. *Sectoral adaptation*

The words 'and Switzerland' shall be deleted.

B. *Chapter III, Air*

- 19. **388 L 0609:** Council Directive 88/609/EEC:
 - adaptations (b) and (c)
 - the entry 'Switzerland:', including the provision, shall be deleted.

C. *Chapter V, Waste*

- 31. **384 L 0631:** Council Directive 84/631/EEC:
 - adaptation (b)
 - the words 'and CH for Switzerland' shall be deleted.

XVI ANNEX XXI, STATISTICS

A. *Sectoral adaptations*

- paragraph 1
- the words 'and Switzerland' shall be deleted.

B. *Industrial statistics*

- 1. **364 L 0475:** Council Directive 64/475/EEC:
 - adaptation (b)
 - the provision shall be deleted;
 - adaptations (d) and (c)
 - the words 'and Switzerland' shall be deleted.
- 2. **372 L 0211:** Council Directive 72/211/EEC:
 - adaptation (c)
 - the provision shall be deleted.
- 3. **372 L 0221:** Council Directive 72/221/EEC:

- adaptation (b)
the provision shall be deleted.
 - adaptation (d)
the words ‘and Switzerland’ shall be deleted;
 - adaptation (c)
the words ‘Switzerland and Liechtenstein are’ shall be replaced
by the words ‘Liechtenstein is’.
4. **378 L 0166:** Council Directive 78/166/EEC:
- adaptation (e)
the words ‘and Switzerland’ shall be deleted.

C. *Transport statistics*

5. **378 L 0546:** Council Directive 78/546/EEC:
- adaptation (a)
the provision shall be deleted;
 - adaptation (b)
the words ‘Switzerland and’ and ‘Schweiz/Suisse/Svizzera and’
shall be deleted;
 - adaptation (c)
the words ‘Switzerland and’ shall be deleted in the second
group of countries; and
‘Switzerland’ shall be inserted before ‘Bulgaria’ in the third
group of countries;
 - adaptation (g)
the words ‘and Switzerland’ shall be deleted;
 - adaptation (h)
the provision shall be deleted.
6. **380 L 1119:** Council Directive 80/1119/EEC:
- adaptation (a)
the words ‘Switzerland and Liechtenstein’ and ‘Schweiz/Suis-
se/Svizzera and Liechtenstein’ shall be deleted;
 - adaptation (b)
the heading ‘II. EFTA States’ shall be replaced by ‘II. EFTA
EEA States’;
the words ‘18. Switzerland and Liechtenstein’ shall be deleted;
‘18. Switzerland’ shall be inserted immediately below the head-
ing ‘III. Non-EEA European Countries’;
 - adaptation (d)
the words ‘EFTA countries’ shall be replaced by ‘EFTA EEA
countries’.
7. **380 L 1177:** Council Directive 80/1177/EEC:
- adaptation (a)
the abbreviations ‘SBB/CFF/FFS’ and ‘BLS’, including the full
names, shall be deleted;
 - adaptation (b)
the words ‘Switzerland Schweiz/Suisse/Svizzera’ shall be de-
leted;
 - adaptation (c)

'17. Switzerland' shall be deleted under the heading 'II. EFTA States' and be inserted immediately below the heading 'B. Non-EEA countries';
the heading 'II. EFTA States' shall be replaced by 'II. EFTA EEA States';

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

D. *Foreign and Community internal trade statistics*

8. **375 R 1736**: Regulation (EEC) No 1736/75:
 - adaptation (b), paragraph 3
the following shall be deleted
'Switzerland and Liechtenstein together form one single statistical territory.';
 - adaptation (h)
the provision shall be deleted.
9. **377 R 0546**: Commission Regulation (EEC) No 546/77:
 - adaptations (a) and (b)
the entry 'Switzerland:', including the provision, shall be deleted.
16. **388 R 0455**: Commission Regulation (EEC) No 455/88:
 - adaptation
the words 'for Switzerland: SFrs 1 000' shall be deleted.

E. *Demographical and social statistics*

18. **376 R 0311**: Council Regulation (EEC) No 311/76:
 - adaptation (a)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.

F. *National accounts – GDP*

19. **389 L 0130**: Council Directive 89/130/EEC/Euratom:
 - adaptation (b)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.

G. *Nomenclatures*

20. **390 R 3037**: Council Regulation (EEC) No 3037/90:
 - adaptation
the words 'and Switzerland' shall be deleted.

H. *Agricultural statistics*

21. **372 L 0280**: Council Directive 72/280/EEC:
 - adaptation (b)
'Switzerland: -' shall be deleted;
 - adaptations (c), (e) and (f)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.
22. **372 D 0356**: Commission Decision 72/356/EEC:
 - adaptation (a)
the words 'Switzerland: One region only' shall be deleted;
 - adaptation (b)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.
23. **388 R 0571**: Council Regulation (EEC) No 571/88:
 - adaptation (c)

- entries B.04, E, J.17
the words 'and Switzerland' shall be deleted;
– adaptation (f)
the provision shall be deleted;
– adaptations (g) and (h)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.

24. **390 R 0837:** Council Regulation (EEC) No 837/90:
– adaptation (b)
'Switzerland: -' shall be deleted;
– adaptation (d)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.

I. *Fishery statistics*

25. **391 R 1382:** Council Regulation (EEC) No 1382/91:
– adaptation (a)
the heading 'EFTA' shall be replaced by 'EFTA EEA States'.

J. *Energy statistics*

26. **390 L 0377:** Council Directive 90/377/EEC:
– adaptations (a), (b) and (d)
the words 'and Switzerland' shall be deleted.

XVI ANNEX XXII, COMPANY LAW

I

A. *Transition Periods*

The words 'Switzerland and' shall be deleted.

- B. 1. **368 L 0151:** First Council Directive 68/151/EEC:
– adaptation
the entry '- *In Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
2. **377 L 0091:** Second Council Directive 77/91/EEC:
– adaptation (a)
the entry '- *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
3. **378 L 0855:** Third Council Directive 78/855/EEC:
– adaptation (a)
the entry '- *Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
4. **378 L 0660:** Fourth Council Directive 78/660/EEC:
– adaptation (a)
the entry '- *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
6. **383 L 0349:** Seventh Council Directive 83/349/EEC:
– adaptation
the entry '(s) *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.
9. **389 L 0667:** Twelfth Council Directive 89/667/EEC:
– adaptation
the entry '- *in Switzerland:*', including the provision, shall be deleted.

FINAL ACT

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Engelsk text

The plenipotentiaries of:

THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY,
THE EUROPEAN COAL AND STEEL COMMUNITY,

hereinafter referred to as “the Community”, and of:

THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE KINGDOM OF DENMARK,
THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,
THE HELLENIC REPUBLIC,
THE KINGDOM OF SPAIN,
THE FRENCH REPUBLIC,
IRELAND,
THE ITALIAN REPUBLIC,
THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,
THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,
THE PORTUGUESE REPUBLIC,
THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN
IRELAND,

Contracting Parties to the Treaty establishing the EUROPEAN
ECONOMIC COMMUNITY and the Treaty establishing the EUROPEAN
COAL AND STEEL COMMUNITY,

hereinafter referred to as “the EC Member States”,

and

the plenipotentiaries of:

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE REPUBLIC OF ICELAND,
THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,
THE KINGDOM OF NORWAY,
THE KINGDOM OF SWEDEN,

hereinafter referred to as “the EFTA States”,

meeting at Brussels, this seventeenth day of March in the year one thousand
nine hundred and ninety-three for the signature of the Protocol Adjusting
the Agreement on the European Economic Area, have adopted the follow-
ing texts:

- I. the Protocol Adjusting the Agreement on the European Economic
Area ;
- II. the Annex provided for in Article 20 of the Protocol Adjusting the
Agreement on the European Economic Area, which is annexed to
that Protocol.

The plenipotentiaries of the Community and of the EC Member States and the plenipotentiaries of the EFTA States have adopted the joint declaration annexed to this Final Act.

Further, the plenipotentiaries of the Community and of the EC Member States and the plenipotentiaries of the EFTA States have adopted the Agreed Minutes which are annexed to this Final Act and which have a binding character.

The plenipotentiaries of the Community and of the EC Member States and the plenipotentiaries of the EFTA States have taken note of the declaration of the Government of France annexed to this Final Act.

The plenipotentiaries of the Community and of the EC Member States and the plenipotentiaries of the EFTA States have taken note that the references to Switzerland contained in the following joint declarations listed in and annexed to the Final Act signed in Oporto on 2 May 1992 have lapsed :

3. Joint Declaration on a transitional period concerning the issuing of making out of documents relating to the proof of origin and
8. Joint Declaration on transport of goods by road.

The plenipotentiaries of the Community and of the EC Member States and the plenipotentiaries of the EFTA States have taken note that the following agreements laid down in the Agreed Minutes of the negotiations annexed to the Final Act signed in Oporto on 2 May 1992, have lapsed :

- Ad Protocol 16 and Annex VI,
- Ad Annex VII (concerning engineers of the Foundation of the Swiss Register of Engineers).

They have agreed that in the Agreed Minute "Ad Protocol 47" the words 'the Community and Switzerland and' shall be deleted.

Finally, the plenipotentiaries of the Community and of the EC Member States and the plenipotentiaries of the EFTA States have taken note with regard to the declarations listed in and annexed to the Final Act signed in Oporto on 2 May 1992 that :

- I. the following declarations have lapsed :
 10. Declaration by the Government of Switzerland on safeguard measures ;
 11. Declaration by the European Community ;
 12. Declaration by the Government of Switzerland on the introduction of post-diploma studies in architecture at the higher technical colleges ;
 16. Declaration by the Government of Switzerland on the use of the safeguard clause in connection with capital movements ;
 17. Declaration by the European Community ;

34. Declaration by the Government of Switzerland concerning customs duties of a fiscal nature ;
36. Declaration by the Government of Switzerland on the Agreement between the EEC and the Swiss Confederation on the carriage of goods by road and rail ;
- II. in the following declarations the declaration made by the Government of Switzerland or the declaration made by the European Community with reference to Switzerland have lapsed :
2. Declaration by the Governments of Liechtenstein and Switzerland on alcohol monopolies ;
13. Declaration by the Governments of Austria and Switzerland on audio-visual services ;
14. Declaration by the Governments of Liechtenstein and Switzerland on administrative assistance ;
15. Declaration by the European Community ;
33. Declaration by the European Community and the Governments of Austria, Finland, Liechtenstein, Sweden and Switzerland on whale products ;
35. Declaration by the European Community on bilateral agreements.
- Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

JOINT DECLARATION

Prop. 1992/93:225

Bilaga 1

EES-prot.

Engelsk text

1. Whilst fully respecting the outcome of the Swiss referendum of 6 December 1992, the Contracting Parties to the EEA Agreement regret that as a consequence of Swiss non-participation the EEA could not be realised among the Contracting Parties initially foreseen.
2. The Contracting Parties to the EEA Agreement have taken note that the Swiss authorities have kept open the option of future EEA participation. They will welcome Swiss participation in the EEA and will be ready to enter into negotiations if Switzerland submits an application according to Article 128 of the EEA Agreement as modified by the Protocol Adjusting the EEA Agreement.
3. Later participation of Switzerland in the EEA should be based on the results laid down in the original EEA Agreement and bilateral agreements negotiated at the same time as well as on possible subsequent changes in those agreements.

AGREED MINUTES

The Contracting Parties agreed that:

Ad Article 15

the specific date of the entry into force of the provisions referred to in Article 15 is due to budgetary technical difficulties and shall be without prejudice to any bilateral or multilateral cooperation in the fields concerned and shall further not affect any cooperation referred to in Article 85 of the EEA Agreement.

In order to ensure the orderly entry into force of the provisions referred to in Article 15, the experts of the EFTA States may, during the period up to 1 January 1994, participate provisionally in the committees which assist the EC Commission in the management or development of Community activities in the fields covered by those provisions.

Each EFTA State shall bear its own costs incurred by this participation.

Ad Article 20

Annex IV (Energy)

8. **390 L 0547:** Council Directive 90/547/EEC and
9. **391 L 0296:** Council Directive 91/296/EEC

as regards the term "intra-EFTA trade", the word "EFTA" refers to those EFTA States for which the EEA Agreement has entered into force;

Annex XIV (Competition)

1. **389 R 4064:** Council Regulation (EEC) No 4064/89

as regards the terms “EFTA dimension” in adaptations (a), (b) and (h), “EFTA-wide turnover” in adaptations (b) and (j), and “EFTA residents” in adaptation (j), the word “EFTA” refers to those EFTA States for which the EEA Agreement has entered into force.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 1
EES-prot.
Engelsk text

DECLARATION BY THE GOVERNMENT OF FRANCE

France notes that the Agreement on the European Economic Area does not apply to overseas' countries and territories associated to the European Economic Community pursuant to the provisions of the Treaty establishing the European Economic Community.

PROTOKOLL MED JUSTERINGAR
AV AVTALET MELLAN EFTA-STATERNA OM
UPPRÄTTANDE AV EN
ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET OCH EN DOMSTOL

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Svensk text

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE OCH
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

SOM BEAKTAR att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, härafter kallat EES-avtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, härafter kallat övervakningsavtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att det står klart att en av signatörerna av EES-avtalet, Schweiziska Edsförbundet, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet eller övervakningsavtalet och att dessa avtal därför inte kommer att bli tillämpliga på Schweiz,

SOM BEAKTAR att protokollet med justeringar av EES-avtalet har undertecknats samma dag som detta protokoll,

SOM BEAKTAR att ett nytt datum för övervakningsavtalets ikraftträdande måste fastställas,

SOM BEAKTAR att särskilda bestämmelser krävs för övervakningsavtalets ikraftträdande såvitt avser Furstendömet Liechtenstein,

SOM BEAKTAR att ett antal justeringar av övervakningsavtalet är nödvändiga till följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet,

HAR BESLUTAT att komma överens om följande protokoll:

Artikel 1

1. Övervakningsavtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, träder i kraft den dag som detta protokoll träder i kraft mellan Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike.

2. Såvitt avser Furstendömet Liechtenstein träder övervakningsavtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att det nödvändiga beslutet har fattats av detta protokolls signatärer i fråga om tillämpningen på Liechtenstein av beslut som fattats och andra åtgärder som vidtagits enligt övervakningsavtalet.

Artikel 2

1. Eftersom Schweiziska Edsförbundet, till följd av att det inte ratificerar övervakningsavtalet, inte är part i avtalet, skall hänvisningen i avtalets ingress till 'SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET' som en av de avtals slutande parterna utgå.

2. Artikel 1.b i övervakningsavtalet skall ersättas med följande:

"EFTA-stat" Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike och, enligt villkoren i artikel 1.2 i protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol, Furstendömet Liechtenstein."

3. Övervakningsavtalet skall justeras ytterligare i enlighet med artikel 3-8 i detta protokoll.

Artikel 3

Artikel 7, första stycket, skall ersättas med följande:

"EFTA:s övervakningsmyndighet skall bestå av fem medlemmar, som skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och vilkas oberoende inte kan ifrågasättas."

Artikel 4

Artikel 28 skall ersättas med följande:

"Artikel 28

EFTA-domstolen skall bestå av fem domare."

Artikel 5

När övervakningsavtalet träder i kraft i fråga om Liechtenstein skall antalet medlemmar av EFTA:s övervakningsmyndighet och antalet domare i EFTA-domstolen utökas.

Artikel 6

Artikel 29 skall ersättas med följande:

"Artikel 29

EFTA-domstolen skall sammanträda i plenum. Domstolens beslut skall vara giltiga endast om ett ojämnt antal av dess ledamöter är närvarande. Domstolens beslut skall vara giltiga om tre ledamöter är närvarande. På domstolens begäran får EFTA-staternas regeringar i samförstånd bemyndiga domstolen att inrätta avdelningar."

Artikel 7

Artikel 30, andra stycket, i övervakningsavtalet skall ersättas med följande:

”En partiell nytillsättning av domarna skall äga rum vart tredje år. Den skall gälla omväxlande två och tre domare. De två domare som skall ersättas efter de första tre åren skall utses genom lottning.”

Artikel 8

Artikel 53.3 skall ersättas med följande:

”3. Detta avtal träder i kraft den dag och på de villkor som föreskrivs i artikel 1 i protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-staterna om upp-
rättande av en övervakningsmyndighet och en domstol.”

Artikel 9

1. Detta protokoll är upprättat i ett enda original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska, vilka alla texter är lika giltiga.

2. Detta protokoll skall ratificeras av de avtalslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Det skall deponeras hos Sveriges regering, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalslutande parter.

Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering, som skall meddela alla övriga avtalslutande parter.

3. Detta protokoll träder i kraft den 1 juli 1993, om EES-avtalet träder i kraft den dagen och under förutsättning att alla avtalslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande övervakningsavtalet och detta protokoll före den dagen. Efter den dagen träder detta protokoll i kraft den dag EES-avtalet träder i kraft eller när alla ratifikationsinstrument beträffande övervakningsavtalet och detta protokoll har deponerats av alla de avtalslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll, beroende på vilken dag som inträffar senast.

4. Såvitt avser Liechtenstein träder detta protokoll i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att Liechtenstein har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande övervakningsavtalet och detta protokoll och på de villkor som anges i artikel 1.2 i detta protokoll.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.

SOM SKEDDE i Bryssel den sjuttonde mars nittonhundranittiotre.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Svensk text

ÖVERENSKOMMEN PROTOKOLLSANTECKNING

Signatärerna har enats om följande:

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Svensk text

I fråga om protokoll 4

Vad gäller termerna "EFTA-dimension" och "EFTA-företag" hänför sig ordet "EFTA" till de EFTA-stater beträffande vilka avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol har trätt i kraft.

PROTOCOL
ADJUSTING THE AGREEMENT BETWEEN
THE EFTA STATES ON THE ESTABLISHMENT
OF A SURVEILLANCE AUTHORITY
AND A COURT OF JUSTICE

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Engelsk text

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE REPUBLIC OF ICELAND,
THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,
THE KINGDOM OF NORWAY AND
THE KINGDOM OF SWEDEN,

WHEREAS the Agreement on the European Economic Area, hereinafter referred to as the EEA Agreement, was signed in Oporto on 2 May 1992;

WHEREAS the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice, hereinafter referred to as the Surveillance and Court Agreement, was signed in Oporto on 2 May 1992;

WHEREAS it has become clear that one of the Signatories to the EEA Agreement, the Swiss Confederation, is not in a position to ratify the EEA Agreement or the Surveillance and Court Agreement and that therefore those Agreements will not apply to Switzerland;

WHEREAS a Protocol Adjusting the EEA Agreement is signed on the same day as this Protocol;

WHEREAS a new date for the entry into force of the Surveillance and Court Agreement has to be laid down;

WHEREAS special provisions are required for the entry into force of the Surveillance and Court Agreement as regards the Principality of Liechtenstein;

WHEREAS a number of adjustments to the Surveillance and Court Agreement are necessary as a consequence of the non-ratification by Switzerland;

HAVE DECIDED to conclude the following Protocol:

Article 1

1. The Surveillance and Court Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force, on the date of entry into force of this Protocol, between the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden.

2. As regards the Principality of Liechtenstein, the Surveillance and Court Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force on the same day as the EEA Agreement enters into force for Liechtenstein and provided that the appropriate decision has been taken by the Signatories to this Proto-

col regarding the application to Liechtenstein of decisions and other measures taken under the Surveillance and Court Agreement.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Engelsk text

Article 2

1. Since the Swiss Confederation following its non-ratification of the Surveillance and Court Agreement is not a Contracting Party thereto, the reference in the preamble to the Agreement to "THE SWISS CONFEDERATION" as one of the Contracting Parties shall be deleted.

2. Article 1(b) of the Surveillance and Court Agreement shall be replaced by the following:

'the term "EFTA States" means the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden and, under the conditions laid down in Article 1(2) of the Protocol Adjusting the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice, the Principality of Liechtenstein'.

3. The Surveillance and Court Agreement shall be adjusted further in accordance with Articles 3 to 8 of this Protocol.

Article 3

The first paragraph of Article 7 shall be replaced by the following:

'The EFTA Surveillance Authority shall consist of five members, who shall be chosen on the grounds of their general competence and whose independence is beyond doubt.'

Article 4

Article 28 shall be replaced by the following:

'Article 28

The EFTA Court shall consist of five judges.'

Article 5

When the Surveillance and Court Agreement enters into force for Liechtenstein, the number of members of the EFTA Surveillance Authority and the number of judges of the EFTA Court shall be increased.

Article 6

Article 29 shall be replaced by the following:

'Article 29

The EFTA Court shall sit in plenary session. Decisions of the Court shall be valid only when an uneven number of its members is sitting in the deliberations. Decisions of the Court shall be valid if three members are sitting. At the request of the Court, the Governments of the EFTA States may, by common accord, allow it to establish chambers.'

Article 7

The second paragraph of Article 30 shall be replaced by the following:

'Every three years there shall be a partial replacement of the judges. Two and three judges shall be replaced alternately. The two judges to be replaced after the first three years shall be determined by lot.'

Article 8

Article 53(3) shall be replaced by the following:

'3. This Agreement shall enter into force on the date and under the conditions provided for in the Protocol Adjusting the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice.'

Article 9

1. This Protocol is drawn up in a single original in the English, Finnish, German, Icelandic, Norwegian and Swedish languages, each of these texts being equally authentic.

2. This Protocol shall be ratified by the Contracting Parties in accordance with their respective constitutional requirements.

It shall be deposited with the Government of Sweden which shall transmit certified copies to all the other Contracting Parties.

The instruments of ratification shall be deposited with the Government of Sweden which shall notify all the other Contracting Parties.

3. This Protocol shall enter into force on 1 July 1993, provided that the EEA Agreement enters into force on that date and provided that all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) of this Protocol have deposited their instruments of ratification of the Surveillance and Court Agreement and of this Protocol before that date. After that date, this Protocol shall enter into force on the date the EEA Agreement enters into force or when all instruments of ratification of the Surveillance and Court Agreement and of this Protocol have been deposited by all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) of this Protocol, whichever date is the later.

4. As regards Liechtenstein, this Protocol shall enter into force on the same date as the EEA Agreement enters into force for Liechtenstein, provided that Liechtenstein has deposited its instruments of ratification of the Surveillance and Court Agreement and of this Protocol, and under the conditions laid down in Article 1(2) of this Protocol.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Engelsk text

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Brussels, this seventeenth day of March 1993.

AGREED MINUTE

The signatories agreed that:

Ad Protocol 4

as regards the terms "EFTA dimension" and "EFTA undertakings", the word "EFTA" refers to those EFTA States for which the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice has entered into force.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 2
Övervakningsprot.
Engelsk text

PROTOKOLL MED JUSTERINGAR
AV AVTALET OM EN STÄNDIG KOMMITTÉ FÖR
EFTA-STATERNA

Prop. 1992/93:225
Bilaga 3
Kommittéprot.
Svensk text

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE OCH
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

SOM BEAKTAR att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, härafter kallat EES-avtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att avtalet om en ständig kommitté för EFTA-staterna, härafter kallat kommittéavtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att det står klart att en av signatärerna av EES-avtalet, Schweiziska Edsförbundet, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet eller kommittéavtalet och att dessa avtal därför inte kommer att bli tillämpliga på Schweiz,

SOM BEAKTAR att protokollet med justeringar av EES-avtalet har undertecknats samma dag som detta protokoll,

SOM BEAKTAR att ett nytt datum för kommittéavtalets ikraftträdande måste fastställas,

SOM BEAKTAR att särskilda bestämmelser krävs för kommittéavtalets ikraftträdande såvitt avser Furstendömet Liechtenstein,

SOM BEAKTAR att justeringar av kommittéavtalet är nödvändiga till följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet,

HAR BESLUTAT att komma överens om följande protokoll:

Artikel 1

1. Kommittéavtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, träder i kraft den dag som detta protokoll träder i kraft mellan Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike.

2. Såvitt avser Furstendömet Liechtenstein träder kommittéavtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att det nödvändiga beslutet har fattats av detta protokolls signatärer i fråga om tillämpningen på Liechtenstein av beslut som fattats och andra åtgärder som vidtagits enligt kommittéavtalet.

Artikel 2

Prop. 1992/93:225
Bilaga 3
Kommittéprot.
Svensk text

1. Eftersom Schweiziska Edsförbundet, till följd av att det inte har ratificerat kommittéavtalet, inte är part i avtalet, skall hänvisningen i avtalets ingress till 'SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET' som en av de avtalsslutande parterna utgå.
2. Artikel 1.2 b i kommittéavtalet skall ersättas med följande:
" "EFTA-stat" Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike och, enligt villkoren i artikel 1.2 i protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-staterna om en ständig kommitté, Furstendömet Liechtenstein."
3. Kommittéavtalet skall justeras ytterligare i enlighet med artikel 3.

Artikel 3

Artikel 14.3 skall ersättas med följande:

- "3. Detta avtal träder i kraft den dag och på de villkor som föreskrivs i artikel 1 i protokollet med justeringar av avtalet mellan EFTA-staterna om en ständig kommitté."

Artikel 4

1. Detta protokoll är upprättat i ett enda original på engelska, finska, isländska, norska, svenska och tyska, vilka alla texter är lika giltiga.
2. Detta protokoll skall ratificeras av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.
Det skall deponeras hos Sveriges regering, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.
Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering, som skall anmäla detta till alla övriga avtalsslutande parter.
3. Detta protokoll träder i kraft den 1 juli 1993, om EES-avtalet träder i kraft den dagen och under förutsättning att alla avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande kommittéavtalet och detta protokoll före den dagen. Efter den dagen träder detta protokoll i kraft den dag EES-avtalet träder i kraft eller när alla ratifikationsinstrument beträffande kommittéavtalet och detta protokoll har deponerats av alla de avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll, beroende på vilken dag som inträffar senast.
4. Såvitt avser Liechtenstein träder detta protokoll i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att Liechtenstein har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande kommittéavtalet och detta protokoll och på de villkor som anges i artikel 1.2 i detta protokoll.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.

SOM SKEDDE i Bryssel den sjuttonde mars nittonhundraottio.

Prop. 1992/93:225

Bilaga 3

Kommittéprot.

Svensk text

ÖVERENSKOMMEN PROTOKOLLSANTECKNING

Signatärerna har enats om följande:

Prop. 1992/93:225

Bilaga 3

Kommittéprot.

Svensk text

I fråga om artikel 1.2

Innan avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, får Liechtenstein som regel och om inte annat beslutas av ständiga kommittén, delta i kommitténs arbete, dock utan rätt att delta i omröstningar.

FÖRKLARING AV FURSTENDÖMET LIECHTENSTEINS REGERING

Furstendömet Liechtensteins regering kommer att, sedan EES-avtalet har trätt i kraft beträffande Liechtenstein, till respektive regeringar i Finland, Island, Norge, Sverige och Österrike återbetala av dem enligt EES-avtalet utbetalda belopp för att täcka Liechtensteins andel i den finansiella mekanismen.

PROTOCOL
ADJUSTING THE AGREEMENT
ON A STANDING COMMITTEE OF
THE EFTA STATES

Prop. 1992/93:225
Bilaga 3
Kommittéprot.
Engelsk text

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE REPUBLIC OF ICELAND,
THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,
THE KINGDOM OF NORWAY AND
THE KINGDOM OF SWEDEN,

WHEREAS the Agreement on the European Economic Area, hereinafter referred to as the EEA Agreement, was signed in Oporto on 2 May 1992;

WHEREAS the Agreement on a Standing Committee of the EFTA States, hereinafter referred to as the Standing Committee Agreement, was signed in Oporto on 2 May 1992;

WHEREAS it has become clear that one of the Signatories to the EEA Agreement, the Swiss Confederation, is not in a position to ratify the EEA Agreement or the Standing Committee Agreement and that therefore those Agreements will not apply to Switzerland;

WHEREAS a Protocol Adjusting the EEA Agreement is signed on the same day as this Protocol;

WHEREAS a new date for the entry into force of the Standing Committee Agreement has to be laid down;

WHEREAS special provisions are required for the entry into force of the Standing Committee Agreement as regards the Principality of Liechtenstein;

WHEREAS adjustments to the Standing Committee Agreement are necessary as a consequence of the non-ratification by Switzerland;

HAVE DECIDED to conclude the following Protocol:

Article 1

1. The Standing Committee Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force, on the date of entry into force of this Protocol, between the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden.

2. As regards the Principality of Liechtenstein, the Standing Committee Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force on the same day as the EEA Agreement enters into force for Liechtenstein and provided that the appropriate decision has been taken by the Signatories to this Protocol regarding the application to Liechtenstein of decisions and other measures taken under the Standing Committee Agreement.

Article 2

Prop. 1992/93:225
Bilaga 3
Kommittéprot.
Engelsk text

1. Since the Swiss Confederation following its non-ratification of the Standing Committee Agreement is not a Contracting Party thereto, the reference in the preamble to the Agreement to "THE SWISS CONFEDERATION" as one of the Contracting Parties shall be deleted.

2. Article 1(2)(b) of the Standing Committee Agreement shall be replaced by the following:

'the term "EFTA States" means the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden and, under the conditions laid down in Article 1(2) of the Protocol Adjusting the Agreement on a Standing Committee of the EFTA States, the Principality of Liechtenstein'.

3. The Standing Committee Agreement shall be adjusted further in accordance with Article 3.

Article 3

Article 14(3) shall be replaced by the following:

'3. This Agreement shall enter into force on the date and under the conditions provided for in the Protocol Adjusting the Agreement on a Standing Committee of the EFTA States.'

Article 4

1. This Protocol is drawn up in a single original in the English, Finnish, German, Icelandic, Norwegian and Swedish languages, each of these texts being equally authentic.

2. This Protocol shall be ratified by the Contracting Parties in accordance with their respective constitutional requirements.

It shall be deposited with the Government of Sweden which shall transmit certified copies to all the other Contracting Parties.

The instruments of ratification shall be deposited with the Government of Sweden which shall notify all the other Contracting Parties.

3. This Protocol shall enter into force on 1 July 1993, provided that the EEA Agreement enters into force on that date and provided that all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) of this Protocol have deposited their instruments of ratification of the Standing Committee Agreement and of this Protocol before that date. After that date, this Protocol shall enter into force on the date the EEA Agreement enters into force or when all instruments of ratification of the Standing Committee Agreement and of this Protocol have been deposited by all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) of this Protocol, whichever date is the later.

4. As regards Liechtenstein, this Protocol shall enter into force on the same date as the EEA Agreement enters into force for Liechtenstein, provided

that Liechtenstein has deposited its instrument of ratification of the Standing Committee Agreement and of this Protocol, and under the conditions laid down in Article 1(2) of this Protocol.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Brussels, this seventeenth day of March 1993.

Prop. 1992/93:225

Bilaga 3

Kommittéprot.

Engelsk text

AGREED MINUTE

Prop. 1992/93:225
Bilaga 3
Kommittéprot.
Engelsk text

The Signatories agreed that:

Ad article 1(2)

before the Agreement enters into force for Liechtenstein, Liechtenstein may, as a rule and unless otherwise decided by the Standing Committee, participate in the work of the Standing Committee without, however, having the right to vote.

DECLARATION BY THE GOVERNMENT OF THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN

The Government of the Principality of Liechtenstein will, upon the entry into force of the EEA Agreement for Liechtenstein, reimburse the Governments of Austria, Finland, Iceland, Norway and Sweden, respectively, the amounts disbursed by them under the EEA Agreement in order to cover the Liechtenstein share of the Financial Mechanism.

PROTOCOL
ADJUSTING THE AGREEMENT ON A COMMITTEE
OF MEMBERS OF PARLIAMENT
OF THE EFTA STATES

Prop. 1992/93:225
Bilaga 4
Parlamentarikerprot.
Engelsk text

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE REPUBLIC OF ICELAND,
THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,
THE KINGDOM OF NORWAY AND
THE KINGDOM OF SWEDEN,

WHEREAS the Agreement on the European Economic Area, hereinafter referred to as the EEA Agreement, was signed in Oporto on 2 May 1992;

WHEREAS the Agreement on a Committee of Members of Parliament of the EFTA States, hereinafter referred to as the Parliamentary Committee Agreement, was signed in Reykjavik on 20 May 1992;

WHEREAS it has become clear that one of the Signatories to the EEA Agreement, the Swiss Confederation, is not in a position to ratify the EEA Agreement or the Parliamentary Committee Agreement and that therefore those Agreements will not apply to Switzerland;

WHEREAS a Protocol Adjusting the EEA Agreement is signed on the same day as this Protocol;

WHEREAS a new date for the entry into force of the Parliamentary Committee Agreement has to be laid down;

WHEREAS special provisions are required for the entry into force of the Parliamentary Committee Agreement as regards the Principality of Liechtenstein;

WHEREAS a number of adjustments to the Parliamentary Committee Agreement are necessary as a consequence of the non-ratification by Switzerland;

HAVE DECIDED to conclude the following Protocol:

Article 1

1. The Parliamentary Committee Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force on the date of entry into force of this Protocol, between the Republic of Austria, the Republic of Finland, the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden.
2. As regards the Principality of Liechtenstein, the Parliamentary Committee Agreement, as adjusted by this Protocol, shall enter into force on the same day as the EEA Agreement enters into force for Liechtenstein.

Article 2

The Parliamentary Committee Agreement shall be adjusted in accordance with Articles 3 to 5 of this Protocol.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 4
Parlamentarikerprot.
Engelsk text

Article 3

Article 1(1) shall be replaced by the following:

'1. The Parliaments of the EFTA States shall, from among their own members, each appoint members for participation in the EEA Joint Parliamentary Committee provided for in Article 95 of the EEA Agreement, in accordance with the following:

- from the Parliaments of Austria and Sweden eight members;
- from the Parliament of Finland seven members;
- from the Parliament of Norway six members; and
- from the Parliament of Iceland four members.

As from the entry into force of the Parliamentary Committee Agreement for Liechtenstein, the number of members to be appointed by each Parliament shall be:

- from the Parliaments of Austria and Sweden eight members;
- from the Parliaments of Finland and Norway six members;
- from the Parliament of Iceland three members; and
- from the Parliament of Liechtenstein two members.'

Article 4

Article 12 shall be replaced by the following:

'Article 12

The Committee shall adopt its rules of procedure acting by a majority of the National Delegations, members appointed by each Parliament forming a National Delegation.'

Article 5

Article 16(3) shall be replaced by the following:

'3. The present Agreement shall enter into force on the date and under the conditions provided for in Article 1 of the Protocol Adjusting the Agreement on a Committee of Members of Parliament of the EFTA States.'

Article 6

1. This Protocol is drawn up in a single original and authentic in the English language.

2. This Protocol shall be ratified by the Contracting Parties in accordance with their respective constitutional requirements.

It shall be deposited with the Government of Sweden which shall transmit certified copies to all the other Contracting Parties.

The instruments of ratification shall be deposited with the Government of Sweden which shall notify all the other Contracting Parties.

3. This Protocol shall enter into force on 1 July 1993, provided that the EEA Agreement enters into force on that date and provided that all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) of this Protocol have deposited their instruments of ratification of the Parliamentary Committee Agreement and of this Protocol before that date. After that date, this Protocol shall enter into force on the date the EEA Agreement enters into force or when all instruments of ratification of the Parliamentary Committee Agreement and of this Protocol have been deposited by all the Contracting Parties referred to in Article 1(1) of this Protocol, whichever date is the later.

4. As regards Liechtenstein, this Protocol shall enter into force on the same date as the EEA Agreement enters into force for Liechtenstein, provided that Liechtenstein has deposited its instruments of ratification of the Parliamentary Committee Agreement and of this Protocol.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Brussels, this seventeenth day of March 1993.

Prop. 1992/93:225
Bilaga 4
Parlamentarikerprot.
Engelsk text

PROTOKOLL MED JUSTERINGAR AV
AVTALET OM EN KOMMITTÉ MED LEDAMÖTER
FRÅN EFTA-STATERNAS PARLAMENT

Prop. 1992/93:225
Bilaga 4
Parlamentarikerprot.
Svensk text

REPUBLIKEN FINLAND,
REPUBLIKEN ISLAND,
FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN,
KONUNGARIKET NORGE,
KONUNGARIKET SVERIGE OCH
REPUBLIKEN ÖSTERRIKE

SOM BEAKTAR att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, härafter kallat EES-avtalet, undertecknades i Oporto den 2 maj 1992,

SOM BEAKTAR att avtalet om en kommitté med ledamöter från EFTA-staternas parlament, härafter kallat parlamentarikeravtalet, undertecknades i Reykjavik den 20 maj 1992,

SOM BEAKTAR att det står klart att en av signatörerna av EES-avtalet, Schweiziska Edsförbundet, inte har möjlighet att ratificera EES-avtalet eller parlamentarikeravtalet och att dessa avtal därför inte kommer att bli tillämpliga på Schweiz,

SOM BEAKTAR att protokollet med justeringar av EES-avtalet har undertecknats samma dag som detta protokoll,

SOM BEAKTAR att ett nytt datum för parlamentarikeravtalets ikraftträdande måste fastställas,

SOM BEAKTAR att särskilda bestämmelser krävs för parlamentarikeravtalets ikraftträdande såvitt avser Furstendömet Liechtenstein,

SOM BEAKTAR att ett antal justeringar av parlamentarikeravtalet är nödvändiga till följd av att Schweiz inte ratificerar avtalet,

HAR BESLUTAT att komma överens om följande protokoll:

Artikel 1

1. Parlamentarikeravtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, träder i kraft den dag som detta protokoll träder i kraft mellan Republiken Finland, Republiken Island, Konungariket Norge, Konungariket Sverige och Republiken Österrike.

2. Såvitt avser Furstendömet Liechtenstein träder parlamentarikeravtalet, sådant det justerats genom detta protokoll, i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein.

Artikel 2

Parlamentarikeravtalet skall justeras i enlighet med artikel 3 – 5 i detta protokoll.

Artikel 3

Prop. 1992/93:225
Bilaga 4
Parlamentarikerprot.
Svensk text

Artikel 1.1 skall ersättas med följande:

'1. Parlamenten i EFTA-staterna skall, bland sina ledamöter, utse ledamöter som skall delta i EES gemensamma parlamentarikerkommitté som avses i artikel 95 i EES-avtalet, enligt följande:

- från parlamenten i Sverige och Österrike åtta ledamöter,
- från parlamentet i Finland sju ledamöter,
- från parlamentet i Norge sex ledamöter,
- från parlamentet i Island fyra ledamöter.

Från parlamentarikeravtalets ikraftträdande beträffande Liechtenstein, skall antalet ledamöter som utses av varje parlament vara:

- från parlamenten i Sverige och Österrike åtta ledamöter,
- från parlamenten i Finland och Norge sex ledamöter,
- från parlamentet i Island tre ledamöter, och
- från parlamentet i Liechtenstein två ledamöter.'

Artikel 4

Artikel 12 skall ersättas med följande:

'Artikel 12

Kommittén skall anta sin arbetsordning genom beslut av en majoritet av de nationella delegationerna; de ledamöter som utsetts av varje parlament utgör därvid en nationell delegation.'

Artikel 5

Artikel 16.3 skall ersättas med följande:

'3. Detta avtal träder i kraft den dag och på de villkor som föreskrivs i artikel 1 i protokollet med justeringar av avtalet om en kommitté med ledamöter från EFTA-staternas parlament.'

Artikel 6

1. Detta protokoll har upprättats i ett enda original och är autentiskt på engelska språket.

2. Detta protokoll skall ratificeras av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Det skall deponeras hos Sveriges regering, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla övriga avtalsslutande parter.

Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Sveriges regering, som skall anmäla detta till alla övriga avtalsslutande parter.

Detta protokoll träder i kraft den 1 juli 1993, om EES-avtalet träder i kraft den dagen och under förutsättning att alla avtalsslutande parter som det hänvisas till i detta protokoll har deponerat sina ratifikationsinstrument avseende parlamentarikeravtalet och detta protokoll före den dagen. Efter den dagen träder detta protokoll i kraft den dag EES-avtalet träder i kraft eller när alla ratifikationsinstrument avseende parlamentarikeravtalet och detta protokoll har deponerats av alla de avtalsslutande parter som avses i artikel 1.1 i detta protokoll, beroende på vilken dag som inträffar senast.

4. Såvitt avser Liechtenstein träder detta protokoll i kraft samma dag som EES-avtalet träder i kraft beträffande Liechtenstein, under förutsättning att Liechtenstein har deponerat sina ratifikationsinstrument beträffande parlamentarikeravtalet och detta protokoll.

TILL BEVIS HÄR PÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.

SOM SKEDDE i Bryssel den 17 mars 1993.

LIST OF CORRECTIONS TO
THE SWEDISH VERSION OF THE EEA
AGREEMENT¹

Prop. 1992/93:225
Bilaga 5
Rättelser
EES-avtalet

1. *Main Agreement*

page 2: table of contents: in the entry for Part V, replace "avseende" by "om"

page 4: third paragraph from the bottom, replace at the end the full stop by a comma

page 15, Article 31 second paragraph first line: replace "uppta" by "starta".
Article 32, second line: replace "myndighetsutövning" by "utövande av offentlig makt"

page 25, Article 61(2)(b): replace at the end the full stop by a comma

page 37, Article 95 (4) to (6): delete the final "n" in "parlamentarikerkommittén"

page 40, Article 103(2), third line: correct "tillämpning" to read "tillämpning"; fifth line: replace "det upphävande" by "den suspension"

page 42, Article 108(2)(b), first line: delete the words "i ärenden"

2. *Protocols*

Protocol 3, page 15: correct dashes against "ur 11"; page 19: correct dashes against "32"

Protocol 4, page 3, heading for "Tillägg VII", second line, replace "avdelning" by "avdelningarna"

Protocol 4, page 21, Article 31(2), third subparagraph, first line: correct "EES-kommittn" to read "EES-kommittén"

Protocol 4, page 176, footnote 3: replace "angivelser" by "uppgifter"

Protocol 4, page 184, footnote 3: align the text of the first two lines to foot-

¹ Sidhänvisningarna avser den version som finns hos EG:s rådssekretariat,

note 2 on page 180: "Uppgifterna som avses i dessa kolumner skall lämnas endast om det behövs."

Prop. 1992/93:225

Bilaga 5

Rättelser

EES-avtalet

Protocol 14, page 1: Article 2(2), second line: delete "och som är"; Article 5, second line: delete "och tillämpligheten", insert after "av" the following: ", och godtar,"

Protocol 14, page 2, Article 6(1), first line: correct "Efta-staterna" to read "EFTA-staterna"; Article 7, third line: replace "i" by "till"

Protocol 18, page 1: fifth paragraph, third line: replace "tillfälligt upphävande" by "suspension"

Protocol 25, page 3, Article 7, second line: replace "enhetlighet" by "homogenitet"

Protocol 31, page 3, heading of Article 4: correct to read: "Utbildning, yrkespraktik och ungdomsfrågor"

Protocol 32, page 1, Article 1(4), second line: move the words "såväl i anslagen för ekonomiska åtaganden som i anslagen för betalningar" to the first line and insert them between "information" and "och"; page 4, Article 5: correct the heading to read: "Villkor för genomförandet"

Protocol 34: on page 1, heading: insert between the words "domstolar" and "att" the words "och andra dömande myndigheter"; in Article 1, first line: replace "och andra dömande myndigheter" by "eller annan dömande myndighet"

Protocol 36, page 1: correct in the heading and in Article 2, first subparagraph, and Articles 3 to 6 "parlamentariker kommitté" to read "parlamentarikerkommitté"; correct in Article 1 "Den EES gemensamma parlamentariker kommitté" to read "Den gemensamma parlamentarikerkommitté för EES"; correct in Article 2, second subparagraph "parlamentariker kommittén" to read "parlamentarikerkommitté"

Protocol 38, page 2, Article 4(1), second line: insert "på" between "Grekland," and "ön"

3. Final act

page 5, point 6, third line: correct "allmän medicinsk" to read "allmänmedicinsk"; replace "och" by "eller"

149

page 6, second paragraph from the bottom, second and third lines: replace "publiceringen av EFTA:s anbudsinfordringar" by "annonsering av EFTA-upphandlingar"

page 7, point 13: correct "regeringarna i Österrike och Schweiz" to read "Österrikes och Schweiz regeringar"

page 7, point 14: correct "regeringarna i Liechtenstein och Schweiz om administrativt biträde" to read "Liechtensteins och Schweiz regeringar om administrativt bistånd"

page 7, point 16: correct "skyddsbestämmelser" to read "skyddsklausulen"

page 7, point 18: correct "verkställighet av" to read "verkställbarhet för"; correct "rörande" to read "om"

page 7, point 20: correct "verkställigheten inom dess territorium för EG-institutionernas beslut rörande" to read "verkställandet på dess territorium av beslut av EG-institutioner om"

page 7, point 24: correct "grundläggande" to read "grundläggande"

page 8, point 25: correct "tillämpningen" to read "genomförandet"

page 8, point 28: correct "såvitt avser" to read "enligt"

page 8, point 30: correct "angående" to read "om"

page 8, point 34: correct "fiskala tullar" to read "tullar av fiskal karaktär"

page 8, point 36: correct "Europeiska gemenskapen och Schweiz om gods-transporter på väg och järnväg" to read "EEG och schweiziska edsförbundet om varutransporter på landsväg och med tåg"

page 8, point 37: correct "Europeiska gemenskapen och Österrike om gods-transporter på väg och järnväg" to read "EEG och Republiken Österrike om varutransporter på landsväg och med tåg"

page 8, point 39: correct "en domstol i första instans" to read "en första instansrätt"

page 55: correct the title to read: "Arrangemang rörande annonsering av EFTA-upphandlingar"

page 56: correct the subject sentence to read: "Ärende: Annonsering av EFTA-upphandlingar"

chapeau, first line: replace "det offentliggörande av anbudsinfordringar" by "den annonsering av upphandlingar"; second line: replace "anges" by "avses";

paragraph (a), first line: replace "Anbudsinfordringar" by "Annonser om upphandlingar"; second and third lines: replace "Anbudsinfordringen" by "Annonsen"; third line: insert "som" between "anses" and "autentisk";

paragraph (b), first line: replace "offentliggöra anbudsinfordringen" by "publicera den annons"; insert "som" between "anses" and "autentisk"; third line: replace "offentliggöras" by "publiceras";

paragraph (c), first line: replace "Anbudsinfordringar" by "Annonser om upphandlingar"; second line: replace "anbudsinfordringar" by "annonser";

paragraph (d), first line: replace "anbudsinfordringarna" by "annonserna om upphandlingar"; second line: replace "anbudsinfordringarna" by "annonserna"; fifth line: replace "har respekterats" by "iaktas";

paragraph (e), first line: replace "Anbudsinfordringar" by "Annonser om upphandling"; first and second lines: replace "förebilder av anbudsinfordringar" by "förlagor för annonser om upphandling"; fourth line: replace "anbudsinfordringar" by "annonser om upphandling";

page 57, paragraph (f), third line: replace "avtalet inom GATT om regeringsupphandling" by "GATT-överenskommelsen om stallig upphandling"

page 58: correct the subject sentence to read: "Ärende: Annonsering av EFTA-upphandlingar"

chapeau, first line: replace "det offentliggörande av anbudsinfordringar" by "den annonsering av upphandlingar"; second line: replace "anges" by "avses";

paragraph (a), first line: replace "Anbudsinfordringar" by "Annonser om upphandlingar"; second and third lines: replace "Anbudsinfordringen" by "Annonsen"; third line: insert "som" between "anses" and "autentisk";

paragraph (b), first line: replace "offentliggöra anbudsinfordringen" by "publicera den annons"; insert "som" between "anses" and "autentisk"; third line: replace "offentliggöras" by "publiceras";

paragraph (c), first line: replace "Anbudsinfordringar" by "Annonser om upphandlingar"; second line: replace "anbudsinfordringar" by "annonser";

paragraph (d), first line: replace "anbudsinfordringarna" by "annonserna om upphandlingar"; second line: replace "anbudsinfordringarna" by "annonserna"; fifth line: replace "har respekterats" by "iaktas";

paragraph (e), first line: replace "Anbudsinfordringar" by "Annonser om upphandling"; first and second lines: replace "förebilder av anbudsinfordringar" by "förlagor för annonser om upphandling"; fourth line: replace "anbudsinfordringar" by "annonser om upphandling";

paragraph (f), third line: replace "avtalet inom GATT om regeringsupphandling" by "GATT-överenskommelsen om statlig upphandling"

page 61, ad Article 94(3), first line: replace "underförstått" by "förutsatt"

page 63, ad Protocol 3, Article 11, seventh line: replace "underförstått" by "förutsatt"

page 66, ad Annex IX (regarding Iceland, Finland and Norway), first and second lines: replace "skadeförsäkringsföretag" by "försäkringsföretag för andra försäkringar än livförsäkringar"

page 66, ad Annex XVI, first line: replace "underförstått" by "förutsatt"

page 73, heading, second line: correct "LÄGE" to read "FÖRHÅLLANDEN"

page 80, heading, first line: correct "DEKLARATION" to read "FÖRKLARING"

text, fourth line: correct "Europiska" to read "Europeiska"

page 81, fourth line: replace "integritet" by "specialitet"

page 96, heading, third line: correct "I ENLIGHET MED" to read "VID TILLÄMPNINGEN AV"

page 99, heading, second line: correct "FISKESEKTORN" to read "FISKE-RISEKTORN"; second line of the text: correct "till-fredsställande" to read "tillfredsställande"

page 106, heading, first line: correct "DOMSTOL I FÖRSTA INSTANS" to read "FÖRSTA INSTANSRÄTT"; second line of the text: correct "upprätta" to read "upprätta" and correct "domstol i första instans" to read "första instansrätt"

4. Annexes

Annex I, page 36, point 66, entry for Switzerland/Liechtenstein: delete "Schwarzenburgstrasse 161, CH-3097"

Annex I, page 38, point 91, first line: replace "90/118/EEG" by "90/119/EEG"

Annex I, page 45, point 4, third indent, first line: the date should be corrected to read "22 december 1982", second line: the reference to the OJ page should be corrected to read "s. 42"

Annex II, page 4, point 4, third line: "s. 42," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 5, point 8, third line: "25.11.1982, s. 31," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 7, point 13, fourth line: "s. 30," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 8, point 17, second indent: replace "Danmark,Irland och Storbritannien" by "Spanien och Portugal"

Annex II, page 15, point 39, third line: "s. 31," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 16, point 40, adaptation, first line: move "av skäl som hänför sig till buller och avgassystem" between the words "att vägra", third line: replace "tagande i bruk eller användning" by "tagande i tjänst eller bruk"; fourth line: replace "vilket avser" by "vilka uppfyller"

Annex II, page 20, point 3, third line: "18.8.1976, s.16," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 20, point 5, third line: "s. 16," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 20, point 6, third line: "s. 16," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 21, point 8, third line: "s. 16," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 27, point 2, adaptation a), fourth line: insert comma between "stekeovn" and "på"

Annex II, page 30, point 2, third line: "s. 15," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 30, point 4, third line: "s. 15," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 30, point 6, third line: "s. 17," following the publication reference should be deleted

Annex II, page 38, point 12, adaptation a) sixth paragraph, first line: insert "1 januari" between "med" and "1993"

Annex II, page 56, point 11, second line: move "konserverad" to follow "dehydratiserad"; delete the commas around "helt eller delvis"; in the adaptation, second line, correct "Gräddpulver" to read "gräddpulver", in the second line, insert comma after "Island" and in the third line, correct "fløtepulver" to read "fløtepulver"

Annex II, page 89, second paragraph, third line: replace "111" by "100"

Annex II, page 92, fifth line: replace "rättsakten" by "direktivet"

Annex II, page 95, the heading number should be "XXVII" instead of "VXII", first line of introduction: replace "utfärda bestämmelser för" by "tillåta"; second line: replace "enligt förteckningen" by "såsom förtecknad"

Annex III, page 1, a), ii), second subparagraph, replace "december" by "september"

Annex IV, page 4, Appendix 1: delete the last three entries for Switzerland: "Kraftwerke Brusio AG", "Elektrizitätswerk der Stadt Zürich" and "Schweizerische Bundesbahn"

Annex VI, page 1, sectoral adaptation I, second line: replace "EG-bilaga" by "EG-rättsakterna"

Annex VI, page 35, introduction to the adaptations, first line: replace "direktivet" by "förordningen"

Annex VI, page 41, paragraph Q. NORGE, item 1, first line: replace "arbidskontor" by "arbidskontorer"

the same page and paragraph, item 2, first line: replace "trygdekontor" by "trygdekontorer"

the same page and paragraph, item 3, first line: replace "trygdekontor" by "trygdekontorer"

Annex VI, page 48, paragraph Q. NORGE, first line: replace "arbetskonn-
tor och trygdekonn-
tor" by "arbeidskontorer og trygdekontorer"

Annex VI, page 54, paragraph Q. NORGE: replace "Sparebanken Nor" by
"Sparebanken NOR"

Annex VI, page 61, under h), section "Q. NORWAY", paragraph 10, add a
comma after "Oslo"

Annex VI, page 73, "Modalities", heading, third line: replace "112.1" by
"101.1"

Annex VII, page 10, last indent "Hudsjukdomar och veneriska sjukdomar",
fourth line: replace "hud- og veneriske sykdommer" by "hudsykdommer og
veneriske sykdommer"

Annex VII, page 41, point 69, fourth line: the publication reference should
be corrected to read "(EGT nr C 308, 23.12.1978. s. 1)"

Annex XII, page 1, point 1, adaptation (c), first line: insert "i direktivet"
between "artikel 6.2" and 5 "skall"

Annex XII, page 2, adaptation g), first subparagraph, second line: replace
"fiskhanteringssektorerna" by "fiskförädlingssektorerna"; second subpara-
graph, third and fifth lines: replace "fiskhantering" by "fiskförädling"; page
3, adaptation h), second subparagraph, second line: replace "fiskhantering"
by "fiskförädling"

Annex XIII, page 3, point 8: correct "Simpion" to read "Simplon", point 24:
correct "Appies" to read "Apples", page 5 heading Finland, point 4, replace
"planvägar" by "planlagda vägar",

Annex XIII page 7, point 5, adaptation b), second line: replace "artikel 112"
by "artikel 101"

Annex XIII, page 7, point 6, third line: the publication reference should be
corrected to read "EGT nr 52, 16.8.1960, s. 1121/60)"

Annex XIII, page 17, heading preceding point 35: replace "iv)" by "ix)"

Annex XIII, page 28, point 71, fourth line: the publication reference should be corrected to read "(EGT nr L 50, 22.7.1961, s. 975/61)"

Prop. 1992/93:225

Bilaga 5

Rättelser

EES-avtalet

Annex XIV, page 12, point 10, adaptation a), first and second line: replace "motsvarande bestämmelse i artikel 6 i protokoll 21 till EES-avtalet" by "den bestämmelse som enligt protokoll 21 till EES-avtalet motsvarar artikel 6"

Annex XV, page 4, point 29: correct "13 mars 1987" to read "23 mars 1987."

Annex XVII, page 2, point 3, last paragraph: the last sentence should be replaced as follows: "Därpå följande ändringar eller utbyten skall antas innan detta avtal trätt i kraft."

Annex XVIII, page 1, point 1, third line: the publication reference should be corrected to read "(EGT nr L 229, 7.9. 1977, s. 12)"

Annex XVIII, page 4, item c), third line: replace "hørselvern" by "hørselsvern"

Annex XXII, page 6, paragraph b), item q), fourth line: replace "kommanditselskap" by "kommandittselskap"

LIST OF CORRECTIONS TO
THE ENGLISH VERSION OF THE EEA
AGREEMENT¹

Prop. 1992/93:225
Bilaga 5
Rättelser
EES-avtalet

Annexes

Annex I, page A\EEEE\en 45, point 4, third indent:

- First line: the date should be corrected to read "22 December 1982".
- Second line: the reference to the OJ page should be corrected to read "p. 42".

Annex I, page A\EEEE\en 63, point 55, third line:

The publication reference should be corrected to read "(OJ No L 22, 31.1.1979, p. 17)".

Annex II, page A\EEEE\en 5, point 8, second and third lines:

The publication reference should be corrected to read "(OJ No L 176, 10.8.1970, p. 12)".

Annex II, page A\EEEE\en 16, point 40, third line:

The phrase "as corrected by OJ No L 10, 16.1.1979, p. 15," should be deleted.

Annex II, page A\EEEE\en 56, point 11, adaption, second and third lines:

The entry for Finland should be corrected to read: "kermajauhe/gräddpulver".

Annex IV, page A\IV\EEEE\en 4, Appendix 1:

In the entry for Switzerland the words "Centralschweizerische Kraftwerke" should be inserted in the middle column between "Bernische Kraftwerke AG" and "L' Energie Ouest-Suisse SA".

Annex VI, page A\VI\EEEE\en 41, adaption, section "Q. NORWAY"

- in point 1, second line, instead of: "arbetidskontor", read: "arbediskontorer"
- in point 3, the Norwegian name reads as follows: "Rikstrygdeverket, Oslo, og de lokale trygdekontorer på bostedet eller oppholdsstedet" (rest unchanged)

¹ Sidhänvisningarna avser den version som finns hos EG:s rådsekretariat.

Annex VI, page AVI\EEE\en 48, point 2 under c), section "Q. NORWAY"

Instead of: "arbeidskontor og trygdekontor", read: "arbeidskontorer og trygdekontorer"

Prop. 1992/93:225
Bilaga 5
Rättelser
EES-avtalet

Annex VI, page AVI\EEE\en 52, point 2 under d), section "Q. NORWAY"

In paragraph 2, instead of: "Rikstrygdeverftet", read: "Rikstrygdeverket"

Annex VI, page AVI\EEE\en 54, point 2 under f), section "Q NORWAY"

Instead of: "Sparebanken nor", read: "Sparebanken NOR"

Annex VI, page AVI\EEE\en 61, under h) section "Q. NORWAY"

In paragraph 10, add a comma after "Oslo".

Annex VII, page AVI\EEE\en 10, point 4 under d), sixteenth indent ("dermato-venereology"):

Instead of: "hud-og veneriske sykdommer", read: "hudsykdommer og veneriske sykdommer"

Annex VII, page AVI\EEE\en 41, point 69, fourth line:

The publication reference should be corrected to read "(OJ No C 308, 23.12.1978, p. 1)".

Annex XIII, page AXIII\EEE\en 7, point 6, third line:

The publication reference should be corrected to read " (OJ No 52, 16.8.1960, p. 1121/60)".

Annex XIII, page AXIII\EEE\en 28, point 71, fourth line:

The publication reference should be corrected to read "(OJ No 50, 22.7.1961, p. 975/61)".

Annex XVII, page AXVII\EEE\en 2, point 3, last paragraph:

The last sentence should be replaced as follows: "Ensuring amendments or replacements are to be adopted before the entry into force of the Agreement".

Annex XVIII, page AXVIII\EEE\en 1, point 1, third line:

The publication reference should be corrected to read "(OJ No L 229, 7.9.1977, p. 12)".

Annex XVIII, page AXVIII\EEE\en 4, point 1, under 3.c)

Instead of: "hørselvern", read: "hørselsvern".

Annex XXI, page AXXI\EEE\en 17, point 22, second and third lines:

The publication reference should be corrected to read "(OJ No L 246, 30.10.1972, p. 1)".

Annex XXII, page XXII\EEE\en 6, point 4, under b), entry " (q) in Norway"

Instead of: "kommanditselskap", read: "kommandittselskap".

Prop. 1992/93:225

Bilaga 5

Rättelser

EES-avtalet

Innehåll

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	3
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 mars 1993	33
1 Inledning	33
2 Bakgrund	36
2.1 EES-avtalet	36
2.2 EFTA-avtalen	37
2.3 Den svenska riksdagsbehandlingen m.m.	38
2.4 Protokollen med justeringar av EES- avtalet och EFTA-avtalen	39
2.4.1 Protokollet med justeringar av EES- avtalet	39
2.4.2 Protokollet med justeringar av övervakningsavtalet	45
2.4.3 Protokollet med justeringar av kommittéavtalet	48
2.4.4 Protokollet med justeringar av parlamentarikeravtalet	50
2.5 Rättelser i EES-avtalets språkversioner	52
3 Konsekvenser av ett EES med färre parter	53
3.1 Allmänt	53
3.2 De fyra friheterna m.m.	54
3.3 Samarbete vid sidan om de fyra friheterna	58
3.4 Den finansiella mekanismen	58
3.5 EFTA-avtalen	58
4 Godkännande av protokollen med justeringar av EES-avtalet och EFTA-avtalen m.m.	59
5 Bidrag till EFTA:s fond för ekonomisk och social utjämning	61
6 Lagändringar	63
6.1 Inledning	63
6.2 EES-lagen	64
6.3 Övrig lagstiftning	66
7 Upprättade lagförslag	67
8 Hemställan	68
9 Beslut	68

Bilagor

1	Protokollet till EES-avtalet i svensk och engelsk text	69
2	Protokollet till övervakningsavtalet i svensk och engelsk text	125
3	Protokollet till kommittéavtalet i svensk och engelsk text	134
4	Protokollet till parlamentarikeravtalet i engelsk text och svensk översättning	142
5	Lista över rättelser i EES-avtalets svenska och engelska text	148

